

सामुदायिक वन अनुगमन तथा
वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
आ.व. २०७९/०८०

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

डिमिजन वन कार्यालय

रुपन्देही, भैरहवा

०७९-४२०२२२

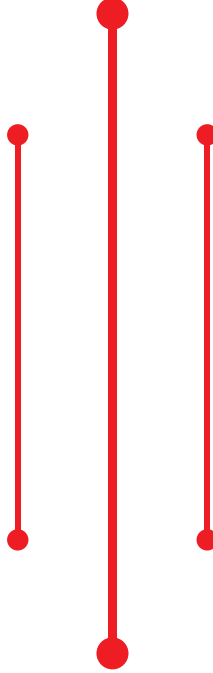

Email: dforupandehi@gmail.com

Website: www.dforupandeh.gov.np

सामुदायिक वन अनुगमन तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०७९/०८०

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय

रुपन्देही, भैरहवा

०७९-४२०२२२

Email: dforupandehi@gmail.com

Website: www.dforupandeh.gov.np

दुई शब्द

भू-वनोटका हिसाबले तराई क्षेत्रमा फैलिइको रुपन्देही जिल्ला समुद्री सतहदेखि १०० मीटर देखि १३१२ मीटर सम्मको उचाईमा १३०५३२ हेक्टर क्षेत्रमा फैलिइर रहेको छ ।

जिल्लाको कूल भू-भाग मध्ये २५.२२ प्रतिशत क्षेत्र वन जङ्गलले ढाकेको छ । जैविक विविधताको दृष्टिकोणले अत्यन्तै सम्भावना रहेको यस जिल्लाको वन संरक्षण र विकासका लागि डिभिजन वन कार्यालय रुपन्देहीबाट वन वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण तथा ब्यवस्थापन, कृषि वन तथा वृहतर हरियाली प्रवर्धन, वन उद्यम र पर्यापर्यटन प्रवर्धन र वन क्षेत्र भित्रकाखोला खोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रमहरू, राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन वातावरण विभाग (संघ सशर्त अनुदान) कार्यक्रमहरू नियमित रुपमा संचालन हुँदै आइरहेका छन् । यि कार्यक्रमहरू प्रदेश सरकार तथा शसर्त अनुदान स्वरुपका संधिय सरकारका तर्फबाट समेत संचालन भैरहेका छन् । यस डिभिजन वन कार्यालयबाट सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको सम्वन्धित सबै सरोकारवालहरूलाई जानकारी गराउने र सामुदायिक वनको वस्तुस्थित बारे समेत अवगत गराउने उद्देश्यले सम्पादित कार्यक्रमहरूको संगालोको रुपमा यो पुस्तिकाको तयार पारिएको छ ।

यस पुस्तिकाको प्रकाशनले डिभिजन वन कार्यालय रुपन्देहीद्वारा सञ्चलित एवम् सम्पादित कार्यक्रमहरूको समष्टीगत संक्षिप्त विवरण आम जनस्तरमा, सरोकारवाला संघसंस्था तथा निकायहरूमा सार्वजनिक हुन गई वन कार्यालयको कार्य सम्पादन स्तर, आर्थिक अनुशासन, पारदर्शिता एवम् वन व्यवस्थापनमा देखिएका परिवर्तन तथा चुनौतिका सम्वन्धमा सम्पूर्ण नागरिकहरू सुसूचित भई भविष्यमा अझ प्रभावकारी रुपमा वन क्षेत्रको विकास गर्न सम्वन्धित सबैबाट सकारात्मक तथा रचनात्मक सुझावहरू प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

यस पुस्तिकामा पेश गरिएका विषयवस्तु तथा तथ्य तथ्यांकहरूलाई तथ्यपरक तथा विश्वासनीय बनाउन यथासम्भव प्रयास गरिएको छ । यद्यपी केही त्रुटी तथा कमी कमजोरीहरू रहेका हुन सक्दछन । यस प्रति यहाँहरूका अमूल्य सुझाव तथा प्रतिक्रियालाई मार्गदर्शनको रुपमा लिई आगामी दिनमा थप परिस्कृत गर्दै लगिनेछ ।

अन्तमा, यो पुस्तिका प्रकाशनका लागि तथ्याङ्क तथा जानकारीहरू उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण कर्मचारी तथा अन्य महानुभावहरू र यस पुस्तिका तयारीका लागि प्रकाशन योग्य बनाउने कार्यमा अनवरत खट्नु हुने सहायक वन अधिकृत जय प्रकाश गुप्त, संदिप बासुकला, सलिना के.सी, गोकुल पौडेल, शाखा अधिकृत तेज प्रसाद पाण्डे, लेखा अधिकृत पदम म राई र कृषि वन प्राविधिक सुरज घिमिरे तथा सहयोगी अन्य सबैमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

प्रभात सापकोटा
डिभिजनल वन अधिकृत

विषय सूची

खण्ड १ जिल्लाको परिचय

१.१. परिचय	१
१.२. भौगोलिक अवस्था	१
१.३ रुपन्देही जिल्लाको भौगोलिक क्षेत्र अनुसार वन क्षेत्रको विवरण	२
१.२ राजनैतिक अवस्था	२
१.५ जनसङ्ख्या विवरण (२०७८ अनुसार)	३
१.६ धर्म अनुसारको जनसङ्ख्या विवरण	३
१.७ प्रमुख जातजाति अनुसारको जनसङ्ख्या विवरण	३
१.८ भाषाको आधारमा जनसङ्ख्या	४
१.९ विकासका केही प्रमुख सूचकहरू	४
१.१० भैरहवा देखी विभिन्न स्थानको दूरी :	५
१.११ प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल	५
१.१२ उद्योग व्यवसाय	६
१.१३ खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धन	६
१.१४ जलवायू तथा वर्षा	६
१.१५ जिल्लाको वनको किसिम र क्षेत्रफल	६
१.१६ भू उपयोगको अवस्था	७
१.१७. रुपन्देही जिल्लाको नयाँ स्थानिय तह संरचनाको विवरण	७
१.१८. सव डिभिजन वन कार्यालयको वन सम्बन्धि विवरण	९
१.१९ वनस्पति सम्बन्धि विवरण	९
१.२० वन्यजन्तु	१३
१.२१ नदी खोलाको अवस्था	१६
२.१ स्थापना एवं पृष्ठभूमि	१७
२.२ मौजुदा वन सङ्गठन र दरबन्दी	१७
२.३. हालसम्म कार्यरत जिल्ला वन अधिकृतहरू र डिभिजनल वन अधिकृत	१७
२.४ भवन तथा सम्पत्ति विवरण	१७

खण्ड २ डिभिजन वन कार्यालयको सक्षिप्त परिचय

२.५ डिभिजन वन कार्यालयबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरु	१८
२.६ समस्या तथा चुनौतीहरु	१८
२.७ वन सम्पदा विवरण	१९
२.८. वनको वर्तमान अवस्था	२०
२.९ वन जङ्गलको किसिम	२०
२.१० वनको मौज्जात अवस्था	२१
२.११. वन सिमानाको अवस्था	२३
२.१२. वन नर्सरी	२३
२.१३. निजी वनको अवस्था	२३
२.१४. धार्मिक वन:	२४
२.१५. साभेदारी वन	२४
२.१६. सामुदायिक वन	२६
२.१७. सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन	२७
२.१८. वृक्षारोपण सम्बन्धि विवरण	२७
२.१९. अन्य प्रयोजनमा वन क्षेत्र	२८
२.२०. डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरु	२८

खण्ड ३ वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति

३.१ वन, वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	३०
३.२ कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्धन कार्यक्रम	३८
३.३ वन उद्यम र पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम	४४
३.४ राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)	४४
३.५ वातावरण (संघ सशर्त अनुदान)	४५
३.६ वन क्षेत्र भित्रका खोल्सा खोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम	४७

खण्ड ४ सामुदायिक वनको अनुगमन मूल्याङ्कन

४.१ अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएका सामुदायिक वनहरुको सब-डिभिजन अनुसारको विवरण	४८
४.२ कार्यालय संचालन	४८
४.३ औषत घरधुरी	४९
४.४ सामुदायिक वनको औषत क्षेत्रफल	५०
४.५ सामुदायिक वनको कार्यसमितिमा महिला सहभागिता	५०

४.६ सामुदायिक वनको नेतृत्व	५२
४.७ बैठक	५२
४.८ बन्धजन्तुको स्थिति :	५३
४.९ सामुदायिक वनमा रहेको मूलको स्थिति	५३
४.९ सामुदायिक वनको गुणात्मक अवस्था	५३
४.१० समूहहरूको खर्चको विवरण	५४

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१ : आ.व २०७९/०८० को वार्षिक प्रगती	५५
अनुसूची-२ : सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्र	६०
अनुसूची-३ : संगठन तालिका (Organograms)	६१
अनुसूची-४ : हालसम्म कार्यरत डिभिजनल वन अधिकृतको	६२
अनुसूची-५ : भवन तथा सम्पतीको विवरण	६३
अनुसूची-६ : वन अतिक्रमणको विस्तृत विवरण	६४
अनुसूची-७ : बिरुवा उत्पादन सम्बन्धी विवरण	६८
अनुसूची-८ : यस कार्यालयमा दर्ता भएको निजी वन सम्बन्धी विवरण	६९
अनुसूची-९ : सामुदायिक वनको विवरण	७४
अनुसूची-१० : जिल्लामा हाल सम्म भएको वृक्षरोपणको विवरण	७९
अनुसूची-११ : अन्य प्रयोजनको लागि दिइएको वन क्षेत्रको विवरण	८२
अनुसूची-१२ : विगत ७ वर्षको काठ दाउरा उत्पादन, विक्री वितरण तथा संकलित राजश्व सम्बन्धी विवरण	८५
अनुसूची-१३ (क) : विगत ७ वर्षमा दायर भएका विभिन्न वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको विवरण	९१
अनुसूची-१४ : कर्मचारी दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था	९३
अनुसूची-१५ : छत्र प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यक्रम कार्यान्वयन शुरु गरिएका सामुदायिक वनहरूको विवरण	९४
अनुसूची-१६ : उत्कृष्ट पुरस्कार पाउनेको विवरण	९५
अनुसूची-१७ (क) : सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह बाहिर बिक्री भएका काठ, दाउरा , प्राप्त कर तथा समूहको आमदानी	९६
अनुसूची-१८ : यस कार्यालय अर्न्तगतका कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	९९

१.१. परिचय

नेपालको लुम्बिनी प्रदेश अर्न्तगतका १२ जिल्लाहरू मध्ये रुपन्देही जिल्ला शान्तिका अग्रदुत गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी अवस्थित जिल्ला हो। यो जिल्ला २७°२०'००" देखि २७°४७'२४" उत्तरी आक्षांस र ८३°१२'१६" देखि ८३°३८'७" पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ। यो जिल्ला समुन्द्र सतहबाट १०० मिटर उचाइको तराइको समथर मैदान देखि देखि १२१९ मिटरको उचाइको चुरे पहाडसम्म फैलिएको छ। यस जिल्लालाई चुरे, भावर क्षेत्र र तराइ/मधेश गरी तीन भौगोलिक क्षेत्रहरूमा विभाजन गरिएको छ। राजनैतिक रूपले यस जिल्लालाई पाँच प्रतिनिधी सभा निर्वाचन क्षेत्र एक उप महानगरपालिका, पाँच नगरपालिका र दश गाँउपालिकामा विभाजन गरिएको छ। यस जिल्लाको सदरमुकाम सिद्धार्थ नगरपालिका (भैरहवा) मा रहेको छ भने लुम्बिनी प्रदेशको अस्थायी राजधानीको लागि मुकाम बुटवल रुपन्देही र स्थायी राजधानी दाङ्गको राप्ती उपत्यका देउखुरी कायम गरिएको छ।

गौतमबुद्धको पवित्र जन्मस्थलको रूपमा विश्वमा नै परिचित यो जिल्ला ऐतिहासिक, भौगोलिक एवं पर्यटकीय दृष्टिले ज्यादै महत्वपूर्ण मानिन्छ। यस जिल्लाको नामाकरणको सम्बन्ध भगवान गौतम बुद्ध सङ्ग जोडिएको छ। गौतम बुद्धकी आमा माया देवी यसै जिल्लाको देवदह भवानीपुरमा जन्मिएकी थिइन्। उनी अत्यन्त सुन्दरी भएकीले उनलाई रुपिदेवी भनिन्थ्यो र त्यही शब्द रुपिदेवीवाट रुपिन्देही र रूपन्देही भएको हो भन्ने भनाई छ। राजा शुद्धोधनकी रानी माया देवी कोलिय राजकन्या रुपादेवी थिइन्। शाक्यहरू र कोलियहरूको आवतजावत गर्ने मार्गमा विश्राम स्थलको रूपमा रहेको एउटा बगैँचाको नाम यिनै रानीको नामवाट रुपादेवी राखियो। कालान्तरमा उक्त शब्द अपभ्रम्स हुँदै रुम्बिनी देई, रुमिनी देई हुँदै लुम्बिनी र यसैबाट रूपन्देही जिल्लाको नाम रहेको सुन्नमा पाइन्छ। यसरी बनेको लुम्बिनी गाउँ आज पनि दक्षिण पश्चिम रूपन्देहीमा अवस्थित छ।

१.२. भौगोलिक अवस्था :

सिमाना

पूर्व	: नवलपरासी (दाउने पश्चिम)
पश्चिम	: कपिलवस्तु जिल्ला (कोठिखोलाको सिमाना)
उत्तर	: पाल्पा र अर्घाखाची जिल्ला (चुरियाको पानी ढलो)
दक्षिण	: भारत उत्तर प्रदेशको महाराजगञ्ज जिल्ला।

क्षेत्रफल

यो जिल्लाको क्षेत्रफल विभिन्न स्रोतहरूमा निम्नानुसार फरकफरक प्रकाशित भएको पाइन्छ।

- (ओ एफ.एम.पी.१९९५)

- १४१३.५ वर्ग कि.मी. (एल.आर.एम.पी. १९७९)
- १४०१ वर्ग कि.मी. (जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय रूपन्देही)
- १३०७३५ हेक्टर (परिवर्तन विश्लेषण प्रतिवेदन २०६२, वन विभाग)
- १३६० वर्ग कि.मी. (जि.वि.स. रूपन्देही)
- १३०५३९ हेक्टर (वन अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र,)

अवस्थिति

- अक्षांश - २७° २०' ००" देखि २७° ४७' २४" उत्तर
- देशान्तर - ८३° १२' १६" देखि ८३° ३८' ७" पूर्व
- उचाई - १०० मिटर देखि १२१९ मिटर सम्म
- तापक्रम - न्युनतम ८.७५ देखि अधिकतम ४४ डिग्री सेल्सियस
- औसत वर्षा - १३९१ मि.
- हावापानी - उष्ण प्रदेशीय
- मुख्य नदीहरू - तिनाउ, रोहिणी, दानव, कोठी, कञ्चन, डण्डा, सुखौरा, कचरा, इंगुरिया, घोडाहा, बघेला, कोइली, भाङ, पहिला, जवाइ
- प्रमुख तालहरू - गैडहवाताल, विष्णुपुरा-१(२९.०५हे.), नन्दभाउजु(चिल्हिया), दानापुरताल / गजेडीताल (१९ हे.), देवदह आदि

१.३ रूपन्देही जिल्लाको भौगोलिक क्षेत्र अनुसार वन क्षेत्रको विवरण

तालिका १ रूपन्देही जिल्लाको भौगोलिक अवस्था

क्र.सं	भौगोलिक क्षेत्र	वन क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
१	चुरे	१८७२०	७३.३९
२	तराई	६७८८	२६.६१
	जम्मा	२५५०८	१००

श्रोत : DFRS, 2018

१.२ राजनैतिक अवस्था

- प्रदेशको नाम : लुम्बिनी प्रदेश
- अस्थायी प्रदेश राजधानी : बुटवल, रूपन्देही

- प्रदेशभर जिल्ला सख्या : १२
- निर्वाचन क्षेत्र : ५
- उप महानगरपालिका : १ (बुटवल उप.महानगरपालिका)
- नगरपालिका : ५ (तिलोत्तमा, देवदह, सैनामैना, लुम्बिनी साँस्कृतिक र सिद्धार्थनगर नगरपालिका)
- गाँउ पालिका : १० (शुद्धोधन, सियारी, कञ्चन, गैडहवा, ओमसतिया, मायादेवी, रोहिणी, सम्मरीमाइ, मर्चवारी र कोटहीमाइ)

१.५ जनसङ्ख्या विवरण (२०७८ अनुसार)

- कुल जनसङ्ख्या : ११,२१,९५७
- पुरुष : ४१.१ %
- महिला : ५०.९%
- वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धि दर : २.३३ प्रतिशत
- कूल परिवारहरु : २,३८,३२०
- औसत परिवार सङ्ख्या : ४.७१ व्यक्तिहरु प्रति परिवार
- जनघनत्व (प्रतिवर्ग किलोमिटर) : ८२५
- महिलाको नाममा घर मात्र रहेको परिवार सङ्ख्या : ४.७ %
- महिलाको नाममा जग्गा मात्र रहेको परिवार सङ्ख्या : १४.२ %
- महिलाको नाममा घर र जग्गा दुवै रहेको परिवार सङ्ख्या : १०.४%
- अपाङ्गता भएको जनसंख्या प्रतिशत : २.२%

१.६ धर्म अनुसारको जनसङ्ख्या विवरण

- हिन्दु : ९,७६,३८३
- इस्लाम : ४२,३२०
- बौद्ध : ९०,७४४
- क्रिश्चियन : ७,७९४
- अन्य : किरात, प्रकृति र अन्य ४७१६ जना

१.७ प्रमुख जातजाति अनुसारको जनसङ्ख्या विवरण

- पहाडी ब्राह्मण : १,८८,९७७

- मगर : १,२१,७९३
- थारु : ९२,३९९
- मुसलमान : ८६,३२५
- यादव : ७५,४५६
- क्षेत्री : ८८,०४९
- चमार, हरिजन : ३७,८१९
- तराई ब्राह्मण : १७,७९९
- अन्य : ४,१३,३४०

१.८ भाषाको आधारमा जनसङ्ख्या

- भोजपुरी : ४,७७,६६५
- नेपाली : ३,५७,१०८
- अवधी : १,१३,७८६
- थारु : ८१,५७४
- मगर : ४६,३१०
- उर्दू : १२,७३७
- गुरुङ्ग : १०,२०३
- नेवारी : ९,३८२
- अन्य : १३,१९२

१.९ विकासका केही प्रमुख सूचकहरू

- जम्मा साक्षरता प्रतिशत : ८१.२%
- पुरुष साक्षरता दर : ८८.४%
- महिला साक्षरता दर : ७४.४%
- काठ दाउरा बाल्ने घरपरिवार प्रतिशत : २२.१%
- विद्युत सुविधा प्राप्त घरपरिवार प्रतिशत : ९८.१%
- धारा पाइपबाट खानेपानी प्रयोग गर्ने परिवार (घर भित्र) : ४७.४%
- धारा पाइपबाट खानेपानी प्रयोग गर्ने परिवार (घर बाहिर) : १२.५%
- ट्युबेल हेन्डपाम्पको खानेपानी प्रयोग गर्ने परिवार : ३८.०%

१.१० भैरहवा देखी विभिन्न स्थानको दूरी :

● बुटवल	२२ कि.मी.
● लुम्बिनी	२२ कि.मी.
● परासी -हुलाकी सडक	१६.५ कि.मी.
● मर्चवार (सेमरा)	२७ कि.मी.
● पोखरा	१७६ कि.मी.
● काठमाडौं	२८३ कि.मी.
● नेपालगञ्ज	२८० कि.मी.
● नारायणगढ	१३७ कि.मी.

१.११ प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल

- देवदह भवानीपुर
- जितगढी किल्ला बुटवल
- प्रकटेश्वर महादेव (गोनाहा)
- पर्रीहा परमेश्वर बोलबमधाम
- राजापानी (सालभण्डी)
- सतियामाई (पट्टखौली)
- जलविनायक (बुटवल)
- मणिमुकुन्दसेनको दरवार र फुलबारी
- नन्दभाउजु ताल (चिल्हिया)
- गैडहवा ताल (विष्णुपुरा)
- मर्चवारी देवी (वोगडी)
- सैनामैना ऐतिहासिक स्थल (पर्रीहा)
- सिद्धबाबा धाम, बुटवल
- नारायण मन्दिर (भैरहवा)
- कन्यामाई र वैरीमाई (कलिदह)
- शङ्करनगर वन बाटिका
- नारायणपूरताल
- बोलबमधाम
- रामापिथेकस पार्क

१.१२ उद्योग व्यवसाय

तालिका २ रुपन्देही जिल्लामा स्थापित उद्योग व्यवसाय

सि नं	वर्गीकरण	लघु		घरेलु		साना	
		संख्या	कुलपुँजी	संख्या	कुलपुँजी	संख्या	कुलपुँजी
१	उत्पादन मुलक	७९	३१६४९०००	३३३	१८७२०९७०९	६३८६	१६८८४४७८७८
२	कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित	११	६८५००००	०	०	२१४५	६०७५३३४५०२
३	पर्यटन मुलक	४२	१५८३२०००	१	१५४०००००	२२८९	३१५१७२२२४६
४	सूचना संचार प्रविधि सूचना प्रसारण प्रविधिमा आधारित	०	०	०	०	१	३०००००
५	सेवा मुलक	८३	३०१७८०००	२८	१४६८९५५५	४०६७	५१६९५१०६२८
	जम्मा	२१५	८४५०९०००	३६२	२१७२९९२६४	१४८८८	३१२८५३१५२५४

श्रोत घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय रुपन्देही

१.१३ खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धन

- दाउरा २२.१ %
- मडितेल ०.०१ %
- एल.पि. ग्यास ७१.७ %
- गुइँठा ४.९ %
- वायोग्याँस ०.९ %
- बिद्युत ०.४ %
- अन्य ०.०५ %

१.१४ . जलवायू तथा वर्षा

- औषत अधिकतम तापक्रम : ३६.१३ डिग्रि सेल्सियस
- औषत न्यूनतम तापक्रम : २२.५ डिग्रि सेल्सियस
- अत्याधिक गर्मी हुने महिना : जेष्ठ-आषाढ
- औषत वार्षिक वर्षा : २२२० मिलीलितर

१.१५ जिल्लाको वनको किसिम र क्षेत्रफल

तालिका ३ जिल्लाको वनको किसिम

वनको किसिम	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
साल (Sal)	८५३५१७	३३।४३
साल तराइ हार्डउड (STH)	१५५६५११	६१।०२

वनको किसिम	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
तराइ हार्डउड (TH)	१००४१२	३१९३
अन्य काष्ठ क्षेत्र	४०३	१।५७
जम्मा	२५५०८	१००

श्रोत : रुपन्देहीको पञ्चवर्षिय योजना २०७५/७६ देखि २०७९/८०

१.१६ भू उपयोगको अवस्था

तालिका ४ भू उपयोगीताको अवस्था

सि.न	भू-उपयोगिता विवरण	क्षेत्रफल हे.	प्रतिशत
१	कृषि क्षेत्र	८९५५९	६८.५६
२	वन क्षेत्र (अतिक्रमण क्षेत्र सहित)	३३८५४	२५.९२
२.१	वन	२५१०५	१९.२२
२.२	अन्य काष्ठ क्षेत्र	४०३	०.३१
२.३	अतिक्रमण क्षेत्र	८३४६	६.३९
३	घासे मैदान	२०४०	१.५६
४	अन्य (वस्ती, शहर, एयरपोर्ट आदि)	५१६८	३.९६
	जम्मा	१३०६२१	१००.००

श्रोत : DFRS, 2018

१.१७. रुपन्देही जिल्लाको नयाँ स्थानिय तह संरचनाको विवरण

तालिका ५ स्थानिय तह संरचना अनुसार वनको विवरण

क्र. सं.	हालको स्थानिय तहको नाम	साविक क्षेत्र	हाल कायम वडा संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	वन क्षेत्र (हे)	स्थानिय तहमा वन क्षेत्र प्रतिशत	जिल्लाको वन क्षेत्र प्रतिशत
१	बुटवल उप महानगरपालिका	बुटवल वडा नं. १ देखि २२	२२	१०१६९	४८९०	४८	१९
२	देवदह नगरपालिका	देवदह १- ११, सिक्टहन १,२,६,७ र ९	१२	१३७०९	७३३५	५४	२९
३	सैनामैना नगरपालिका	सैनामैना १-१२ सालभण्डी १,४,५,९	११	१६१३०	९१५१	५७	३६
४	तिलोत्तमा नगरपालिका	तिलोत्तमा १-२४	१७	१२६३०	१२७८	१०	५
५	लुम्बिनी साँ.न.पा.	लु.साँ.न.पा. १-२१	१३	११२२७	०	०	०
६	सिद्धार्थनगर	सिद्धार्थनगर १-१३	१३	३६०६	११	०	०
७	मायादेवी गाँउपालिका	मधौली १-९, कम्हरिया ९, गोनाहा १ र ९ हाटी वनगाई १-९	८	७२५०	०	०	०
८	ओमसतिया गाउँपालिका	पडसरी १-९, हाटी फर्साटिकर १-९, बसन्तपुर १-९, पटखौली १-९, छोटकीरामनगर १-९	६	४८५८	०	०	०
९	रोहिणी गाउँपालिका	वगाहा १-९, पोखरभिण्डी १-९, धकधई १-९, छिपागढ १-९, वोधवार १-९, पजरकट्टी १-९	७	६४६८	३२	०	०
१०	सियारी गाउँपालिका	चिल्हीया १-९, मैनाहिया १-९, हर्नेया १-९ दयानगर १-९ पश्चिम अमुवा १-९	७	६६४०	१४२	२	१
११	शुद्धोधन गाउँपालिका	खडवा वनगाई १-९, सौर्हवा फर्साटिकर १-९, मानपकडी १-९, मानमटेरीया १-९,	७	५७६०	२०	०	०
१२	गैडहवा गाउँपालिका	सौडी १-९, जोगडा १-९, विष्णुपुरा १-९, सुर्यपुरा १-९	९	९६८५	७१९	७	३
१३	कञ्चन गाउँपालिका	गजेडी १-९, रुद्रपुर १-९	५	५८५३	१२६८	२२	५

क्र. सं.	हालको स्थानिय तहको नाम	साविक क्षेत्र	हाल कायम वडा सख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	वन क्षेत्र (हे)	स्थानिय तहमा वन क्षेत्र प्रतिशत	जिल्लाको वन क्षेत्र प्रतिशत
१४	कोटहीमाई गाउँपालिका	सिपवा १-९, सक्रौन पकडी १-९, मर्यादापुर १-९ वैरघाट १-९, मभगावा १-९, बोगडी १-९	७	५८२९	०	०	०
१५	मर्चवारी गाउँपालिका	सेमरामर्चवार १-९, रायपुर १-९, सिलौरिया १-९ बगौलि १-९	७	४८५८	०	०	०
१६	सम्मरीमाइ गाउँपालिका	करौता १-९, थु. पिपरहवा १-९, फरेना १-९, रोइनीहवा १-९, असुरैना १-९, वेतकुईया १-९	७	५०८१	०	०	०
१७	लुम्बिनी विकास क्षेत्र			७८६	२५९	३३	१
		जम्मा		१३०५३९	२५१०५	१९।२३	१००

श्रोत : स्थानीय तहमा वन तथा जलाधार प्रोफाइल कार्यदल, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय, २०७४

१.१८. सव डिभिजन वन कार्यालयको वन सम्बन्धि विवरण

तालिका ६ सव डिभिजन वन अनुसार वनको विवरणहरु

सव.डि.व.का	वनको क्षेत्रफल	क्षेत्रफल (हेक्टर)			
		सामुदायिक वन	साभेदारी वन	धार्मिक वन	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन
देवदह सव डिभिजन	४७०७	३२६७	०	७.६२	१४३२.५
तिलोत्तमा सव डिभिजन	४८४९	२१३५	७६४.२	०	१९४९.४१
कञ्चन सव डिभिजन	४२९१	२४७४	१३२१	०	४९६.३८
लुम्बिनी सव डिभिजन	७९८.३	८९४.९	०	०	०
सैनामैना सव डिभिजन	१०३०२	७०३२	०	१९.८५	३२५०.३३
सिद्धार्थ सव डिभिजन	१५७.६	४८९.६	०	०	०
जम्मा	२५१०५	१६२९२	२०८५	२७.४७	६७००.३८

श्रोत : डि व का २०७९ सा व को रेकड

१.१९ वनस्पति सम्बन्धि विवरण

क रुख तथा बोट बिरुवाहरुको विवरण

राष्ट्रिय वन, सामुदायिक तथा साभेदारी वन क्षेत्रमा पाईने रुख तथा बोट बिरुवाहरुको सूची तल तालिकामा उल्लेख गरिएको छः

तालिका ७ वन क्षेत्रमा पाईने रुख तथा बोट बिरुवाहरूको विवरण

सि नं	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
१	साल	<i>Shorea robusta</i>	Dipterocarpaceae		LC	Protected
२	साज/अस्ना	<i>Terminalia tomentosa</i>	Combretaceae			
३	बोट धाइरो	<i>Legerstroemia parviflora</i>	Lythraceae			
४	कर्मा	<i>Adina cordifolia</i>	Rubeaceae			
५	सिन्दुरे	<i>Mallotus philippinensis</i>	Euphorabiaceae			
६	राजबृक्ष	<i>Cassia fistula</i>	Fabaceae			
७	क्यामुन	<i>Cleistocalyx operculatus</i>	Myrtaceae			
८	सिसौ	<i>Dalbergia sissoo</i>	Fabaceae			
९	खयर	<i>Acacia catechu</i>	Fabaceae			
१०	अर्जुना	<i>Terminalia arjuna</i>	Combretaceae			
११	कुसुम	<i>Schleichera oleosa</i>	Sapindaceae			
१२	टाँटरी	<i>Dillenia pentagyna</i>	Dilleniaceae			
१३	जामुन	<i>Syzygium cumini</i>	Myrtaceae			
१४	बिजयसाल	<i>Pterocarpus marsupium</i>	Fabaceae			Protected
१५	भलायो	<i>Semecarpus anacardium</i>	Anacardiaceae			
१६	मसला	<i>Eucalyptus spp.</i>	Myrtaceae			
१७	गुलमोहर	<i>Delonix regia</i>	Fabaceae			
१८	सिरिस	<i>Albizia procera</i>	Fabaceae			
१९	बाँभी	<i>Anogeissus latifolia</i>	Combretaceae			
२०	क्यासिया	<i>Senna siamea</i>	Fabaceae			
२१	पिपल	<i>Ficus religiosa</i>	Moraceae			
२२	बेल	<i>Aegle marmelos</i>	Rutaceae			
२३	असारे	<i>Murraya koenigii</i>	Rutaceae			
२४	सिमल	<i>Bombax ceiba</i>	Malvaceae			Protected
२५	हल्दु/कर्मा	<i>Adina cordifolia</i>	Rubiaceae			
२६	वर	<i>Ficus benghalensis</i>	Moraceae			
२७	सतिसाल	<i>Dalbergia latifolia</i>	Fabaceae			
२८	समि	<i>Ficus benjamina</i>	Moraceae			
२९	चिउरी	<i>Diploknema butyracea</i>	Sapotaceae			
३०	कदम	<i>Neolamarckia cadamba</i>	Rubiaceae			

सि. नं.	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
३१	बाँस	<i>Himalaya calamus</i>	Poaceae			
३२	लामपाते	<i>Duabanga grandiflora</i>	Sonneratiaceae			
३३	टिक	<i>Tectona grandis</i>	Lamiaceae			
३४	बकाइनो	<i>Melia azedarach</i>	Meliaceae			

यहाँ केही मिचाहा प्रजातिका वनस्पति पनि पाइन्छन् जस्तै : कालो बनमारा (*Ageratina adenophora*), निलो भार (*Ageratum houstonianum*) आदि

आइयुसिएनको लोपोन्मुख सूचांक : T (Threatened), E (Endangered), LC (Least concern), V (Vulnerable), NT (Near Threatened)

ख. प्रमुख गैह्र काष्ठ वनस्पति

रुपन्देही जिल्ला जैविक विविधताले भरिपूर्ण रहेको हुँदा यहाँ विभिन्न प्रकारका काष्ठ तथा गैह्रकाष्ठ जन्य वनपैदावारहरू पाइन्छन् । घरेलु प्रयोजन एवम् व्यापारिक दृष्टिकोणले समेत महत्व राख्ने जडिवुटी लगायतका गैह्रकाष्ठ वनपैदावारहरूको उत्पादन परिमाण यस जिल्लामा न्यून रहेता पनि उपलब्धताको हिसाबले प्रजातिको नाम, उपयोगी भाग र स्थानीय प्रयोगको विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८ आयोजना क्षेत्रमा पाईने गैर काष्ठ वनस्पतिहरू

क. स.	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम	फैलावट (मि.)	प्रयोग हुने भाग	मुख्य प्रयोग
१	वन तरुल	<i>Dioscorea bulbifera</i>	१५०-२१००	जमिन मुनिको भाग	औषधी, खाना
२	निगालो	<i>Drepanostachyum sp.</i>	१५००-२७००	काण्ड र टुसा	खान तथा हस्तकलाको सामग्री बनाउन
३	रुद्राक्ष	<i>Elaeocarpus sphaericus</i>	७००-१७००	फल	औषधी, धार्मिक
४	धसिंड्रे	<i>Gaultheria fragrantissima</i>	१२००-२७००	पात	सुगन्धित तेल र धार्मिक
५	सज्योन	<i>Jatropha curcas</i>	१००-२०००	बिउ	बैकल्पिक उर्जा, औषधी
६	सिन्दुरे	<i>Mallotus philippensis</i>	१५०-१८००	बोक्रा, पात, फल	औषधी
७	अमला	<i>phyllanthus emblica</i>	१५०-१४००	फल	खाना, त्रिफला औषधी
८	अम्रिसो	<i>Thysanolaena maxima</i>	५००-२०००	डाँठ र फुल	कुचो
९	गुर्जो	<i>Tinospora sinensis</i>	३००-१५००	लहरा	जडिवुटी चिया र औषधी
१०	कुरिलो	<i>Asparagus racemosus</i>	१५०-२१००	जरा र टुसा	खान र औषधी

क्र. स	नेपाली नाम	बैज्ञानिक नाम	फैलावट (मि.)	प्रयोग हुने भाग	मुख्य प्रयोग
११	निम	<i>Azadirachta indica</i>	१००-२००	सम्पूर्ण भाग	औषधी
१२	तेजपात	<i>Cinnamomum tamala</i>	४५०-२१००	बोक्रा, पात	औषधी, मसला
१३	सर्पगन्धा	<i>Rauvolfia serpentine</i>	१००-१२००	जरा	औषधी
१४	पिपला	<i>Piper longum</i>	२००-१४००	फल र डाठ	औषधी, मसला
१५	हरो	<i>Terminalia chebula</i>	१५०-११००	बोक्रा, फल र जरा	त्रिफला औषधी, खाद्य पदार्थ कुहाउन, रंग जमाउन तथा चमक ल्याउन
१६	बरो	<i>Terminalia bellirica</i>	३००-११००	बोक्रा, काठ	त्रिफला औषधी, आअको रोगमा ज्वरो निको पार्न
१७	पानी अमला	<i>Nephrolepis cordifolia</i>	५००-२५००	पात तथा जमिनमुनिको भाग	Decoration कार्य तथा जण्डिस र मधुमेहको औषधी
१८	सितलचिनी	<i>Moringa oliefera</i>	३००-१५००	फल, बिउ	खान तथा औषधी प्रयोग
१९	बेत	<i>Calamus tenuis</i>	३००-१४००	डाठ	फर्निचर बनाउन
२०	बेल	<i>Aegle marmelos</i>	१००-१०००	फल, पात	खाना, औषधी र धार्मिक
२१	चिउरी	<i>Diploknema butyracea</i>	४००-१४००	बिउ	घिउ, साबुन, मैनबत्ति, सुगन्धको लागि, दुखाइ कम गर्ने औषधी आदी
२२	सिमल	<i>Bombax ceiba</i>	१००-१४००	भुवा	कपास बनाउन
२३	सिकाकाइ	<i>Acacia rugata</i>	४००-८००	कोसा, बिउ	ज्वरो, भाडापखाला, तागत दिने, सर्पको टोकाइ इत्यादीको औषधी
२४	राजवृक्ष	<i>Cassia fistula</i>	१५०-१५००	फल र जरा	आयुर्वेदीक औषधी, ज्वरो, जन्डिस औषधी गोवन सर्पको बिस नियन्त्रण गर्न
२५	बास	<i>Dendrocalamus spp.</i>	४०००	डाँठ	डालो, भकारी, फर्निचर, खाद्यपदार्थ, दाउरा
२६	क्यामोमाइल	<i>Matricaria chamomilla</i>	१५०-२०००	फुल	सुगन्धित तेल, cosmetics हरू बनाउन, क्यामोमिल चिया
२७	मेन्था	<i>Mentha arvensis</i>	१००-१०००	पात	खाना, पेय पदार्थ, प्रशोधनका सामग्री, खोकी औषधी
२८	तुलसी	<i>Ocimum tenuiflorum</i>		पात र डाठ	आयुर्वेदीक औषधी, धार्मिक

क्र.स	नेपाली नाम	बैज्ञानिक नाम	फैलावट (मि.)	प्रयोग हुने भाग	मुख्य प्रयोग
२९	बबुल	<i>Acacia Arabica</i>	५००-२०००	बिउ र बोक्रा	रगत बन रोकन, बिष लागेको हटाउन, पेटमा जुका परेमा, चर्मरोग, रगत आइरहने खालको बाबासिर, दम, ब्रोडकाईटिस, कलेजोको गडबडी, जीउमासेतोदाग देखिएमा, पिसावमा खरावी, पेटभित्र पानी जमेमा
३०	सिट्रोनेला	<i>Cymbopogon winterianus</i>	१८०-१५००	पात	साबुन, फिनेल तथा कृत्रिम कागती, वास्ना, लुतो, रक्त सञ्चार ज्वरो, मांसपेशी दुखेको, सुगन्धित तेल
३१	खयर	<i>Acacia catehu</i>	२००-१५००	बोक्रा र काठ	कफ खोकी, दम, चर्म रोग लुतो, ट्रन्सिल, दाद, आदीको औषधी
३२	बाभि	<i>Anogeissus latifolia</i>	४५०-१५००	बोक्रा र पात	गानो, ग्याष्ट्रिक, दम, कफ, खोकी औषधी
३३	असुरो	<i>Justicia adhatoda</i>	५००-१६००	पात फल फुल जरा	औषधी
३४	लेमन ग्रास	<i>Cymbopogon flexuosus</i>	१००-१५००	पात	सुगन्धीत तेल, दात दुखेको, टाउको दुखेको, आखाको रोग, हैजा, ग्याष्ट्रिक औषधी
३५	पामारोजा	<i>Cymbopogon martini</i>	१००-१५००	पात	सुगन्धीत तेल तथा प्रशोधनका वस्तुहरु

१.२० वन्यजन्तु

१.२०.१ स्तनधारी प्रजाति, चरा, घस्रन प्रजाति, माछा, आदिको विवरण

अति वन विनाशका चपेटामा परेका यस जिल्लामा वन्यजन्तुका वासस्थान खल्बलिन तथा चोरी शिकारीका कारणले गर्दा वन्यजन्तु तथा वनस्पतिका संख्या घट्दै गइ जैविक विविधतामा ह्रास आएको देखिन्छ। यस जिल्लामा ५० परिवारका २१३ प्रजातिका चराहरु, १८ परिवारका ३१ प्रजातिका स्तनधारी प्राणीहरु रहेका डि.व.का. रुपन्देहीले २०७४ सालमा गरेका अध्ययनबाट देखिन्छ। त्यसैगरी ४४ प्रजातिका माछा, २१ प्रजातिका रेप्टाइल्स रहेको तथ्यांक पाइएको छ। यस जिल्लामा पाइने वन्यजन्तुहरुमा खरायो, दुमिस, जंगली विरालो, चित्तल, वनेल, निलगाई, चितुवा र कहिलेकाही बाघ समेत देखिएका स्थानिय बासिन्दाको भनाइ छ। वन संरक्षणका कारणले गर्दा हालका दिनहरुमा निलगाइको संख्यामा अत्यधिक बृद्धि भएको छ। चराहरुमा धनेश, राजहंश, मयुर, कालिज, सुगा, ढुकुर, सुनचरो, बाज, तित्रा आदि

पर्दछन् । लुम्बिनी विकास कोष तथा आसपासका क्षेत्रमा चराहरूका अध्ययन, अनुसन्धान तथा संरक्षणका प्रयासहरू समेत भएका छन् । रुपन्देही जिल्लामा पाइने वन्यजन्तुहरू सम्बन्धि विवरण तपसिल अनुसार रहेको छ ।

तालिका ९ जंगली स्तनधारी प्राणीहरू

सि नं	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
१	चितुवा	<i>Panthera pardus</i>	Felidae	I	V	Protected
२	वन बिरालो	<i>Felis chaus</i>	Felidae	II	LC	—
३	खरायो	<i>Lepus nigricolis</i>	Leporidae		LC	—
४	फ्याउरो	<i>Vulpes bengalensis</i>	Canidae		V	Protected
५	बदेल	<i>Sus scrofa</i>	Suidae		LC	—
६	रातो बादर	<i>Macaca mulatta</i>	Cercopitheidae	II	LC	—
७	निलगाई	<i>Boselaphus tragocamelus</i>	Bovidae		V	Protected
८	चित्तल	<i>Axis axis</i>	Cervidae		V	—
९	सानो निर बिरालो	<i>Viverricula indica</i>	Felidae		LC	—
१०	ढेडु वा लङ्गुर	<i>Semnopithecus entellus</i>	Cercopithecidae	I	NT	—
११	ठुलो न्याउरी मुसो	<i>Herpestes edwardsii</i>	Herpestidae		LC	—
१२	लोखर्के	<i>Petaurista petaurista</i>	Sciuridae		LC	—
१३	स्याल	<i>Canis aureus</i>	Canidae		LC	—
१४	जुरे दुम्सी	<i>Hystrix indica</i>	Hystriidae		LC	—
१५	मलसाँप्रो	<i>Martes flavigula</i>	Mustelidae		LC	—
१६	चमेरो	<i>Pteropus giganteus</i>	Pteropodidae	II	LC	-

तालिका १० चराहरूको विवरण

सि नं	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
१	भुँडीफोर गिद्ध	<i>Leptoptilos javanicus</i>	Ciconiidae		V	-
२	सारस	<i>Antigone Antigone</i>	Gruidae		LC	-
३	कोइली	<i>Eudynamis scolopacea</i>	Cuculidae		LC	-
४	सानो धनेश	<i>Oryx capensis</i>	Oryx		LC	-
५	कुर्ले दुकुर	<i>Spilopelia chinensis</i>	Columbidae		LC	-
६	डाङ्ग्रे/रूपी	<i>Acridotheres tristis</i>	Sturnidae		LC	-
७	कोटेरो मुनियाँ	<i>Lonchura punctulata</i>	Estrildidae		LC	-

सि नं	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
८	सिमकुखुरा	<i>Amaurornis phoenicurus</i>	Rallidae		LC	-
९	सानो सेतो बकुल्ला	<i>Egretta garzetta</i>	Ardidae		LC	-
१०	जुरेली	<i>Pycnonotus cafer</i>	Picnonotidae		LC	-
११	पातसिउने फिस्टो चरा	<i>Orthotomus sutorius</i>	Cisticolidae		LC	-
१२	लाटोकोसेरो	<i>Athene brama</i>	Strigidae	II	LC	-
१३	काष्ठकूट	<i>Dendrocopos macei</i>	Picidae		LC	-
१४	बीउ कुहियो	<i>Hierococcyx varius</i>	Cuculidae		LC	-
१५	सेतोकण्ठे माटीकोरे	<i>Halcyon smyrnensis</i>	Alcedinidae		LC	-
१६	निलकण्ठर ठेउवा	<i>Coracias benghalensis</i>	Coraciidae		LC	-
१७	घर गौथली	<i>Hirundo rustica</i>	Hirundinidae		LC	
१८	बड्ढाई	<i>Coturnix coturnix</i>	Phasianidae		LC	-
१९	खैरो भद्राई	<i>Lanius cristatus</i>	Laniidae		LC	-
२०	खोले टिकटिके	<i>Motacilla maderaspatensis</i>	Motacillidae		LC	-
२१	बकुल्ला	<i>Ardeola grayii</i>	Ardeidae		LC	-
२२	भंगेरा	<i>Passer domesticus</i>	Passeridae		LC	-
२३	मलेवा	<i>Columba livia</i>	Columbidae		LC	-
२४	घर काग	<i>Corvus splendens</i>	Corvidae		LC	-
२५	कण्ठे सुगा	<i>Psittacula krameri</i>	Psittaculidae		LC	-

तालिका ११ सरीसृपको विवरण

सि नं	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
१	माउसुली	<i>Hemidactylus frenatus</i>	Gekkonidae		LC	-
२	हेरु सर्प	<i>Trimeresurus spp</i>	Viperidae		LC	-
३	अजिङ्गर	<i>Python molurus</i>	Pythonidae	I	V	Protected
४	साधारण सर्प	<i>Boiga trigonata</i>	Colubridae		LC	-
५	धामन सर्प	<i>Ptyas mucosa</i>	Colubridae		LC	-
६	भ्याँगुता	<i>Rana tigrina</i>	Ranidae		LC	-
७	छेपारो	<i>Calotes versicolor</i>	Agamidae		LC	-
८	सुन गोहोरो	<i>Varanus flavescens</i>	Varanidae	I	LC	Protected
९	खर्से भ्यागुता	<i>Bufo spp</i>	Bufonidae		LC	-

सि. नं.	स्थानीय नाम	वैज्ञानिक नाम	परिवार	CITES	IUCN	नेपाल सरकार
१०	ढकनी नरम खबटे कछुवा	<i>Lissemys punctate</i>	Trionichidae	II	LC	—
११	गोहोरो	<i>Varanus spp</i>	Varanidae		LC	—
१२	कछुवा	<i>Pangshura tecta</i>	Geoemydiadae	II	V	—
१३	गोमन सर्प	<i>Naja naja</i>	Elapidae	II	LC	—

१.२१ नदी खोलाको अवस्था

रुपन्देही जिल्लामा रहेका नदी खोलहरू पाल्पा तथा रुपन्देही जिल्लामा मुहान रही दक्षिण तर्फ वगै चुरे तथा तराइ भाग हुँदै अधिकांश खोला तथा खहरेहरू भारत तर्फ वदछन्। यी खोला तथा खहरेहरूका जलाधार क्षेत्र ४ देखि ८७८ वर्ग मीटर रहेका छन्। रुपन्देही जिल्लाको २४ नदी, खोला तथा खहरेहरू सबै भन्दा धेरै जलाधार क्षेत्र भएको दानव खोला र सानो जितगढी खोला हो (जि. स. स. २०७१)। यस जिल्लाका नदी, खोला तथा खहरे मा रहेका नदी जन्य पदार्थ संकलन तथा व्यवस्थापनको लागि ११ खोला खहरेहरूको अवस्था तल तालिकामा उल्लेख गरीएको छ।

तालिका १२ प्रस्तावित नदी खोलाको सतहको हालको अवस्था

सि. नं.	खोलाको नाम	सम्भावित उत्खनन क्षेत्र	औषत लम्वाई मी	औषत चौडाई मी	औषत गहिराई मी	औषत आयतन घन मी
१	ईनुरीया	मलमला, मौवाघारी	१८६.५	२६.५	१.७८	८७९७.२१
२	घमाहा	गंगानगर क्षेत्र	२७०	१७.५	०.७७५	३६६१.८८
३	बौराहा	सैनामैना १, प्राकृतिक चिकित्सालय र चारपाला सामुदायिक वनको विच क्षेत्र	३८५.५	३८	०.३	४३४९.१०
४	जबई	बुटवल १३, जितेश्वरी सामुदायिक वन	१९९	२८.५	१.७	९६४१.५५
५	आँपगौरा	बुद्ध सा व दाउन्ने क्षेत्र	५५०	१८.८५	१	२७७०४.८३
६	घोडाहा	सरनटाँडी दक्षिण क्षेत्र	१३५५	४६	०.६	४२५३३.४५
७	सराङ्ग	सराङ्गटाँडी	८५०	३८.५	०.७५	३१०८८.७५
८	त्रीशुली	चिसापानी चरङ्गे	५६१	६७	०.४०	२७९८९.२८
९	भलुही	क्याउली, पाल्पाली सा व	१६६	४१.३३	३.१२	२१४०५.६३
१०	कन्चन	फिमफिमिया सा व घाट क्षेत्र	८५०	६६	०.७५	८२३४८
११	खोरमोर	लुम्बीनी साव र फिमफिमिया वाँधमुनि देखि ५०० मी टाढा	१३१	५३	२.५५	१७७०४.६५
जम्मा आयतन						२७७२२४.३३

श्रोत: रुपन्देही जिल्ला अन्तर्गत वहने नदी, खोला-खहरे व्यवस्थापन तथा नदीजन्य पदार्थ संकलनको लागि तयार गरिएको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन २०७८

२.१ स्थापना एवं पृष्ठभूमि :

नेपालमा वन व्यवस्थापनको कार्य विक्रमसंवत् १९९९ साल देखी सुरु भएको पाइन्छ। सर्वप्रथम काठ महल अड्डाको स्थापना गरी त्यस अर्न्तगत ३ सर्कल, १२ वन जाँच अड्डाहरु राखिए। वि.सं. २००७ सालको परिवर्तनपछि मुलुकको सबै क्षेत्रमा परिवर्तन हुँदा वन सङ्गठनमा पनि परिवर्तन भई २००८ सालमा २ सर्कल, ११ डिभिजन र ४४ रेन्ज कार्यालय सहित वर्तमान वन विभागको स्थापना भएको हो। समय सापेक्ष परिवर्तन हुँदै २०३३ सालमा राष्ट्रिय वन योजना लागु भयो र वि.स २०४० सालमा ५ वटा क्षेत्रीय वन निर्देशनालय खडा गरी सबै जिल्लामा जिल्ला वन कार्यालय स्थापना गर्ने काम सुरु भई २०४३, २०४४ सम्म ७५ वटै जिल्लामा जिल्ला वन कार्यालयहरु सञ्चालनमा आए। २०५० सालमा वन सङ्गठनमा सामान्य हेरफेर गरी मुस्ताङ बाहेक ७४ जिल्लामा जिल्ला वन कार्यालय, ९२ इलाका वन कार्यालय र ६९८ रेन्जपोष्टहरु कायम गरिए।

२०५० सालमा नयाँ वन सङ्गठन लागू भएपछि यो जिल्ला 'ख' वर्गका १६ जिल्ला मध्ये एक कायम भई २ वटा इलाका वन कार्यालय र १२ वटा रेन्जपोष्ट कार्यरत रहेकोमा २०७० सालमा लागु भएको नयाँ सङ्गठन संरचना अनुसार तपसिल बमोजिम २ वटा सेक्टर वन कार्यालय र १२ वटा इलाका वन कार्यालय कायम भएका थिए। नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०७५।०३।३२ को निर्णय अनुसार प्रदेश सरकार अर्न्तगत रहने गरी यस कार्यालयको नाम डिभिजन वन कार्यालय हुन गएको छ, साथै यस कार्यालय अर्न्तगत ६ वटा सब-डिभिजन वन कार्यालयहरु रहेका छन्। डिभिजन वन कार्यालय रुपन्देही जिल्लाको ओमसतिया गाउपालिका वडा नं ४ मा अवस्थित रहेको छ। कार्यालयको कार्यक्षेत्र सम्बन्धि विवरण अनुसुची २ मा संलग्न छ।

२.२ मौजुदा वन सङ्गठन र दरबन्दी :

२०७५ को नयाँ सांगठनिक संरचना अनुसार यस जिल्लामा जम्मा ९४ जना कर्मचारीको स्वीकृत दरबन्दी रहेको छ। यस जिल्लामा एउटा डिभिजन वन कार्यालय, ६ वटा सब डिभिजन वन कार्यालय रहेको छ। यस जिल्लामा कार्यरत वन क्षेत्र हेर्ने निकायको साङ्गठनिक स्वरुप अनुसुची ३ मा राखिएको छ।

२.३. हालसम्म कार्यरत जिल्ला वन अधिकृतहरु र डिभिजनल वन अधिकृत

जिल्ला वन कार्यालयमा प्राप्त विवरण अनुसार २०३३ साल देखी हालसम्म कार्यरत जिल्ला वन अधिकृतहरु/डिभिजनल वन अधिकृतको विवरण अनुसुची-४ मा राखिएको छ।

२.४ भवन तथा सम्पत्ति विवरण

डिभिजन वन कार्यालय रूपन्देहीको कार्यालय तथा आवास र सो अन्तरगत सब डिभिजन वन कार्यालयहरु रहेका भवनहरु प्रयाप्त मात्रामा नभएको र जिर्ण अवस्थामा समेत रहेकोले कतिपय स्थानमा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको भवनमा र कहि घर भाडामा लिएर कार्यालय सञ्चालन गरिएको छ। हाल कायम रहेको भवनको विवरण र अवस्था अनुसुची-५ मा राखिएको छ।

२.५ डिभिजन वन कार्यालयबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू

- ✓ वन संरक्षण, संवर्धन र विकास
- ✓ वनजन्य अपराधको नियन्त्रण र नियमने
- ✓ प्रचलित नीति अनुसार सम्भाव्य सामुदायिक वन क्षेत्रहरूको पहिचान, योजना निर्माण, विकास, व्यवस्थापन र नियमन
- ✓ संवर्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि
- ✓ कृषि वन प्रवर्धन सम्बन्धी प्राविधिक र अन्य सहयोग
- ✓ वन पैदावार सङ्कलन, सदुपयोग र विक्री वितरणमा नियमन,
- ✓ स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम नर्सरी सञ्चालन, विरुवा उत्पादन, विरुवा वितरण, वृक्षारोपण
- ✓ निजी तथा सार्वजनिक जग्गामा वन विस्तारका लागि आवश्यक सीप र ज्ञानको हस्तान्तरण
- ✓ घरकाज तथा दैवी प्रकोप पीडितको लागि काठ, दाउरा आपूर्ति व्यवस्थापन
- ✓ नदी प्रणाली लगायत चुरेक्षेत्रको संरक्षण तथा नदीजन्य पदार्थको सदुपयोगमा नियमन
- ✓ सामुदायिक वनमा पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन गरी स्थानिय स्तरमा रोजगारीका अवसर श्रृजना गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन
- ✓ साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक सम्पदाको संरक्षणका लागि स्वीकृत कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन
- ✓ वन्यजन्तु र मानवाबिच द्वन्द्व र यसको व्यवस्थापन
- ✓ लोपोन्मुख वन्यजन्तु तथा वनस्पति सतिसाल र विजयसाल आदी प्रजातिको स्व-स्थानिय संरक्षण योजना तयार गरी संरक्षणको थालनी गरिएको ।

२.६ समस्या तथा चुनौतीहरू

यस जिल्लामा रहेको वनको संरक्षण र व्यवस्थापनको लागि प्रमुख समस्याको रूपमा वन अतिक्रमण, वन पैदावारको चोरी निकासी, वन डढेलो एवम् वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनाका लागि प्रयोग हुने नै रहेको छ । यस्तो कार्य रोकथाम गरी वन र वन्यजन्तुहरूको संरक्षण गर्न वन कार्यालयको एकलो प्रयासले मात्र सम्भव नभएकोले विगत केही समय यता स्थानीय राजनीतिक दल, प्रहरी, प्रशासन, सा.व.उ.समूह, पत्रकार, जिल्ला वन क्षेत्र समन्वय समिति समेतको सहयोग र समन्वयमा जनसहभागिता जुटाई जैविक विविधताको दिगो संरक्षण र विकास गर्न डिभिजन वन कार्यालय लागि परेबाट त्यस्ता कार्यहरूमा धेरै कमी आएको छ । वन र वन्यजन्तु संरक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिई मौजुदा वन जंगलको संरक्षण र व्यवस्थापनका प्रयासलाई जारी राख्न डि.व.का सजग र प्रयत्नरत रहेकोछ । वन तथा वन्यजन्तु संरक्षणसंग सम्बन्धित प्रमुख समस्याहरू निम्न बमोजिमका थिए ।

१. यस जिल्लामा हाल नया अतिक्रमण नभएता पनि जिल्लाका कुल वन क्षेत्र २५ हजार हे. र अतिक्रमित वन क्षेत्र ८ हजार हे. गरी करिब ३३ हजार हे. वन क्षेत्र रहेकोमा करिब २४ प्रतिशत वन क्षेत्र पहिले देखि नै अतिक्रमणका चपेटामा परेको छ । यस्ता अतिक्रमित क्षेत्रहरूमा राज्यका विभिन्न निकायहरूबाट लगानी भई पक्की सडक, खानेपानी, विद्युत, टेलिफोन, विद्यालय, क्याम्पस, स्वास्थ्य संस्था जस्ता भौतिक पुर्वाधारहरूका निर्माण भई कतिपय स्थानहरू नगरोन्मुख समेत भैसकेका अवस्थामा राज्यका नीति बमोजिम तत्काल अतिक्रमण क्षेत्र खाली गर्न संभावना अत्यन्त न्युन छ ।

२. दरबन्दी अनुसारका कर्मचारी पदपूर्ति हुन नसक्नु, उमेर छिप्पिएका, दौड धुप गन नसक्ने, अन्यत्र जिल्लामा सरुवा नहुने, सव-डिभिजन वन कार्यालयमा बास बस्न नरुचाउने फिल्ड कर्मचारीहरूको बाहुल्यता ।
३. फिल्डमा कार्यालयको आफ्नो भवन नहुनु ।
४. गर्मी मौसममा लाग्ने वन डढेलो पनि वन संरक्षणका हिसाबले समस्याका रूपमा रहेको छ । चुरे क्षेत्र गाउँ बस्ती भन्दा टाढा, सामुदायिक वन क्षेत्र भन्दा बाहिर भएको, यातायातका सहज पहुँच नभएको, जिल्ला तथा छिमेकी जिल्लाका गाइ गोठालाहरूले जानी जानी आगो लगाउने गरेको र उक्त आगो विस्तार हुदै चुरे फेदी र घना सालका जंगलमा समेत प्रवेश गरी वन जंगलका हानी नोक्सानी हुने गरेको विगतका समस्याहरू नरहेको होइनन् । वन कर्मचारीमा समय सापेक्ष यस सम्बन्धी तालिमका कमी, अग्निरोधक सामग्री तथा उपकरणका कमी, विभिन्न स्थानमा अग्नी संवेदनशील जानकारी स्टेसनहरूका कमी, आम समुदायमा सचेतनाका कमी, आदि समस्याहरूको कारण यसलाइ निर्मुल पार्न सकिएका छैन ।
५. गाउँ वस्ती किनारमा रहेका सामुदायिक वनहरूमा चरिचरण केही हदसम्म नियन्त्रण रहेको भएता पनि चुरे क्षेत्रमा यस्तो समस्या रहि आएको छ ।
६. जिल्लामा हुने जुनसुकै विकास निर्माणका कार्यका लागि पहिलो रोजाइ वन क्षेत्रको जग्गा पर्ने हुँदा वन क्षेत्रको जग्गालाइ वचाउन प्रमुख समस्या बनेको छ । उदाहरणका लागि जिल्लाका ७० भन्दा बढी शैक्षिक संस्था वन क्षेत्रमा नै रहेका छन् ।
७. यस जिल्लामा वन विनास तथा अतिक्रमणका कारण वन्यजन्तुहरूको वासस्थान खण्डित भएको हुनाले वन्यजन्तुहरू गाउँ वस्तीमा प्रवेश गरी घरपालुवा जनावर तथा यदाकदा मानिसहरूलाई समेत आक्रमण गर्ने गरेको पाइएको छ । यस जिल्लामा खास गरी बढेल, निलगाइ र चितुवाको ले क्षति पुऱ्याएको छ । यसैगरी बँदेल, निलगाइ, अजिगर, सुनगोहोरो, चितुवा जस्ता वन्यजन्तुहरू बन्दुक, पासो र विष प्रयोग गरेर मार्ने/पक्रने कार्यवाट चोरी शिकार हुने गरेको भन्ने जनगुनासो आउने गरेको छ ।

२.७ वन सम्पदा विवरण

वन विभागबाट May 2005 मा प्रकाशित Forest Cover Change analysis of the Terai District (1990/91-2000/01) मा उल्लेख गरिए अनुसार रूपन्देही जिल्लाको वन सम्पदा विवरण निम्न अनुसार छ ।

- जिल्लाको कुल क्षेत्रफल : १३०७३५ हेक्टर
- वनको क्षेत्रफल : २६५२४ हेक्टर (२०.२८) प्रतिशत
- सामान्य र राम्रो हैसियतको वन : २२१८७ हेक्टर (पहाड १५६४७ हे., तराई ६५४० हे.)
- हैसियत विग्रेको वन ४३३७ हेक्टर (पहाड १२०३ हे, तराई ३१३४ हे.)
- घाँसे मैदान : १६१३ हेक्टर (पहाड ४०७ हे., तराई १२०६ हे.)

- नदीनाला, पानी क्षेत्र २१ हेक्टर (पहाड २ हे., तराई १९हे)
- कृषि भूमि र अन्य १०१९२४ हे. (पहाड १८० हे., तराई १०१७४४ हे.)
- अनुत्पादक जमिन ६५३ हे. (पहाड ७८हे., तराई ५७५ हे.)
- दश वर्षमा भएको वन विनाश १४२८ हे.
- दश वर्षमा भएको वृक्षरोपण-पुनरउत्पादन ६४७ हे
- दश वर्षमा वन क्षेत्र घटेको-१८१ हेक्टर
- वार्षिक वन विनास दर-०.२९ प्रतिशत

उपर्युक्त अध्ययनबाट देखिएको विवरण अनुसार रूपन्देही जिल्लामा सामान्य र राम्रो हैसियतको वन २२१८७ हेक्टर (८३.६५%) र हैसियत विग्रिएको वन ४३३७ हेक्टर(१६.३५%) रहेको देखिन्छ।

२.८. वनको वर्तमान अवस्था

रूपन्देही जिल्लामा उष्ण र उपोष्ण वन पाइन्छ। २०६८ सालमा साविक जिल्ला वन कार्यालयबाट गरिएको सर्वेक्षण अनुसार यस जिल्लाको वनमा ८७ परिवारका २२२ प्रजातिका वनस्पतिहरू (९४ रुख, ३२ झाडी र ९६ झार) पाइन्थिए। राष्ट्रिय वन क्षेत्रमा साल, असना, बाँझी, धैँयरो, हरो, बरो, जामुन, महुवा, टुनी, कर्मा, खयर, सिमल, रोहिनी, प्यारी, कुसुम, विजयसाल, जस्ता प्रजातिको बाहुल्यता छ भने निजी तथा वृक्षरोपण वनहरूमा सिसौ, टिक, मसला, सिरिस, आँप, सिमल, जामुन, निम, बडहर, कदम, कटहर, कर्मा, टुनी, बकाइनो, अर्जुना, क्यासिया, एक्यासिया, बबुर, जस्ता प्रजातिको बाहुल्यता रहेको छ। यस जिल्लाको २५१०५ हेक्टर वनक्षेत्र मध्ये १५६३६ हेक्टर (६२.२८%) चुरे क्षेत्रमा पर्दछ। हालको संरचना अनुसार कोटहीमाई, मर्चवारी, मायादेवी, ओमसतिया र समरीमाई गाउपालिकामा राष्ट्रिय वन क्षेत्र नभएको र बाँकी ११ वटा स्थानिय तह मा २५१०५ हेक्टर.वन क्षेत्र रहेको छ, अन्य काष्ठ तथा बुट्यान क्षेत्र मा ४०३ हे गरी जम्मा कूल वन क्षेत्र २५५०८ हे रहेको छ। सो मध्ये सबै भन्दा बढी सैनामैना न.पा.मा ९१५१ हेक्टर वन क्षेत्र रहेको तथ्यांकवाट देखिन्छ।

२.९ वन जङ्गलको किसिम

OFMP, 1995 का अनुसार यस जिल्लाको प्राकृतिक वनलाई तलका तीन प्रकारमा विभाजन गरिएको छ।

क) सालको वन (Sal Forest) : मुख्य प्रजाति साल (*Shorea robusta*) रहेको यस वनमा सालको उपस्थिति करिव ६० प्रतिशत रहेको छ। यस बाहेक साल सँगसँगै असना (*Terminalia tomentosa*), बरो (*T. belerica*), कर्मा (*Adina cordifolia*), जामुन (*Eugenia jambolana*) र बाँझी (*Anogeissus latifolia*) का रुखहरू पाइन्थे। खासगरि पानी नजम्ने ठाउँमा यस प्रकारको वन जङ्गल पाइन्छ। हाल यस वनमा सालको पुनरुत्पादनको अवस्था राम्रो रहेको छ। पुनरुत्पादनदेखि लाथा, पोल तथा रुखगरि सबै साइजका विरुवाहरू पाइन्छ भने वयस्क रुखहरूको वृद्धि रोकिसकेको अवस्था भइसकेका थिए। यस प्रकारको जङ्गलले रूपन्देहीको कुल जङ्गलको करिव ३४ प्रतिशत भूभाग ओगटेको छ।

ख) साल-तराई हार्डवुड वन (Sal-Terai Hardwood Forest) : साल र अन्य प्रजातिहरू बराबरी रहेको यस प्रकारको वनमा साल सङ्गासङ्गै असना (*Terminalia tomentosa*), वर्रो (*T. belerica*), कर्मा (*Adina cordifolia*), जामुन (*Eugenia jambolana*) र बाँभी (*Anogeissus latifolia*) का रुखहरू पाइन्छन्। यस प्रकारको वन चुरे क्षेत्रसम्म फैलिएको छ। यस प्रकारको वनमा पनि पुनरुत्पादनको अवस्था राम्रो रहेको छ। पुनरुत्पादन देखि लाथा, पोल तथा रुख सबै साइजका विरुवाहरू पाइन्छ भने वयस्क रुखहरू वृद्धि रोकिसकेको अवस्थामा पुगेका छन्। यस प्रकारको जङ्गलले रूपन्देहीको कुल जङ्गलको करिव ६२ प्रतिशत भूभाग ओगटेको छ।

ग) तराई हार्डवुड वन (Terai Hardwood Forest) : साल बाहेकका अन्य प्रजातिहरूको मिश्रण रहेको यस प्रकारको वनमा असना (*Terminalia tomentosa*), बर्रो (*T. belerica*), कर्मा (*Adina cordifolia*), जामुन (*Syzygium cumini*), बाँभी (*Anogeissus latifolia*), खयर (*Acacia catechu*), सिमल (*Bombax ceiba*), बेल (*Aegle marmelos*), र कुसुम (*Schleichera oleosa*) का रुखहरू पाइन्छन्।

यस प्रकारको वन भावर क्षेत्र तथा खोला किनारको क्षेत्रमा रहेको छ। यस वनमा पुनरुत्पादनको अवस्था राम्रो छैन भने वयस्क रुखहरू वृद्धि रोकि सकेका अवस्थामा पुगेका छन्। यस प्रकारको जङ्गलले रूपन्देहीको कुल जङ्गलको करिव ४ प्रतिशत भूभाग ओगटेको छ।

यस जिल्लामा माथी उल्लेखित वनका किसिम बाहेक करिब जिल्लाको वनक्षेत्रको ८ प्रतिशत क्षेत्र भाडी बुट्यानले ढाकिएर रहेको छ। यी क्षेत्रमा खास गरी धँयरो, थाकल, रोइनी लगायत रुख प्रजातिका साना विरुवाहरू रहेका छन्। गैह्रकाष्ठ वन पैदावरको हिसाबले सङ्कलन योग्य उल्लेखनीय प्रजाति एवम् परिमाण नभएता पनि भोर्ला पात, थाकल, जङ्गली कुरिलो, हरो, बर्रो, अमला, बाबियो, खर, अमृसो, बाँस, च्याउ लगायतका प्रजातिहरू रहेका छन्। यस जिल्लामा साइटिस अनुसुची २ मा समावेश भएको वनस्पति सर्पगन्धा (*Rauvolfia serpentina*) समेत पाइन्छ।

२.१० वनको मौज्जात अवस्था

करिब १५ वर्ष पहिलेको एक अध्ययनले यस जिल्लाको वनमा रहेको मौज्जात निम्नानुसार देखाएको छ।

लाथा वन (Sapling Forest)	९६ घ.मि. प्रति हेक्टर
मध्य उमेरको वन (Middle aged Forest)	१४८ घ.मि. प्रति हेक्टर
परिपक्व वन (Matured Forest)	१९६ घ.मि. प्रति हेक्टर
औसत सञ्चिती (Average stock)	१८५ घ.मि. प्रति हेक्टर

पछिल्लो अध्ययनबाट आएको नतिजा बमोजिम पञ्च वर्षीय वन व्यवस्थापन कार्ययोजना आ.व. २०७५।०७६-२०७९।०८० मा वनको वृद्धि मौज्जात निम्नानुसार उल्लेख भएको छ।

क) सामुदायिक वन

रूपन्देही जिल्लामा केही वर्ष पहिले गरिएको एक अध्ययनबाट हस्तान्तरण भएका सामुदायिक वनहरूको कार्ययोजना अनुसार वृक्षरोपण वनमा १००० हे. र प्राकृतिक वनमा ८,००० हे. गरी कूल ९,००० हे. वनलाई प्रभावित क्षेत्र (उत्पादनशील क्षेत्र) कायम गरी विश्लेषण गर्दा प्राप्त नतिजालाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ। यसरी हेर्दा रूपन्देही जिल्लाको वन क्षेत्रमा औसत २९० पोल तथा औसत ८६ रुख प्रति हेक्टर रहेको पाइन्छ। रुख तथा पोलको प्रति हेक्टर मौज्जात हेर्दा औसतमा १४७ घन मी. प्रति हेक्टर रहेको पाइन्छ।

तालिका १३ सामुदायिक वनहरूको बृद्धि मौज्जात

सि नं	वनको किसिम	पोल सङ्ख्या (प्रति हेक्टर)	रुख सङ्ख्या (प्रति हे.)	मौज्जात (घ.मी. प्रति हे.)	कैफियत
१	वृक्षरोपण	३२४	५४	४०.५	
२	प्राकृतिक	२८६	९०	१५९.८	
	तौलीय औसत	२९०	८६	१४७	

श्रोत : सामुदायिक वन कार्ययोजनाहरूको आधारमा

ख) साभेदारी वन

लुम्बिनी साभेदारी वन र देवदह साभेदारी वनको स्विकृत वन व्यवस्थापन कार्ययोजना अनुसार साभेदारी वनको मौज्जात अवस्था तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १४ साभेदारी वनको मौज्जात अवस्था (प्रति हे.मा)

साभेदारी वनको नाम	पोल		रुख	
	संख्या	आयतन (घ.मि.)	संख्या	आयतन (घ.मि.)
लुम्बिनी साभेदारी वन	१८२	३५.५१	८४	२१२.७
देवदह साभेदारी वन	१६२	२८.४७	५७	१४३.२६
औषत	१७२	३१.९९	७०.५	१७७.९८

श्रोत : लुम्बिनी साभेदारी वनको कार्ययोजना २०७१ र देवदह साभेदारी वनको कार्ययोजना २०७३

ग) सरकारद्वारा व्यवस्थित वन

यस जिल्लामा सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण भएको वन भन्दा उत्तरको चुरे क्षेत्रमा पाल्पा जिल्लाको सिमानासँग जोडिएको वन क्षेत्र सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको रूपमा रहेको छ। यस खालको वन करिब ६७००.३८ हे. रहेको भएता पनि ठूलो हिस्सा करिब १५०० हे. नेपाली सेनालाई भोगाधिकार उपलब्ध गराइएको क्षेत्रमा रहेको छ भने करिब १००० हे. वन अन्य जिल्ला (पाल्पा र अर्घाखाची) बाट सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण भैसकेको छ। चुरे क्षेत्र र केही समथर भुमिमा सामुदायिक वन श्रोत सर्वेक्षण मार्गदर्शन २०६१ बमोजिम मापन गर्दा प्राप्त विवरणमा दिइएको छ।

तालिका १५ सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको मौज्जात अवस्था (प्रति हे.मा)

प्रजाति	पोल				रुख				जम्मा आयतन (घ.मी)
	सङ्ख्या	व्यास (सेमी)	उचाई (मि)	आयतन (३.मी)	सङ्ख्या	व्यास (सेमी)	उचाई (मि)	आयतन (घ.मी)	
साल	११०.००	१७.३०	११.७०	१५.१२	२५.००	४१.५०	२२.३०	३७.६९	५२.८०
असना	७.४०	१४.३८	८.८१	०.५३	१०.४०	५४.३०	२६.३१	३१.६६	३२.१९
अन्य	१९.४०	१५.४३	७.९०	१.४३	१३.३०	३९.६०	२२.०२	१८.०३	१९.४६
जम्मा	१३६.८०	४७.११	२८.४१	१७.०८	४८.७०	१३५.४०	७०.६३	८७.३७	१०४.४५

श्रोत : चुरे क्षेत्रमा गरिएको फिल्ड सर्वे २०७४।

२.११. वन सिमानाको अवस्था

यस जिल्लामा वि.सं २०४० साल देखि २०५२ सालसम्म १०६.२१ कि.मी वन सिमाना लगाइएकोमा हाल वन सिमाना भेटाउन सकिदैन। वस्ति नजिकका प्राय सबै जंगलहरु अतिक्रमणको चपेटामा परेका छन्। हाल ८,३४६ हेक्टर वन क्षेत्र अतिक्रमण भएको तथ्यांक छ। यी अतिक्रमित क्षेत्रहरुमा सबै सेवाहरु पुऱ्याएकाले सुविधायुक्त वस्ती तयार भएका छन्। पानी, बिजुली, स्कुल, स्वास्थ्य सेवा, मोटरबाटो जस्ता पूर्वाधारका समेत विकास भइसकेकोले यी अतिक्रमित क्षेत्रहरुलाई वन क्षेत्रमा फर्काउन त्यति सजिलो देखिदैन। जिल्लाका मुख्य मुख्य अतिक्रमित वन क्षेत्रहरु र तिनीहरुका विवरण अनुसुची ६ मा राखिएको छ।

२.१२. वन नर्सरी

यस आ.व.मा सरकारी नर्सरीको रूपमा डि.व.का. कम्पाउन्ड नर्सरी, देवदह सव डिभिजन वन कार्यालय कम्पाउन्ड नर्सरी, बाउन्नकोटी सा.व. मर्चवार र लुम्बिनी सव डिभिजन वन कार्यालय कम्पाउन्डमा रहेको नर्सरी गरि २ स्थानमा नर्सरी संचालनमा रहे। यी नर्सरीहरुमा डिभिजन वन कार्यालयको वार्षिक कार्यक्रम प्रदेश तर्फको वन,वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम, जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावार विकास कार्यक्रम र सीधिय सरकारबाट हस्तान्तरण भएको ससत अनुदान कार्यक्रम बाट गरी जम्मा २,५९,९०७ विरुवा उत्पादन गरियो। साथै करिब ७००० विरुवा विभिन्न संघसंस्था, सामुदायिक वन, निजी वन, साभेदारी वनलाई निशुल्क वितरण साथै सबै नर्सरीबाट उत्पादित विरुवा निशुल्क वितरण तथा रोपण गर्ने कार्य जारी छ।

यस जिल्लामा सबैभन्दा बढी टिक (Tectona grandis) सागवन (बोलीचालीको भाषामा 'सहदवन' भनिने) प्रजातिको माग भएको र विगत ३ बर्ष देखी अपेक्षाकृत संख्यामा उत्पादन गर्न थालिएकोमा यस वर्ष पनि १,३७,८४१ टिक प्रजातिको विरुवा उत्पादन गर्न हामी सफल भएका छौ।

२.१३. निजी वनको अवस्था :

२०४२ साल देखी हाल सालसम्म यस जिल्लामा ८५ वटा निजी वनहरु दर्ता भएको रकडवाट देखिन्छ तर निजी वन धनीले आफुले वन पैदावार कटान, बिक्री गरेपछि लगत कट्टा गर्न नआउने हुँदा केही वर्ष पहिला गरिएको एक अध्ययनबाट २८ वटा मात्र निजी वन देखिएकोमा हाल सो संख्या समेत घटी सकेको अवस्था छ।

वन ऐन २०७६ मा निजी वनको दर्ता सम्बन्धित गा.पा र न.पा हुने प्रावधान भए सँगै निजी वनको तथ्याङ्क वन कार्यालयमा नरहेको अवस्था भइ नयाँ दर्ताहुने निजी वन धनिसंग सम्बन्ध नरहेको अवस्था छ तापनि डि.व.का ले निजी वनलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि यस आ.व को कार्यक्रमबाट निजी वनको विकास व्यवस्थापन र सदुपयोगमा सहजिकरण गर्न निजी वन संजालको सहयोगमा सम्पर्क र पहिचान गरिएको छ । यस कार्यालयमा दर्ता भएको निजी वन र उत्कृष्ट निजी वन पुरस्कार प्राप्त गर्ने वन सम्बन्धी विवरण अनुसूची ८ मा राखिएको छ ।

२.१४. धार्मिक वन:

यस जिल्लामा हालसम्म बु.न.पा. ५ स्थित सिद्धबाबाधाम विकास समितिमा ९.५ हेक्टर, देवदह २ मा ४.२० हेक्टर क्षेत्रफल भएको लोकेश्वर धार्मिक वन र बुटवल उपमहा नगरपालिका १४ मा १०.३५ हेक्टर क्षेत्रफल भएको ब्रह्मकुमारी ग्लोबल धार्मिक वन र देवदह १० मा ३.४२ हे. क्षेत्रफल शिद्धेश्वर गोधाम धार्मिक वन गरी ४ वटा धार्मिक वन दर्ता भएका छन् । यी सबै धार्मिक वनले २७.९२ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको देखिन्छ ।

२.१५. साभेदारी वन

यस जिल्लामा हाल सम्म दुई वटा साभेदारी वनको स्थापना भई कार्य सञ्चालन भै रहेको छ ।

साभेदारी वन सम्बन्धि संक्षिप्त परिचय :

२.१५.१ श्री लुम्बिनी साभेदारी वन

- चारकिल्ला :
 - पूर्व : उत्तर दक्षिण फायर लाईन
 - पश्चिम : कोठी खोला (कपिलवस्तु जिल्लाको पूर्वी सिमाना)
 - उत्तर : चुरे क्षेत्र
 - दक्षिण : पिपरीचापा महिला सामुदायिक वनको सिमाना
- क्षेत्रफल: १३२१ हेक्टर
- साभेदारी वन रहेको स्थान : सैनामैना न.पा १० र ११ कञ्चन गा.पा ३ देखि ५, गैडहवा गा.पा १ देखि (भैसाही फायरलाइन)
- खण्ड सङ्ख्या : ४
- आवधिक खण्ड सङ्ख्या : ८
- मुख्य वनस्पति प्रजाति :साल, असना, बाँभी, कर्मा र जामुन
- मुख्य वन्यजन्तु प्रजाति : बाघ, चित्तल, दुम्सी, खरायो, बँदेल र वन विरालो
- औसत विरुव सङ्ख्या: ६२६६ /हेक्टर
- औसत लाश्रा सङ्ख्या : ४३६ /हेक्टर

- औसत पोल सङ्ख्या : १३१ /हेक्टर
- औसत रुख सङ्ख्या : ८२/हेक्टर
- काठको मौज्दात : १६८.७६ घ.मि./हेक्टर
- पुनरुत्पादनको अवस्था : ठिकै
- वनको अवस्था: ठीकै
- वार्षिक कटान सिफारिस : ३९७४३.४५ घ.मि.
- उपभोक्ता क्षेत्र : साविक १६ गा.वि.स.
- उपभोक्ता घरधुरी : २५९३४ (जिल्लाको कुल घरधुरीको १८.५६ प्रतिशत)
- उपभोक्ता जनसङ्ख्या : १,७१,२०५

२.१५.२. श्री देवदह साम्भेदारी वन

चारकिल्ला :

- पूर्व :- रोहिणी सामुदायिक वन, रोहिणी खोला र सुखौरा हरियाली सामुदायिक वन
- पश्चिम :- करहिया सा. वन, योगिकुटी बस्ती, बुटवल औद्योगिक क्षेत्र र शिवनगर सा. वन
- उत्तर :- बुटवल सैनिक बेशक्याम्प, रामनगर सा.व., अल्की सा.व., चरङ्गे बस्ती र चुरे क्षेत्र
- दक्षिण :- शंकरनगर सा.व., करहिया सा.व. र सुखौरा हरियाली सा.व.
- क्षेत्रफल : ७६४.२४ हे. (GPS सर्भे, २०७०)
- साम्भेदारी वन रहेको स्थान : देवदह न.पा.- १० र ११, तिलोत्तमा न.पा.-८ र बुटवल उपमहा न.पा.- ७
- आवधिक खण्ड सङ्ख्या : ८
- मुख्य वनस्पति प्रजाति : साल, असना, जिंगड, टाँटरी, कुसुम, क्यामुना, कर्मा, जामुन, कुम्भि, बोटधायरो, बाँभी, रोहिणी
- मुख्य वन्यजन्तु प्रजाति : वनमा नीलगाई, खरायो, चित्तल, वनविरालो, स्याल, बाँदर, ढेंडु, बाँदेल, न्याउरी मुसो, लोखर्के जस्ता जनावरहरू चमेरो, सारस, ढुकुर, काग, सुगा, भंगेरो, चिल, तित्रा, गिद्ध, वकुल्ला, धोवी चरा, जुरेली, लाटो कोसेरो जस्ता चराहरू र सर्प, छेपारो, गोहोरो
- औसत लाथा सङ्ख्या : २२०९/हेक्टर
- औसत विरुवा सङ्ख्या : ९२२१ /हेक्टर
- औसत रुख सङ्ख्या : ५७/हेक्टर
- काठको मौज्दात : १८०.८४घ.मि./हेक्टर पोल सहित
- पुनरुत्पादनको अवस्था : राम्रो
- वनको अवस्था: राम्रो

- उपभोक्ता क्षेत्र : साविक ५ गा.वि.स.र २ न.पा (बसन्तपुर, पट्खौली, हाटिफर्साटिकर, बगाहा,पोखरभिण्डी गा.वि.स., तिलोत्तमा र देवदह न.पा.
- उपभोक्ता घरधुरी : २४५२२
- उपभोक्ता जनसङ्ख्या : १२२२२२

२.१६. सामुदायिक वन

वि.सं. २०४७ सालमा शङ्करनगर र करहिया सामुदायिक वन हस्तान्तरणबाट सुरु भएको सामुदायिक वन हस्तान्तरणको क्रम आ.व. २०७९/०८० को अन्तसम्म १०८ वटा पुगेको छ। गा.पा, न.पा. र उ.म.न.पा अनुसार सा.व. हस्तान्तरणको विवरण अनुसूची ९ मा संलग्न गरिएको छ। सामुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण गर्न लायक वनक्षेत्र क्रमश घट्दै गएकोले अब बचेखुचेका केही वनक्षेत्र र दक्षिणतर्फ व्यवस्थापन गरिएका सार्वजनिक जग्गालाई सामुदायिक वनमा परिणत गर्ने काम मात्र बाँकी रहेको देखिन्छ। तर हस्तान्तरण भएका सामुदायिक वनहरूको व्यवस्थापन र नियमन गर्ने काम प्राथमिकताका साथ गर्न जरुरी छ।

रूपन्देही जिल्लामा ०६९/०७० देखि साभेदारी वन र सामुदायिक वनहरूमा वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन कार्य सुरु गरिएको मा हाल २ वटा साभेदारी वन र २७ वटा सामुदायिक वनमा यो कार्य जारी रहेको छ। यस अर्न्तगत अवाधि तोकी, योजना बनाई सालको बाहुल्यता भएको वनमा वन विज्ञानका विधी र सिद्धान्तमा रहेर ८० वर्षको Rotation Period र ८ वटा Periodic Block बनाई Irregular shelter wood system लागु गरिएको छ। यस जिल्लाका अधिकांश सालका रुखहरू उमेर पुगेका परिपक्व तर वाक्लो अवस्थामा रहेका र साल Light demander species भएको कारणले आवश्यकता अनुसार माउ/आमा रुख (Mother Tree) छाडी वार्षिक स्वीकार्य कटान (AAC) को सिमा भित्रै रहेर उमेर पुगेका र सुकेका रुखहरू हटाइ जमिन खुला गरि प्राकृतिक पुनरुत्पादन (Natural Regeneration) लाई बढावा गर्ने प्रयास गरिएको छ। त्यसै गरी पोलको बाहुल्यता भएको वनमा (Thinning Cycle) चयन गरी Thinning Regime को आधारमा व्यवस्थापन सुरु गरिएको छ। साथै टिक वनमा पनि त्यसको गुण र चरित्रको आधारमा व्यवस्थापन गरी Coppicing लाई बढावा गरिएको छ। अन्य प्रजाति भएका वनमा पनि क्रमिक रूपमा वनको प्रजातिगत संरचना (Specieswise composition) परिवर्तन गरिदै लगिने सोच राखिएको छ। यसबाट वनको हैसियतमा सुधार आइ दिगो सदुपयोग (Sustainable Utilization) गर्न सकिने र तत्काल वन पैदावारको निकासीबाट समूह भित्र तथा बाहिर उपभोक्ताको माग पुरा हुने र आर्थिक लाभ समेत हुने अपेक्षा गरिएको छ।

तथ्य तथ्याङ्कमा सामुदायिक वन

- १) सबै भन्दा पहिले हस्तान्तरण भएको सा.व : शङ्करनगर र करहिया सा.व.
- २) सबै भन्दा पछि हस्तान्तरण भएको सा.व. : सम्भाना सा.व.
- ३) हालसम्मको सामुदायिक वन हस्तान्तरण सङ्ख्या : १०८

- ४) हालसम्मको सा.व.उ.स. दर्ता सङ्ख्या : १०८
- ५) सामुदायिक वनको क्षेत्रफल : १६२९१।९१ हेक्टर
- ६) सामुदायिक वनमा आवद्ध घरधुरी : ६९१९७
- ७) सामुदायिक वनमा आवद्ध जनसङ्ख्या : ३३२६५० (करिव)
- ८) महिला सामुदायिक वन सङ्ख्या : ४
- ९) महिला अध्यक्ष भएका सामुदायिक वन सङ्ख्या : ५
- १०) सबै भन्दा ठूलो सामुदायिक वन : चारपाला सामुदायिक वन (२०१०.४ हेक्टर क्षेत्रफल र ६८३१ घरधुरी)
- ११) सबै भन्दा सानो सामुदायिक वन : रचना सा.व. (१.४७ हेक्टर क्षेत्रफल र २८ घरधुरी, ओमसतिया ५)
- १२) सामुदायिक वन भएको : न.पा ५६ वटा, गा.पा मा ३५ वटा र उप म.न.पा मा १७
- १४) सामुदायिक वन नभएको : गा.पा ३, न.पा १
- १५) वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन सुरु भएका सा.व. : २७

२.१७. सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन :

यस जिल्लाको अधिकांश वनक्षेत्र उत्तरतर्फ रहेको र दक्षिणतर्फ सार्वजनिक र संस्थागत खाली पर्ति जग्गा प्रशस्त रहेकोले त्यस्ता जग्गाको सदुपयोग गर्न प्राथमिकतासाथ वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन गरिएको छ । साविक जिल्ला वन कार्यालय तथा अघिल्ला १३ वर्षसम्म LFP, MSFP, RIMS Nepal र NECOS समेतको प्रयासमा जिल्लाका साविक वनगाई, मानमटेरिया, मानपकडी, हर्नाया, मोतिपुर, लुम्बिनी साँस्कृतिक नगरपालिका, सेमलार, सिपवा, सौ फर्साटिकर, सैनामैना न.पा. बुटवल उ.म.न.पा. सूर्यपुरा, विष्णुपुरा, कम्हरिया, पटखौली, धकधई, गोनाहा, मसिना, वयरघाट, वोगडी, फरेना, असुरैना, बेतकुइया, मभगावा मर्यादपुर, अमवा, पोखरभिन्डी, सिक्टहन, मक्रहर, रोइनिहवा, थु.पिपरहवा, रायपुर, बोधवार, बसन्तपुर लगायतका गा.वि.स.मा स्थानिय उपभोक्ता र गा.पा/न.पा./उ.म.न.पा. सँगको समन्वयमा वृक्षरोपण गरी हरियाली बढाउने प्रयास गरिएको छ र उक्त क्षेत्र सम्बन्धीत व्यवस्थापन समूहले संरक्षण गर्दै आएका छन । समूहले व्यवस्थापन गरेका सार्वजनिक जग्गालाई सम्बन्धित गा.वि.स./न.पा.को सिफारिसमा साविक वन ऐन २०४९ हाल वन ऐन २०७६ र वन नियमावली २०५१ को प्रकृया पुरा गरी समुदायिक वनको रूपमा हस्तान्तरण पनि गरिदै आएको छ ।

२.१८. वृक्षारोपण सम्बन्धि विवरण

यस जिल्लामा विगतमा तराइ सामुदायिक वन विकास आयोजनाबाट भएको व्यापक विरुवा वितरण र वृक्षरोपणको कामले गर्दा नै हाल निजी क्षेत्रबाट समेत वन पैदावारको आपूर्ति भइरहेको छ । यस अघि रोपिएका सिसौ प्रजातिमा केही वर्ष पहिले सुकेर मर्ने रोग लागेकाले सिसौ रोप्ने क्रम घटेकोमा हाल प्राकृतिक रूपले नै सो रोग नियन्त्रण भई सकेकोले पुनः सिसौ रोपण तर्फ आकर्षण बढ्दैछ । सरकारी तथा निजी वृक्षारोपण समेतमा टिक प्रजातिको विरुवा बढी माग हुने गरेकोमा उत्पादन प्रविधि अन्टेरो र बाली सङ्कलन चक्रमा (Rotation Period) ४०-६० वर्ष लामो लाग्ने हुँदा छोटो समयमा सङ्कलन, सदुपयोग,

विक्री वितरण गर्न सकिने, मसला, कदम, बकाइनो, क्यासिया, जामुन, शिरिष, एकेसिया जस्ता प्रजाति पनि रोपण गर्नुपर्छ भन्ने हाम्रो मान्यता रहेको छ। सोही अनुसार विरुवा उत्पादन र वितरणमा प्रयास गरिदै आएको छ। हाल छिटो बढ्ने मसला, टिक, बकाइनो जस्ता प्रजातिको माग बढ्न थालेको छ। आ. व. २०७९/०८० को अन्तसम्म जिल्लामा निम्न बमोजिम वृक्षरोपण सम्पन्न भएको रेकर्डबाट देखिन्छ। जसको विवरण अनुसूची १० मा संलग्न छ।

२.१५. अन्य प्रयोजनमा वन क्षेत्र :

रूपन्देही जिल्ला विकासको द्रुततर गतिमा लम्किरहेको बहुआयामिक जिल्ला भएकाले ठूला ठूला योजना, अस्पताल, कलेज, धार्मिक सङ्घ संस्था र सरकारी निकाय समेतबाट वन क्षेत्रको जग्गा माग्ने र सरकारले निर्णय गरी उपलब्ध गराउने समेत हुँदै आएको छ। सो वापत हाल कतिपय जग्गाको सद्भावना प्राप्त भएको छ भने कतिपय जग्गामा भएका रुखहरू हटाउनु परेको अवस्थामा १ रुख हटाउदा १० रुख सम्बन्धित संस्थाले नै रोपी ५ वर्षसम्म संरक्षण गरिदिने वा सोमा लाग्ने खर्च डि.व.का. लाई उपलब्ध गराउने व्यवस्था लागू भएको छ साथै अन्य विस्तृत विवरण राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त योजना लागि राष्ट्रिय वन क्षेत्र प्रयोग गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड सहितको कार्यविधि २०७६ बमोजिम हुने र हालसम्म राष्ट्रिय वन क्षेत्र अन्य प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराइएको विवरण अनुसूची ११ मा छ।

२.२०. डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरू

प्रदेश तथा संघिय सरकाले समेत आ आफ्नो कार्यक्रम र कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि सहित स्वीकृत कार्यक्रमहरू संचालन गरेको थियो।

२.२०.१ प्रदेश सरकार अन्तर्गत

प्रदेश सरकार अन्तर्गत वन, वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम, कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्धन कार्यक्रम, वन उद्यम र पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम र वन क्षेत्र भित्रका खोला खोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालनमा रहेका थिए जसको मुख्य उद्देश्य तथा सो अन्तर्गत संचालन भएका क्रियाकलापहरू यस प्रकार रहेका छन्।

वन वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन :

कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य वनको दिगो संरक्षण एवं व्यवस्थापन गरी जनताका वनजन्य आवश्यकताहरू सहज रूपमा जनता समक्ष पुर्याउनु हो। मुख्यगरी यस कार्यक्रमबाट स्थानिय माग अनुसारका विरुवाहरू उत्पादन तथा खरिद गरी वितरण गर्ने, वृक्षरोपण र संरक्षण क्रियाकलाप संचालन गर्ने, सामुदायिक वन व्यवस्थापन मार्फत वन पैदावारको सहज आपूर्ति गर्ने, विभिन्न वनका कार्ययोजना तयारी, वनमा आगलागी, चोरी कटानी, चोरी निकासी नियन्त्रण, गस्ती परिचालन गर्ने जस्ता कार्यहरू पर्दछन्।

कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्धन कार्यक्रम:

कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य यस जिल्लाका विभिन्न नर्सरीहरूमा विरुवा उत्पादन गरी कृषि वनको विस्तार गर्ने र राष्ट्रिय वनमा वृहत्तर रूपमा वृक्षरोपण गरी हरियाली प्रवर्धन गर्नु रहेको थियो। मुख्यगरी यस कार्यक्रमबाट स्थानिय माग अनुसारका विरुवाहरू उत्पादन तथा खरिद गरी वितरण गर्ने, विभिन्न पालिकामा कृषि वन विस्तार गर्ने र सामुदायिक वनका वनका विभिन्न खाली क्षेत्रमा वृक्षरोपण गर्ने क्रियाकलापहरू सञ्चालन भएका थिए।

वन उद्यम र पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम :

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य पर्यटनमा आधारित जिविकोपार्जनलाई टेवा पुऱ्याउन पर्यटनका लागि चाहिने स्थानिय पूर्वाधारहरु निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्धन गर्नु र वन पैदावारको समुचित सदुपयोग गरी वनमा आधारित उद्यम विकास गर्नु हो । यस कार्यक्रम अन्तर्गत मुख्य त पाल्पाली सामुदायिक वनमा पर्यटन अभिवृद्धि गर्ने हेतुले पदमार्ग निर्माण लगायत सौन्दर्यकरणीय गतिविधिहरु सञ्चालन गरिएको थियो भने राजापानी सामुदायिक वनलाई उद्यम विकासका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरु वितरण गरिएको थियो ।

वन क्षेत्रभित्रका खोलाखोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम :

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य वन क्षेत्रभित्र रहेका खहरे तथा खोलामा ढुङ्गा, बालुवा, गेग्रान थुप्रि खोलाले दिशा परिवर्तन गरी वन क्षेत्रको विनाश तथा बाढीको जोखिमबाट जोगाउने, नदी किनार कटान रोक्ने ६० मि. चेकड्याम निर्माण गरिएको क्रियाकलाप सञ्चालन गरी बाँकी रहेका नदी जन्य पदार्थको संकलनबाट प्रदेशको आम्दानी बढाउने रहेको थियो । यस कार्यक्रम अन्तर्गत देवदह सामुदायिक वनमा रहेको आपगैरा खोलाको व्यवस्थापन गरी १६५० घ.मि. नदीजन्य पदार्थ संकलन गरिएको थियो ।

१.२.२ संधिय सरकार अन्तर्गत:

संधीय सरकार अन्तर्गत राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम र वातावरण विभाग (संघ सशर्त अनुदान कार्यक्रम) संचालनमा रहेका थिए जसको मुख्य उद्देश्य तथा सो अन्तर्गत संचालन भएका क्रियाकलापहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम :

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य अतिक्रमित क्षेत्र तथा नदी उकास क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्ने र सोको लागि आवश्यक पर्ने बहुवर्षीय विरुवाहरु उत्पादन गर्नुका साथै मानव वन्यजन्तु द्वन्द न्यूनीकरण गर्नु रहेको थियो । यस कार्यक्रम अन्तर्गत वन अतिक्रमण हटाई पुनरुत्पादन व्यवस्थापन/वृक्षारोपण, मानव वन्यजन्तु द्वन्द न्यूनीकरण, नदी उकास तथा खाली क्षेत्रमा वृक्षारोपण, बहुवर्षीय विरुवा उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका थिए ।

वातावरण विभाग (संघ सशर्त अनुदान कार्यक्रम) :

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य वन क्षेत्रमा पर्यापर्यटनका पूर्वाधार निर्माण गरी वनबाट प्राप्त हुने वातावरणीय सेवाको फाइदा स्थानीय उपभोक्तासम्म पुऱ्याउनु रहेको छ पर्यटनमा आधारित जिविकोपार्जनलाई टेवा पुऱ्याउन पर्यटनका लागि चाहिने स्थानिय पूर्वाधारहरु निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्धन गर्नु हो । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पार्क निर्माण सग्रहवा जंगल नजिकै, गैडहवा गा पा ३ रुपन्देही , गैडहवा ताल पर्यटकीय तथा अन्य विकास रुपन्देही र वातावरण मैत्री पार्क निर्माण तथा व्यवस्थापन सैनामैना ५ नयाँबस्ती विधौली रुपन्देही जस्ता क्रियाकलापहरु सञ्चालनमा रहेका छन् ।

वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति

सवै विकास कार्यक्रमको जम्मा रु ४ करोड ९२ लाख २९ हजार विनियोजित रकम मध्ये यस वर्ष रु. ४ करोड ५४ लाख ७९ हजार मात्र खर्च भई जम्मा ९२.३८ प्रतिशत भारत प्रगति भएको छ। भने भौतिक प्रगति तर्फ जम्मा सवै गर्दा जम्मा ६४ गोटा सहायक कार्यक्रम रहेकोमा जम्मा ६२ गोटा मात्र सम्पन्न भई कार्यक्रमको हिसावले ९६ प्रतिशत नै भौतिक प्रगति हासिल भएको छ। विस्तृत प्रगति र समिक्षा यहाँ उल्लेख गरिएको छ।

कं. सं.	कार्यक्रमको नाम	चालु	पूँजिगत	कुल विनियोजित रकम रु.लाखमा	चालु	पूँजिगत	कुल खर्च रकम रु. लाखमा	भारत प्रगति	भौतिक प्रगति
१.	वन, वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण व्यवस्थापन	२१.२०	२११.९७	२३३.१८	२०.३८	१९४.७४	२१५.१३	९२.२६	९०
२.	कृषि वन तथा वृहतर हरियाली प्रवर्धन कार्यक्रम	०	१२९.३६	१२९.३६	०	११८.३२	११८.३२	९१.४७	९६
३.	वन उद्यम र पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम	०	१०.००	१०.००	०	९.९८	९.९८	९९.८३	१००
४	वन क्षेत्रभित्र खोल्साखोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम	०	१५.००	१५.००	०	१४.९९	१४.९९	९९.९२	१००
५.	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघ शसर्त अनुदान)	५.७५	३४.००	३९.७५	५.६४	२९.४७	३५.११	८८.३३	९२
६.	वातावरण विभाग (संघ सशर्त अनुदान)	०	६५.००	६५.००	०	६१.२६	६१.२६	९४.२५	९८
	जम्मा	२६.९५	४६५.३३	४९२.२९	२६.०२	४२८.७६	४५४.७९	९२.३८	९६

३.१ वन, वन्यजन्तु जैविक विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

३.१.१ सामुदायिक वनमा वन संवर्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्ययोजना संसोधन तथा कार्यान्वयन दिगो वन व्यवस्थापन एक लक्ष्य हो भने संवर्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन त्यस लक्ष्य हासिल गर्ने एक साधन हो। रुपन्देही जिल्लामा २७ वटा सामुदायिक वनमा इरेगुलर सेल्टरउड प्रणाली लागु भएको छ भने अन्य वनमा छनोट प्रणाली लागु भएको छ। यस कार्यक्रमको वजेट भाडी सफाइ, गोडमेल, घाटगद्दी संरक्षणका लागि गेट निर्माण जस्ता वन संवर्धन कार्यमा खर्च गरिएको थियो।

❖ कार्यक्रम सँग सम्बन्धी तस्वीरहरु

रुद्रपुर सामुदायिक वनको गेट

नवदुर्गा सामुदायिक वनको गेट

३.१.२ सामुदायिक वनमा वन संवर्धन (थिनिङ्ग क्रियाकलाप सञ्चालन)

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : ६ वटा सामुदायिक वनको ४३ हे. क्षेत्रमा थिनिङ्ग क्रियाकलाप सञ्चालन गरिएको ।

तालिका १६ सामुदायमा आधारित वनमा वन संवर्धन (थिनिङ्ग) लागु भएको वनहरु

सि. नं.	समुह	ठेगाना	श्रमदिन	क्षेत्रफल (हे)	दाउरा (चट्टा)	कै
१	जितेश्वरी सा.व.	बुटवल १३	२९४	१०	७।२७	
२	पहिलाखोला सा व	सैनामैना १० र ११	१३५	१०	२	१५९ पोल उत्पादन
३	देउराली सा व	कञ्चन १ र २	८०	५	३	
४	वरपानी सा व	सैनामैना	४७	३	६	४०० बल्लाबल्ली
५	पर्पोहा सा व	सैनामैना	९४	२	४	३०० बल्लाबल्ली
६	रामनगर सा व	बुटवल	१८४	१३	८	५७३ पोल उत्पादन
जम्मा			८३४	४३	३०	

❖ कार्यक्रम सँग सम्बन्धी तस्वीरहरु

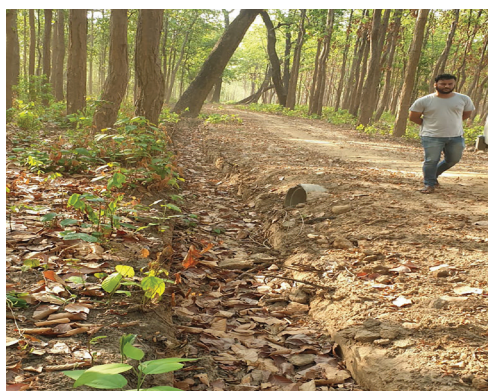
३.१.३ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विधान तथा कार्ययोजना कार्यान्वयन अनुशिक्षण

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : ६ वटा सब डिभिजन वन कार्यालयबाट विभिन्न मितिमा कार्यक्रम सम्पन्न
- ❖ कार्यक्रम सँग सम्बन्धी तस्वीरहरु

३.१.४ स्थायी अग्नि रेखा निर्माण

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण :

नवदुर्गा सा.व.को स्थायी अग्नि रेखा

चारपाला सा.व.को स्थायी अग्नि रेखा

तालिका १७ स्थायी अग्नि रेखा निर्माण गरिएका सामुदायिक वनहरु :

सि.न.	स्थान	अग्नि रेखा कि मि
१	श्री चारपाला सामुदायिक वन	२.० कि.मि.
२	श्री पहिलोखोला सामुदायिक वन	०.६ कि.मि.
३	श्री रोहिणी सामुदायिक वन	१.०० कि.मि.
४	श्री नवदुर्गा सामुदायिक वनको सिमाना	१.० कि.मि.
जम्मा		४.६० कि.मि

३.१.५ अग्नि रेखा सरसफाइ तथा मर्मत सम्भार

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : यस कार्यक्रमबाट वन डढेलोले जोखिमयुक्त अग्नि रेखाको सरसफाइ गर्नुका साथसाथै मर्मत सुधार समेत गरिएको थियो । चालु आर्थिक वर्षमा १० वटा अग्नि रेखाको १३.६५ कि.मि सरसफाइ स्तर उन्नति गरिएको थियो ।

❖ कार्यक्रम सँग सम्बन्धी तस्वीरहरु

नमुना सामुदायिक वनको नियन्त्रित अग्नि रेखा सरसफाइ

३.१.६ डढेलो नियन्त्रण सम्बन्धी स्कूल शिक्षा कार्यक्रम (जोखिम क्षेत्र केन्द्रित)

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : रुपन्देही जिल्ला तराईका जिल्लाहरु मध्ये वन डढेलोको हिसावले जोखिमयुक्त जिल्लाको सूचिमा पर्दछ। यस जिल्लामा लापरवाही कारण वा जानीजानी वन डढेलोका घटनाहरु हुने गर्दछन्। वन डढेलो लाग्न नदिन पूर्व तयारीको लागि डि.व.का. तथा स.डि.व.का. ले डढेलो नियन्त्रण सम्बन्धी स्कूल शिक्षा कार्यक्रम गरेको।

❖ कार्यक्रम सँग सम्बन्धी तस्वीरहरु

सरस्वती मा.वि बुटवल १२ तामनगरमा डढेलो नियन्त्रण सम्बन्धी स्कूल शिक्षा कार्यक्रम

३.१.७ वन भित्रको पत्कर व्यवस्थापनबाट प्राङ्गारिक मल उत्पादन उद्यम सञ्चालनमा सहयोग (जोखिम क्षेत्र केन्द्रित नमुना अभ्यास)

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : वन क्षेत्रभित्र रहेको पत्करहरुको उचित प्रयोग गरी प्राङ्गारिक मल उद्यम सञ्चालनमा सहयोग गर्नका लागि निम्नानुसारको सामुदायिक वनमा उद्यम संचालन गरिएको थियो।

तालिका १८ यस आ.व मा वन भित्रको पत्कर व्यवस्थापनबाट प्राङ्गारिक मल उद्यम सञ्चालनमा सहयोग कार्यक्रम लागु भएको सा.व.हरु

सि.नं.	समुह	ठेगाना	श्रमदिन	नापसाईज	कै
१	सरहान कालिका सा.व.	देवदह	४९		
२	राजापानी सा.व.	कञ्चन	४५		
३	बाउन्नकोटी सा.व.	कञ्चन ३ र ४	४०		

कार्यक्रम सँग सम्बन्धी तस्वीरहरु

राजापानी सामुदायिक वन

सरहान कालिका सामुदायिक वन

३.१.८ एक वडा : एक पोखरी कार्यक्रम

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : चालु आर्थिक वर्षमा निर्माण तथा स्तर उन्नति गरिएका पोखरी तथा तालतलैयाको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका १९ यस आ.व.मा निर्माण गरिएका संरक्षण पोखरीहरु

सि.नं.	समुह	ठेगाना	श्रमदिन	नापसाईज	कै
१	शिवालय सा.व.उ स	देवदह	२९०	२५८२०८१.५	
२	जितपुर सा व उ स	कञ्चन	२७०	९०८४०८१ र ९०८३०८१	
३	सग्रहवा सा व उ स	गैडहवा	२८०	९०८४५८१	
४	जितेश्वरी सा व उ स	सैनामैना	२८५	२०८२५८१	
५	कोटीहवा एतिहासिक पोखरी	तिलोत्तमा १५	२९३		पर्खाल निर्माण
६	वरपानी सा व उ स	सैनामैना	२७३	३०८२०८२	

जितपुर सामुदायिक वन

जितपुर सामुदायिक वन

जितेश्वरी सामुदायिक वन

३.१.९ संकटापन्न तथा लोपोन्मुख वनस्पति, वन्यजन्तुको वासस्थान संरक्षण कार्यक्रम (प्याकेज)

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : बुद्धनगर सामुदायिक वनमा २२५ पोल प्रयोग गरी ५३८ मि. लामो तारबार गरिएको र ५ हे. क्षेत्रमा भाडी सफाइ कार्य गरिएको ।

३.१.१० पीडितसँग प्रदेश सरकार कार्यक्रममार्फत मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन वन्यजन्तुको बाँसस्थान सुधार कार्यक्रम

कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : वरपानी सामुदायिक वनमा मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनीकरण गर्नका लागि सामुदायिक वनको सिमानामा तारबार गरिएको थियो

- ❖ कार्यक्रम संग संम्बन्धीत तस्विरहरु

३.१.११ विषालु सर्प उद्धार तथा पुनः स्थापनाका लागि सिप तथा प्रविधि सहयोग

कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : वरपानी सामुदायिक वनमा मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनीकरण गर्नका लागि सामुदायिक वनको सिमानामा तारबार गरिएको थियो

कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : तराई तथा भित्री मधेश क्षेत्रमा विषालु सर्पहरू विशेष गरी पाइने गर्दछ । विषालु सर्प प्रकृतिका कुचिकर हुन् । उनीहरूले वातावरणमा रहेको हानिकारक ग्यासहरू आफूमा निहित गरी वातावरण स्वच्छ राख्न मद्दत पुऱ्याउछन् । विषालु सर्पहरू मानिसको वस्ती नजिक पुग्दा मानिसहरूले डरका कारण ती सर्पलाई मार्ने गर्दछन् भने अर्कातर्फ सर्पको आक्रमणबाट समेत मानिसहरूको ज्यान जाने गरेको छ । तसर्थ यस्तो मानव वन्य जन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणको लागि यस जिल्लामा यस आ व मा १ विषालु सर्प उद्धार सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिएको थियो ।

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्विरहरू

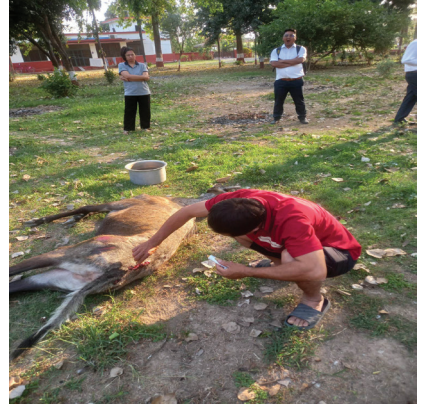

३.१.१२ वन्यजन्तु संरक्षण र उद्धारका लागि त्र्यापिड रेस्पान्स टिम परिचालन (प्याकेज)

❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : यस कार्यक्रमबाट १३ अजिङ्गर सर्प, ३ निलगाई, ३ रतुवा, १ हरिण, १ मगर गोही, १ गिद्ध, १ फ्याउरो, १ जङ्गली विरालो, १ सारस चरा, १ गोरो र १० स्याललाई पुन प्राकृतिक स्थानमा छाडिएको र मृत अवस्थामा फेला परेका र औषधी उपचारको क्रममा मृत भएका १७ निल गाई, १ हरिण , १ बदेल, १ चितुवा , १ सारस चरालाई मुचुल्का खडा गरी खाडल खनी व्यवस्थापन गरिएको ।

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्विरहरू

३.१.१३ चुरे लगायत सवेदनशील क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्धन कार्यक्रम (प्याकेज)

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण : यस कार्यक्रमबाट बुटवलको लक्ष्मीनगर क्षेत्रमा बायो इन्जिनियरिङ विधिबाट पहिरोको जोखिम न्युनिकरण गर्ने प्रयास गरिएको थियो ।
- ❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.१.१४ वनसँग सेलिब्रेटी कार्यक्रम

- ❖ कार्य सञ्चालन/सम्पन्न भएको स्थान र सो सम्बन्धि विस्तृत विवरण :

यस कार्यक्रमले वन तथा वातावरण संरक्षणमा वनकर्मी तथा कलाकारहरूको भूमिका उजागर गर्ने हेतुले गीति लघु नाटक छायांकन बुद्ध सा व उ स देवदह ५ रुपन्देहीमा गरिएको थियो । यस कार्यक्रमले वन डढेलो, अतिक्रमण, अवैध वन पैदावार चोरी निकासी नियन्त्रणमा सहयोग पुर्‍याएको थियो ।

- ❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२ कृषि वन तथा वृहत्तर हरियाली प्रवर्धन कार्यक्रम

३.२.१ नर्सरी मर्मत/ स्तरोन्नति (११.४.१७.७०)

- ❖ उपलब्धि :

ठकुरापुर र शितलनगरको नर्सरी मर्मत तथा स्तरोन्नति गरिएको ।

३.२.२ गत वर्षको विरुवा स्याहार सम्भार (बहुवर्षीय रुपमा अल्या भइ आएको (११.४.१७.३८५)

- ❖ उपलब्धि :

शितलनगर नर्सरीमा २०,००० र डि.व.का नर्सरीमा ६०,००० विरुवा स्याहार सम्भार गरिएको ।

- ❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२.३ आगामी वर्षको लागि विरुवा उत्पादन बहुवर्षीय (११.४.१७.११५)

❖ उपलब्धि :

शितलनगर नर्सरीमा २५,००० विरुवा उत्पादन गरिएको ।

३.२.४ चालु आ. व. को लागि विरुवा उत्पादन (एक वर्षीय वन तथा वातावरण संरक्षण) (११.४.१७.१२०)

❖ उपलब्धि :

ठकुरापुर नर्सरीमा ५०,५०८, मर्चवारी नर्सरीमा ५०,००० विरुवा उत्पादन गरिएको ।

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२.५ गत बिगत वर्षहरुमा रोपण भएका क्षेत्रहरुको पुन : रोपण, स्याहार सम्भार र संरक्षण (११.४.१७.१२१)

❖ उपलब्धि :

विगत समयमा सार्वजनिक तथा सामुदायिक क्षेत्रमा भएका वृक्षारोपणको स्याहार सम्भार तथा पुनरोपण समेत गरी विगतमा भएका वृक्षारोपणलाई सफल बनाउनका लागि निम्न सामुदायिक वनहरुमा पुन रोपण स्याहार सम्भार र संरक्षण गरिएको थियो ।

तालिका २० गत विगत वर्षहरुमा रोपण भएका क्षेत्रहरुको पुन : रोपण, स्याहार सम्भार र संरक्षण

सि.नं.	समुह	ठेगाना	श्रमदिन	क्षेत्रफल हे	कै
१	जितेश्वरी सा व	बुटवल	९०	५	
२	पेटवानिया सा.व.	देवदह	४०	२	
३	शिवालय सा.व.	देवदह	२०	१	
४	मिलन सा.व.	देवदह	४०	२	
५	वरपानी सा.व.	सैनामैना	२५	१	
६	नवदुर्गा सा.व.	गैडहवा	९५	५	
	जम्मा		३१०	१६	

३.२.६ एक घर दुई वृक्ष शहर हाम्रो बनाउ स्वच्छ अभियान कार्यक्रम (११.४.१७.१२७)

- ❖ उद्देश्य : प्रदेश भित्रको वन क्षेत्र अति न्यून भएका ठूला सहरहरूको वस्ती क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्धनमा सहयोग पुऱ्याउनु यस कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ।
- ❖ उपलब्धि :
बेलडाडा पेडरहनी पिपलडाडा टोल विकास समिति, भुल्का टोल विकास समित, रामनगर मिर्गीलिया टोल विकास समितिमा ९६० घरधुरीलाई १९२० फलफूल विरुवा वितरणका लागि २०० रुपैयाको दरले सहयोग गरिएको।
- ❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२.७ वन क्षेत्रको वृक्षारोपण र संरक्षण (११.४.१७.१६६.१)

- ❖ उपलब्धि :
अतिक्रमित क्षेत्र, चरिचरणको चपेटामा परेको वन क्षेत्र, नदी उकास, सार्वजनिक जग्गा तथा चुरे क्षेत्रको खाली जमिनमा वृक्षारोपण गर्ने उद्देश्य रहेका यस कार्यक्रमबाट निम्न ५ सामुदायिक वनको ३३ हे. क्षेत्रमा तारबार सहित वृक्षारोपण गरिएको छ।

तालिका २१ वन क्षेत्रको वृक्षारोपण र संरक्षण

सा.व.को नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल हे	तारबार मि	बिरुवा सख्या
जितपुर सा.व.	कञ्चन ५	८	७५०	७२००
सग्रहवा सा व	बुटवल १३	१२	११२५	८०००
नवदुर्गा सा व	शुद्धोधन ७	८	११६२	३२००
शिवालय सा व	गैडाहवा ३ ४ ५	२	४००	२४००
शकरनगर सा.व.	कञ्चन ३ र ४	३	१०००	४८००
नमुना सा.व.	सैनामैना	१.५	०	२४००
सैनामैना सा.व.	सैनामैना	२.	५००	२४००
शिवालय सा.व.	देवदह ८	२.	०	२४००
जम्मा		३९	४९३७	३५२००

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२.८ बृहत बाँस रोपण अभियान कार्यक्रम (११.४.१७.१५६.२)

❖ उपलब्धि :

३००० ओटा बाँस चुरे क्षेत्र तथा विभिन्न खोला खोल्सीको छेउछाउमा वृक्षारोपण गरिएको ।

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२.९ एक पालिका एक नमुना कृषि वन कार्यक्रम (११.४.१७.१२५)

❖ उपलब्धि :

यस जिल्लाको सेनामैना, गैडहवा, कोटहीमाई, सम्मरीमाई, मायादेवी, सियारी, मर्चवारी, सिद्धार्थनगर, रोहिणी र ओमसतिया पालिकामा ७३,००,३६२ बिरुवा वितरण तथा रोपण गरी करिब ५० हे. निजी जग्गामा वृक्षारोपण गरि कृषि वनको विस्तार गरिएको ।

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.२.१२ कृषि वनमा प्राविधिक सहजीकरण मार्फत उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम (११.४.१७.१३१)

❖ उद्देश्य : यस कार्यक्रमको उद्देश्य रुपन्देही जिल्लामा कृषि वन विस्तारका लागि १ जना प्राविधिक र १० ओटा पालिकामा एक जना कृषि वन सहजकर्ता राख्नु रहेको थियो ।

❖ उपलब्धि :

यस जिल्लामा एक जना कृषि वन प्राविधिक र गैडहवा, कोटहीमाई, सम्मरीमाई, मायादेवी, सियारी, मर्चवारी, सिद्धार्थनगर, रोहिणी र ओमसतिया पालिकामा १-१ जना कृषि वन सहजकर्ता नियुक्त गरिएको

३.२.१३ घुन्ती बिरुवा वितरण र रोपण सहजीकरण विशेष अभियान (११.४.१७.१३२)

❖ उपलब्धि :

मायादेवी, कोटहीमाई र सियारी गाउपालिकाका कृषकहरूलाई ३३,००० बिरुवा वितरण गर्दै रोपण कार्यमा प्राविधिक सहजीकरण समेत गरिएको ।

❖ कार्यक्रम संग सम्बन्धीत तस्वीरहरु

३.३ वन उद्यम र पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम

३.३.१ एक सामुदायिक वन : एक उद्यम विकास कार्यक्रम (११.४.१७.२५८)

राजापानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको उद्यम विकासका लागि wood sizer machine 36'' V Belt, Multipurpose mc 8 in 1 complete CG Electric Motor 5 HP Electric motor, Router Fixtyre, Wire Rope, Sikonin set खरिद गरिएको ।

३.३.२ वन क्षेत्रमा पर्यापर्यटन प्रवर्धन कार्यक्रम (११.४.१७.३०८)

- ❖ पाल्पाली सामुदायिक वनमा ६० मि. ब्लक बाटो निर्माण, माटो भराइ दुवो रापण तथा अन्य सौन्दर्यकरण क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिएको ।

कार्यक्रम अघि

कार्यक्रम पछि

३.४ राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघ सशर्त अनुदान)

३.४.१ वन अतिक्रमण हटाई पुनरुत्पादन व्यवस्थापन/वृक्षारोपण (११.४.१७.४८५)

जितपुर सामुदायिक वनको वृक्षारोपण क्षेत्रमा ७०० मि. तारबार गरिएको ।

३.४.२ मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनिकरण (११.४.१७.४५४)

मानव वन्य जन्तु द्वन्द्वबाट पीडित व्यक्तिलाई राहत प्रदान गरिएको र मानव वन्यजन्तु न्युनिकरणको प्रचार प्रसारको लागि टिसर्ट वितरण गरिएको ।

३.४.३ नदी उकास तथा खाली क्षेत्रमा वृक्षारोपण (११.४.१७.४४७)

यस कार्यक्रमबाट निम्न सामुदायिक वनहरूमा नदी उकास तथा खाली क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरिएको थियो ।

सा.व.को नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल हे	तारबार
स्मृति सा व	देवदह	१	४४१.५
चारपाला सा.व.	सैनामैना	३	१०००
जम्मा		४	

३.४.४ बहुवर्षीय विरुवा उत्पादन (नर्सरी नाइकेको ज्याला सहित) (११.४.१७.४४६)

❖ डि .व. का नर्सरीमा ४०००० विरुवा उत्पादन गरिएको ।

३.५ वातावरण (संघ सशर्त अनुदान)

३.५.१ पार्क निर्माण, सग्रहवा जंगल नजिक, गैडहवा गा पा ३ रुपन्देही (११.४.१७.४६६)

सग्रहवा जंगल नजिकै पार्क निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको ।

३.५.२ गैडहवा ताल पर्यटकीय तथा अन्य विकास रुपन्देही (११.४.१७.५०४)

गैडहवा ताल पर्यटकीय तथा अन्य विकास निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको ।

❖ कार्यक्रम सम्बन्धी तस्वीरहरू

३.५.३ वातवरण मैत्री पार्क निर्माण तथा व्यवस्थापन, सैनामैना ५ नयाँबस्ती विधौली रुपन्देही(११.४.१७.४७४)
सैनामैना ५ नयाँ बस्ती विधौलीमा वातावरण मैत्री पार्क निर्माण सम्पन्न गरिएको ।

३.५.४ वि.पी वाटिका वनस्पति उद्यान निर्माण तथा व्यवस्थापन तिलोत्तमा न.पा. १ रुपन्देही (११.४.१७.४६८)
❖ वि.पी. वाटिका वनस्पति उद्यान निर्माण सम्पन्न गरिएको ।

३.६ वन क्षेत्र भित्रका खोल्सा खोल्सी व्यवस्थापन कार्यक्रम

३.६.१ वन क्षेत्र भित्रका खोला खोल्सी व्यवस्थापन तथा नदीजन्य पदार्थ संकलन (११.४.१७.२५४)

- ❖ देवदह सामुदायिक वनमा रहेको आपगैरा खोलाको व्यवस्थापन गरी नदीजन्य पदार्थ संकलन गरिएको ।

सामुदायिक वनको अनुगमन मूल्याङ्कन

डिभिजन वन कार्यालयले आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत पर्ने सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको नियमित अनुगमन गर्ने कार्यक्रम बमोजिम यस आ.व. मा पनि सहभागितामूलक पद्धती अपनाई अनुगमन तथा विवरण संकलन गर्ने कार्य गरेको हो । साबिक जिल्ला वन कार्यालय, रुपन्देही मा दर्ता भई यस डिभिजन वन कार्यालयको कार्य क्षेत्र भित्र पर्ने र यस डिभिजन वन कार्यालयको स्थापना भई नया दर्ता भएका गरी कूल १०८ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू मध्ये ७५ गोटा सा.ब. को अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य सम्पन्न गरिएको छ । समूहको आवधिक निरीक्षण र अनुगमन गर्ने सिलसिलामा फिल्डमा कार्यरत कर्मचारीहरूले आ-आफ्नो सब-डिभिजन अन्तर्गत पर्ने सामुदायिक वनहरूको अनुगमन गरी विवरण संकलन गरिएको हो । यसर अनुगमन निरीक्षणबाट प्राप्त जानकारी एवं विवरणका आधारमा उपभोक्ता समूहहरूको बिधान तथा वन कार्ययोजना कार्यान्वयनको स्थिती, वन संरक्षण तथा ब्यबस्थापन, वन विकास, सम्बर्द्धन, सदुपयोगको स्थिती तथा संस्थागत बिकास लगायत बिबिध आयामहरूको विश्लेषण गरी प्राप्त विवरणहरू निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१ अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएका सामुदायिक वनहरूको सब-डिभिजन अनुसारको विवरण

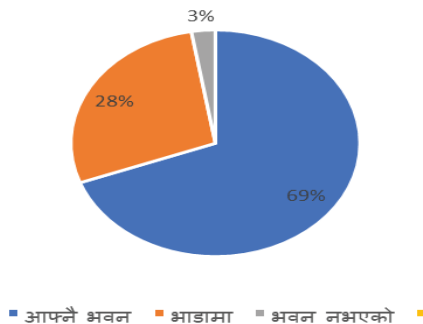
यस डिभिजन अन्तर्गत हाल सम्म हस्तान्तरित कूल १०८ सामुदायिक वनहरू मध्ये ७५ वटा सामुदायिक वनहरूको अनुगमन फारम भरी विवरण संकलन गरिएको हो ।

क्र. स.	सब-डिभिजनको नाम	अनुगमन गरिएका सामुदायिक वनको			कैफियत
		समूह संख्या	लाभान्वित घरधुरी	सामुदायिक वनको क्षेत्रफल (हे.)	
१	कञ्चन	१२	११२५०	२४६९.३५	
२	सैनामैना	१४	३०२०९	७२४२.८६	
३	लुम्बिनी	७	४६०४	८०७.७३	
४	देवदह	२१	८१६८	२८२२.२८	
५	तिलोत्तमा	१०	१४००४	२७७५.१०	
६	सिद्धार्थ	११	९७८६	२८९.६१	
जम्मा		७५	७८०२१	१६४०६.९३	

४.२ कार्यालय संचालन

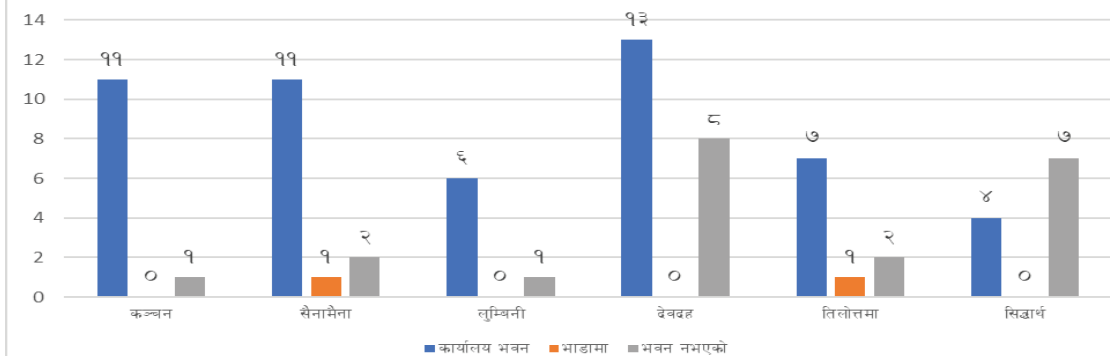
सामुदायिक वनको कार्यालय संचालनको अवस्था विश्लेषण गर्दा ६९% सामुदायिक वनको आफ्नै भवन रहेको छ भने ३% भाडामा कोठा लिएर अफिस संचालन गरिदै आउको छ भने २८% सामुदायिक वनहरूले समूह सदस्यको घरमा कार्यालय संचालन गर्दै आएका छन् ।

कार्यालय संचालनको अवस्था

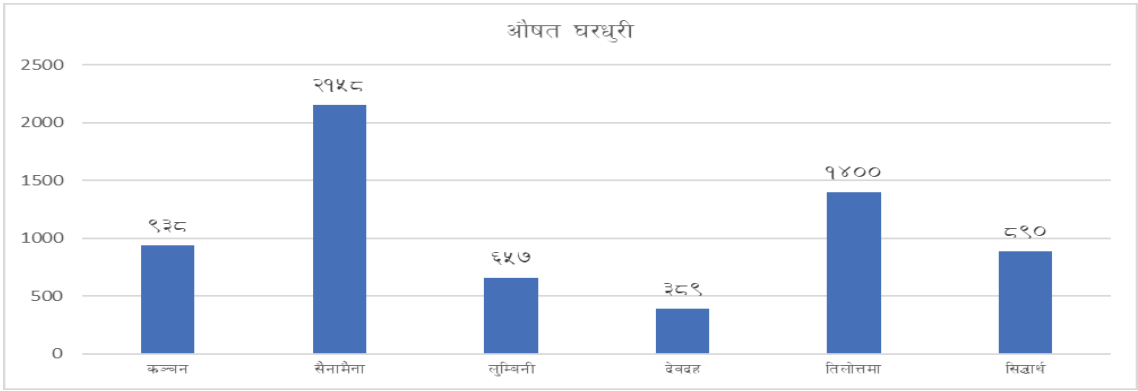
सब डिभिजन वन कार्यालय अनुसार भवनको अवस्था विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा वढी कार्यालय भवन देवदह सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनमा र सबैभन्दा कम सिद्धार्थ सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतको सामुदायिक वनहरूमा रहेको पाईन्छ। भाडामा संचालित कार्यालय भवनहरूमा सैनामैना सब डिभिजन वन कार्यालय र तिलोत्तमा सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूमा र कार्यालय भवन नभएको सबैभन्दा वढी कार्यालय नभएको सामुदायिक वनहरूमा देवदह सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरू रहेको पाईन्छ।

सब डिभिजन वन कार्यालय अनुसार कार्यालय सञ्चालनको अवस्था

४.३ औषत घरधुरी

सामुदायिक वनको समग्र तथ्याङ्कको आधारमा प्रति सामुदायिक वन औषत १०७२ घरधुरी रहेको पाईन्छ। जसमध्ये सैनामैना सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूमा सबैभन्दा वढी औषत २१५८ घरधुरी रहेका छन् भने सबै भन्दा कम देवदह सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूमा औषत ३८९ घरधुरी रहेका छन्। सैनामैना सब डिभिजन वन कार्यालय र तिलोत्तमा सब डिभिजन वन कार्यालय वाहेकका अन्य सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूमा समग्रमा औषत घरधुरी भन्दा कम घरधुरीहरू आवद्ध रहेको पाईएको छ।

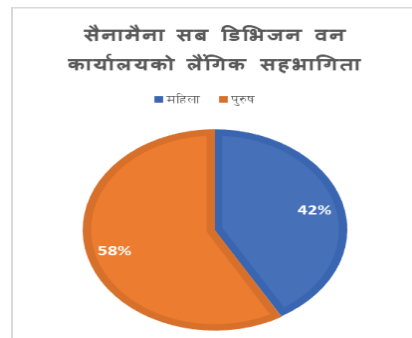
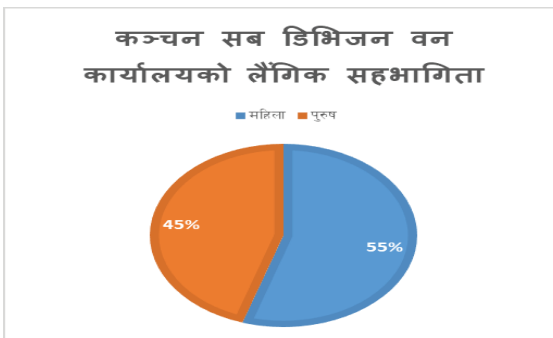
४.४ सामुदायिक वनको औषत क्षेत्रफल

डिभिजन वन कार्यालय रुपन्देहीबाट हस्तान्तरित सामुदायिक वनको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा एउटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई औषतमा २१८.७६ हेक्टर वन क्षेत्र हस्तान्तरण गरेको पाईन्छ र प्रति घरधुरी २.५५ हेक्टर पर्ने देखिएता पनि कतिपय घरधुरीहरू दोहोरो घरधुरीको रूपमा रहेको हुंदा प्रति घरधुरी सामुदायिक वनको क्षेत्रफल केही वढ्ने देखिन्छ ।

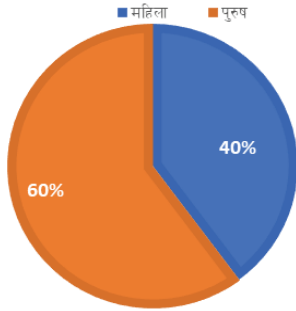
४.५ सामुदायिक वनको कार्यसमितिमा महिला सहभागिता

सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा कार्यसमितिमा ५० प्रतिशत महिलाको अनिवार्य प्रतिनिधित्व हुनुपर्ने र अध्यक्ष र सचिव मध्ये १ जना महिला हुनुपर्ने प्रावधान सामुदायिक वन बिकास मार्गदर्शन, २०७१ ले औल्याएको छ । अनुगमन गरिएका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको कार्यसमितिमा महिला तथा पुरुषको प्रतिनिधित्व निम्न बमोजिम रहेको पाईएको थियो । यस डिभिजन अन्तर्गत समग्र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूमा कार्य समितिमा महिलाको उपस्थितिको विश्लेषण हेर्दा ५० प्रतिशत भन्दा कम नै देखिन्छ । यदपी कार्यसमितिमा अध्यक्ष र सचिव मध्ये एक जना महिलाको सहभागिता हुनु पर्ने कुरामा भने सो प्रावधानको सुनिश्चितता रहेको पाईएको छ । सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिको कार्य समितिमा अनिवार्य रूपमा ५० प्रतिशत महिलाको सुनिश्चितता गर्न सिफारिश गरिएको छ । कार्य समितिमा लैंगिक सहभागिताको स्थिति तलका चार्टहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

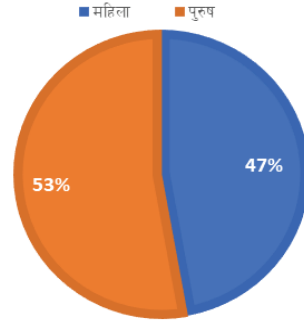
सामुदायिक वनका महिला सहभागिताको स्थिति

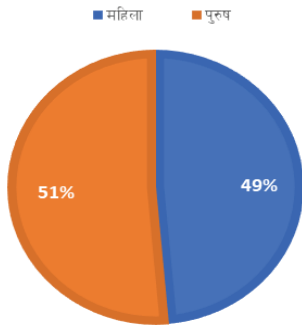
लुम्बिनी सब डिभिजन वन कार्यालयको
लैंगिक सहभागिता

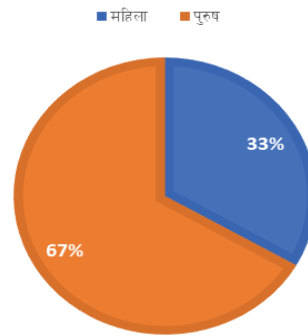
देवदह सब डिभिजन वन
कार्यालयको लैंगिक सहभागिता

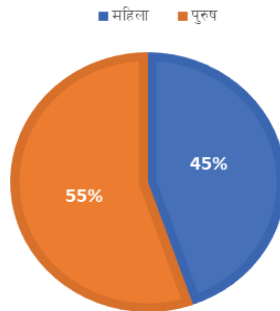
तिलोत्तमा सब डिभिजन वन कार्यालयको
लैंगिक सहभागिता

सिद्धार्थ सब डिभिजन वन
कार्यालयको लैंगिक सहभागिता

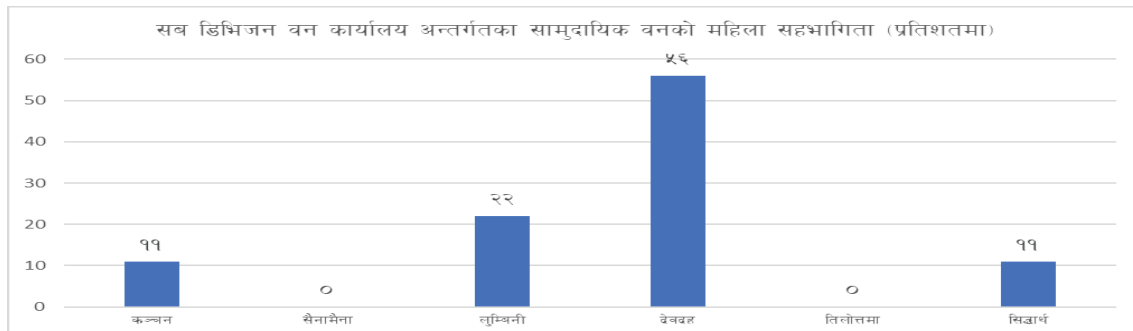

समग्रमा डिभिजन वन कार्यालयको लैंगिक
सहभागिताको स्थिति

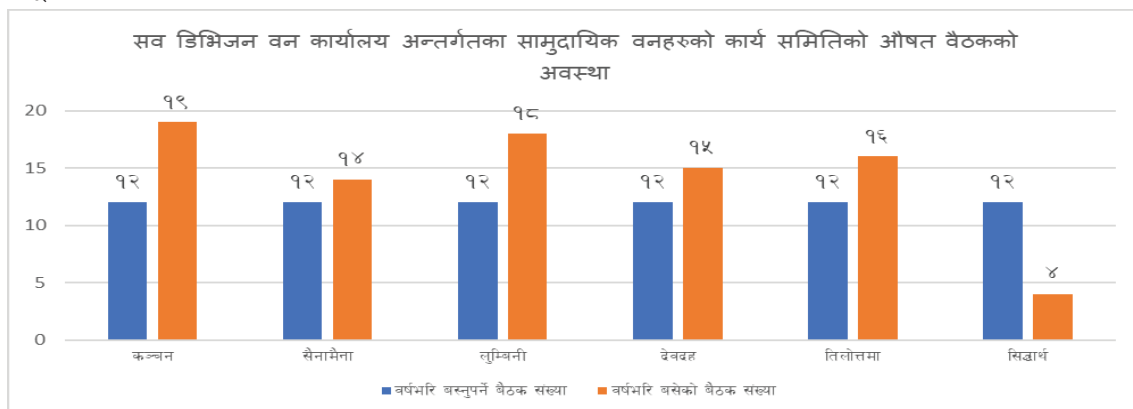
४.६ सामुदायिक वनको नेतृत्व

सामुदायिक वनको नेतृत्वमा महिला पुरुषको अवस्था कस्तो रहेको छ सो अध्ययन गर्दा समग्रमा १२% सामुदायिक वनको नेतृत्व महिलाले संहालेको पाईन्छ भने ८८% सामुदायिक वनको नेतृत्व पुरुषले संहालेको देखिन्छ।

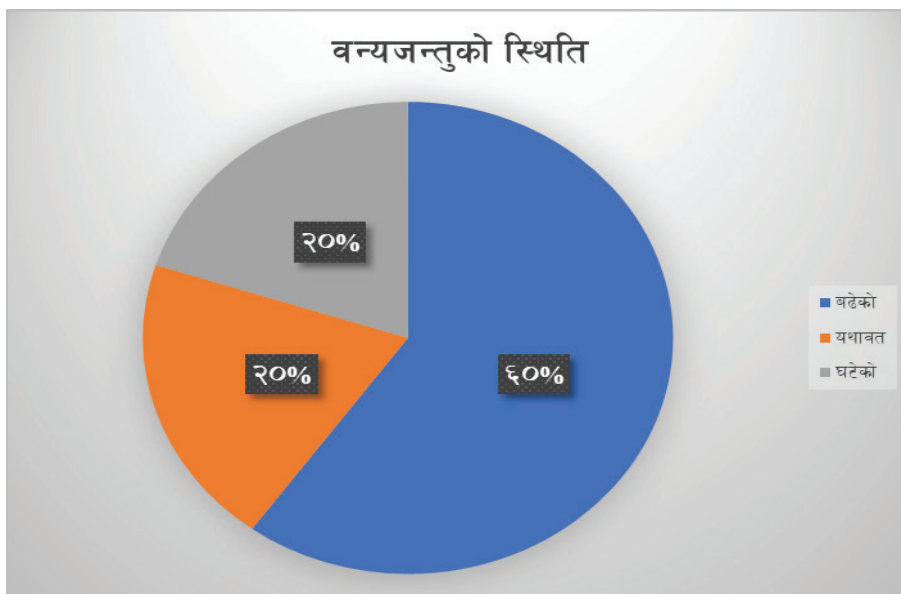
४.७ बैठक

सामुदायिक वनको नेतृत्वमा उपभोक्ता समूहले आवश्यकता अनुसार आमभेला तथा कार्य समितिको बैठक वसी विविध विषयमा निर्णय गर्ने गर्छन। सामान्यतया बैठक कहिले कहिले वस्ने भन्ने विषयमा विधानमा नै उल्लेख भएको हुन्छ तर पनि कतिपय अवस्थामा सो अनुसार बैठक संचालन नभएको र कतिपय अवस्थामा थप बैठकहरु पनि संचालन गर्नु पर्ने हुन्छ। आमभेला तर्फ हस्तान्तरण भएका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको कार्ययोजना अनुसार वस्नु पर्ने बैठक र वसेको बैठकको आधारमा संख्यात्मक रुपमा सवैभन्दा कम भेला सिद्धार्थ सब डिभिजन वन कार्यालयमा (५५%) रहेको भएको पाईन्छ भने सै नामैना सब डिभिजन वन कार्यालयमा (८५%), देवदह सब डिभिजन वन कार्यालयमा (९५%) र कञ्चन, लुम्बिनी र तिलोत्तमा सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले कार्ययोजना वमोजिम आमभेला बसेको देखिन्छ। कार्य समितिको बैठकलाई हेर्दा सवैभन्दा कम सिद्धार्थ सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरुले औषतमा एउटा सामुदायिक वनले ४ वटा बैठक वस्ने गरेको पाईन्छ भने सवै भन्दा वढी कञ्चन सब डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतको समूहहरुले औषतमा १९ वटा बैठक वस्ने गरेको पाईन्छ।

४.८ बन्धजन्तुको स्थिति :

यसमा सामुदायिक वन अनुगमन तथा निरीक्षणको क्रममा स्थानिय जनता, श्रोत ब्यक्तिहरूसंगको सोधपुछ, बाटोमा हिडदुल गर्ने बटुवाहरूको भनाई तथा वन संरक्षण तथा ब्यबस्थापन संबन्धि त्यस सामुदायिक वनको पुराना रेकर्डहरू समेत अध्ययन गर्दा पहिले र हालको अवस्थामा सो बन्धजन्तुमा पाईने बन्धजन्तुको स्थिती निम्नानुसार रहेको पाईयो । यस तथ्यांक विश्लेषणका लागि सामुदायिक वनमा कुनै एक वा दुई प्रजाति बढेको अवस्थामा समग्रमा बन्धजन्तु बढेको र कुनै एक वा दुई प्रजाति बढी अन्य कुनै एक वा दुई प्रजाति घटेको अवस्थामा समग्रमा बन्धजन्तु यथावत रहेको मानी विश्लेषण गरिएको छ । बन्धजन्तुहरूको सवालमा खासगरी बदेल र निलगाइए लगायतका बन्धजन्तुहरू बढेको पाईएको छ ।

सामुदायिक वनमा बन्धजन्तुको स्थिति

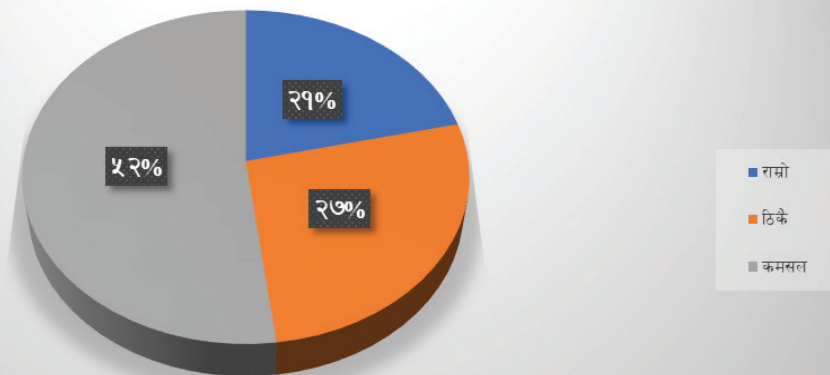
४.९ सामुदायिक वनमा रहेको मूलको स्थिति :

सामुदायिक वनमा मूल के कति मात्रामा रहेका छन् ? यस विषयमा अनुगमन तथा विश्लेषण गर्दा औषतमा ५३% सामुदायिक वनमा मूल रहेको पाईएको छ । वन डढेलो नियन्त्रणको लागि आवश्यक पानीको श्रोत, गाईवस्तुलाई खुवाउन पानीका हिसावले पनि यी पोखरीहरू महत्वपूर्ण देखिएका छन्

४.९ सामुदायिक वनको गुणात्मक अवस्था :

स्वस्थ वनको एउटा महत्वपूर्ण आधार भनेको वनमा सबै उमेर समूहका विरुवा तथा रूखहरूको उपलब्धता हुनु हो । यस डिभिजन अन्तर्गतका सामुदायिक वनहरूमा विरुवा, लाथ्रा, पोल तथा रूखको संख्याको अनुपात विश्लेषण गरी हेर्दा सामुदायिक वनको अवस्था तलको चित्रबाट देख्न सकिन्छ । वनको स्वस्थतालाई सन्तोषजनक नै मान्न सकिने देखिएको छ ।

सन्दायिक वनको अवस्था

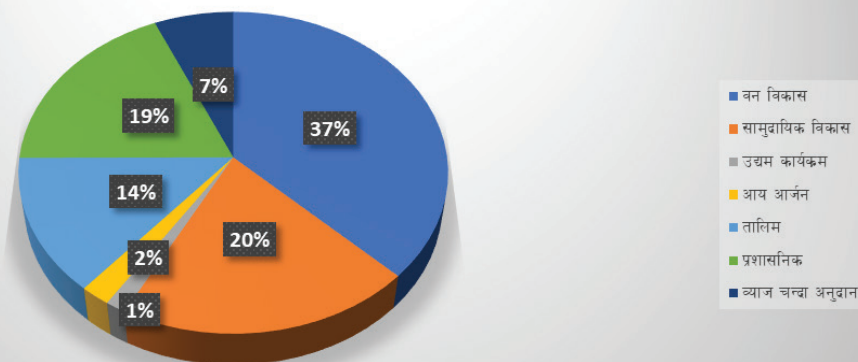
सामुदायिक वनको अवस्था

४.१० समूहहरूको खर्चको विवरण :

वन ऐन, २०७६ को दफा २२ अनुसार उपभोक्ता समूहले कार्ययोजना बमोजिम आर्जन गरेको वार्षिक आयबाट कम्तीमा पच्चीस प्रतिशत रकम वनको विकास, संरक्षण र व्यवस्थापन कार्यमा खर्च गरी बाँकी रहेको रकमको कम्तीमा पचास प्रतिशत रकम सम्बन्धित स्थानीय तहसंग समन्वय गरी गरिबी न्यूनीकरण, महिला सशक्तिकरण तथा उद्यम विकास कार्यमा खर्च गर्नु पर्ने र यसरी खर्च गरी बाँकी रहेको रकम उपभोक्ता समूहको हितमा प्रयोग गर्न सकिने भनि उल्लेख भएको देखिन्छ।

समूहहरूले विभिन्न शिर्षकहरूमा गरेको खर्चको विवरण (प्रतिशतमा) यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ।

सामुदायिक वनहरूमा विभिन्न शिर्षकमा भएको खर्चको स्थिति

शिर्षक अनुसारको खर्चको स्थिति

अनुसूचीहर

अनुसूची-१ : आ.व २०७९/०८० को वार्षिक प्रगती

सघीय सरकारबाट हस्तान्त्रित कार्यक्रम									
कार्यक्रमको नाम	एकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च	
		परिमाण	भार	बजेट रु	परिमाण	भार	भार		
वातावरण विभाग			१००	६५	०	९४.२५	६१.२६१		
पार्क निर्माण, सगरहवा जंगल नजिक, गैडहवा गा पा ३ रुपन्देही	पटक	१	२३.०८	१५	१	१७.४८	११		
वि. पी. वाटिका वनस्पति उद्यान निर्माण तथा व्यवस्थापन, तिलोत्तमा न.पा. १, रुपन्देही	पटक	१	३०.७७	२०	१	३०.७१	१९.९६		
वातावरण मैत्री पार्क निर्माण तथा व्यवस्थापन,सैनामैना ५ नयाँ वस्ती विधौली, रुपन्देही	पटक	१	२३.०८	१५	१	२३.०४	१५		
गैडहवा ताल पर्यटकीय तथा अन्य विकास रुपन्देही	पटक	१	२३.०८	१५	१	२३.०२	१४.९६		
राष्ट्रिय वन			१००	३९.७५	०	८८.३३	३५.१११२५		
वन अतिक्रमण हटाई पुनरुत्पादन व्यवस्थापन/ वृक्षारोपण	पटक	१	१२.५८	५	१	१२.५८	५		
वहुपर्षीय विरुवा उत्पादन (नर्सरी नाईकेको ज्याला सहित)	पटक	१	२५.१६	१०	१	२४.३७	९.६८५२५		
नदी उकासा तथा खाली क्षेत्रमा वृक्षारोपण	पटक	१	३७.७४	१५	१	३१.९५	१२.७०		
मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण	पटक	१	१०.०६	४	१	५.२४	२.०८४		
नर्सरी मर्मत	पटक	१	९.४३	३.७५	१	९.३३	३.७१		
वन डबेलो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन	पटक	१	५.०३	२	१	४.८६	१.९३२		
प्रदेश सरकारको कार्यक्रम									
कृषि वन			१००	१२९.३६		९१.४७	११८.३२५०६		
नर्सरी मर्मत/ स्तरोन्नति	वटा	१	१.१६	१.५	१	१.१५	१.४९		
आगामी वर्षका लागि विरुवा उत्पादन (वहुपर्षीय)	हजार वटा	२५	४.८३	६.२५	२५	४.८३	६.२५		

सघीय सरकारबाट हस्तान्त्रित कार्यक्रम									
कार्यक्रमको नाम	एकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च	
		परिमाण	भार	बजेट रु	परिमाण	भार	भार		
चालु आ.व.को लागि विरुवा उत्पादन (एकवर्षीय)	हजार वटा	१००	७.७३	१०	१००	७.७३	१०		
गत वर्षको विरुवा स्याहार सम्भार (वहु बर्षीयको रुपमा अल्या भइ आएको, नर्सरी नाइके पारिश्रमिक)	हजार वटा	९०	१.६७	२.१६	९०	१.४८	१.९२		
वन क्षेत्रको बृक्षारोपण र संरक्षण(बृक्षारोपण योजना तयारी र कार्यान्वयन (वृहत्तर चक्ला बृक्षारोपण समेत))	हेक्टर	२८	२७.१	३५	२८	२३.७१	३०.६६६८		
बृहत बाँस रोपण अभियान (राइजोम/काटिङ, हजारमा)(बृक्षारोपण योजना तयारी र कार्यान्वयन (वृहत्तर चक्ला बृक्षारोपण समेत))	वटा	३	६.९६	९	३	६.९५	८.९८८८		
बृक्षारोपण योजना तयारी र कार्यान्वयन (वृहत्तर चक्ला बृक्षारोपण समेत)(बृक्षारोपण योजना तयारी र कार्यान्वयन (वृहत्तर चक्ला बृक्षारोपण समेत))	प्याकेज	१	०.३९	०.५	१	०.३९	०.५०		
गत विगत बर्षहरूमा रोपण भएका क्षेत्रको पुनः रोपण, स्याहार सम्भार र संरक्षण	हेक्टर	२८	३.२५	४.२	२८	१.९६	२.५४		
“एक घर दुई वृक्ष, शहर हाम्रो बनाउ स्वच्छ” अभियान कार्यक्रम (पालिका)	संख्या	१	१.५५	२	१	१.४८	१.९२		
“एक पालिका, एक नमुना कृषि वन” कार्यक्रम (तराईका ६ जिल्ला)	संख्या	१०	३८.७	५०	१०	३५.०५	४५.३४		
कृषि वन विकासमा प्राविधिक सहजीकरण मार्फत उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम	केन्द्र	२	५.९९	७.७५	२	५.९६	७.७१		
धूमित विरुवा वितरण र रोपण सहजीकरण विशेष अभियान	क्षेत्र	१	०.७७	१	१	०.७७	१		
वन तथा वन्यजन्तु			१००	२३३.१८		९२.२६	२१५.१३		
वनमा आधारित उत्पादन (सरकारद्वारा व्यवस्थित वनमा ढलापडा तथा अन्य वारिसे, वेवारिसे काठ दाउरा संकलन) तथा व्यवस्थापन (हजारमा)	व्यू. फि.	०.५	०.३२१६५	०.७५	१	०.३२	०.७५		
सामुदायिक वनमा वन सम्बर्धन (थिनिङ्ग) क्रियाकलाप	हेक्टर	४०	३.४३०९	८	४०	२.२३	५.२१		
सामुदायिक वनमा वन सम्बर्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्ययोजना संशोधन तथा कार्यान्वयन	समूह	१०	२.१४४३१	५	१०	१.६७	३.८९		
साभेदारी वन व्यवस्थापन कार्ययोजना निष्कर्षण तथा कार्यान्वयन	प्याकेज	१	३८.५९७६	९०	१	३७.५५	८७.५६१		

सघीय सरकारबाट हस्तान्त्रित कार्यक्रम									
कार्यक्रमको नाम	एकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च	
		परिमाण	भार	बजेट रु	परिमाण	भार	भार		
लेखा अभिलेख, कार्यालय व्यवस्थापन र सुशासन अभिवृद्धि तालिम	पटक	६	०.६४३२९	१.५	६	०.६४	१.५		
सामुदायिक वनको अनुगमन, मूल्यांकन र अभिलेखिकरण	समूह	७५	०.१९२९९	०.४५	७५	०.००	०		
स्थानीय वन उपभोक्ता समूहहरूको संयुक्त सिकाई आदान प्रदान	प्याकेज	३	०.२५७३२	०.६	३	०.२६	०.६०		
सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विधान तथा कार्ययोजना कार्यान्वयन अनुशिक्षण	पटक	६	०.३०८७८	०.७२	६	०.३१	०.७२		
सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहलाई वन व्यवस्थापन तालिम (स्थलगत)	पटक	६	०.६४३२९	१.५	६	०.६४	१.५०		
स्थायी अग्नी रेखा निर्माण	कि. मि.	४	६.८६१८	१६	४	६.८६	१६.००		
अग्नी रेखा सरसफाई तथा मर्मत सम्भार	कि. मि.	१२	०.५१४६३	१.२	१२	०.४७	१.०९		
डहेलो नियन्त्रण सम्बन्धी स्कुल शिक्षा कार्यक्रम (जोखिम क्षेत्र केन्द्रित)	पटक	१०	०.४२८८६	१	१०	०.३९	०.९०		
वन डहेलो सप्ताह आयोजना	पटक	१	०.२१४४३	०.५	१	०.२१	०.५०		
वन भित्रको पत्कर व्यवस्थापनबाट प्राङ्गारिक मल उत्पादन उद्यम सञ्चालनमा सहयोग (जोखिम क्षेत्र केन्द्रित नमुना अभ्यास)	वटा	३	०.९६४९४	२.२५	३	०.९३	२.१७७		
वन डहेलो नियन्त्रणका लागि जोनिङ, सञ्जाल निर्माण तथा सबलीकरण, अन्तर्कृया तथा परिचालन (जोखिम क्षेत्र केन्द्रित)	वटा	१	०.२१४४३	०.५	१	०.२१	०.४८		
सहभागितामूलक वन डहेलो रोकथाम तथा नियन्त्रण	प्याकेज	१	०.९६४९४	२.२५	१	०.७३	१.६९		
पुरानो वन अतिक्रमण हटाउने	हेक्टर	१	०.४२८८६	१	१	०.२७	०.६४		
वन अपराध नियन्त्रण (सूचना संकलन र गस्ती परिचालन समेत)	संख्या	१	१.७१५४५	४	१	१.७१	३.९९		
वन अपराध नियन्त्रणमा सरोकारवाला बिच समन्वय बैठक	संख्या	१	०.१०७२२	०.२५	१	०.११	०.२५		
वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रणमा सहजीकरण (बाँके र रुपन्देही)	जिल्ला	१	०.६४३२९	१.५	१	०.३४	०.७८		
चुरे लगायतका संवेदनशील क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (प्याकेज)	पटक	१	१०.७२१६	२५	१	८.४४	१९.६७		

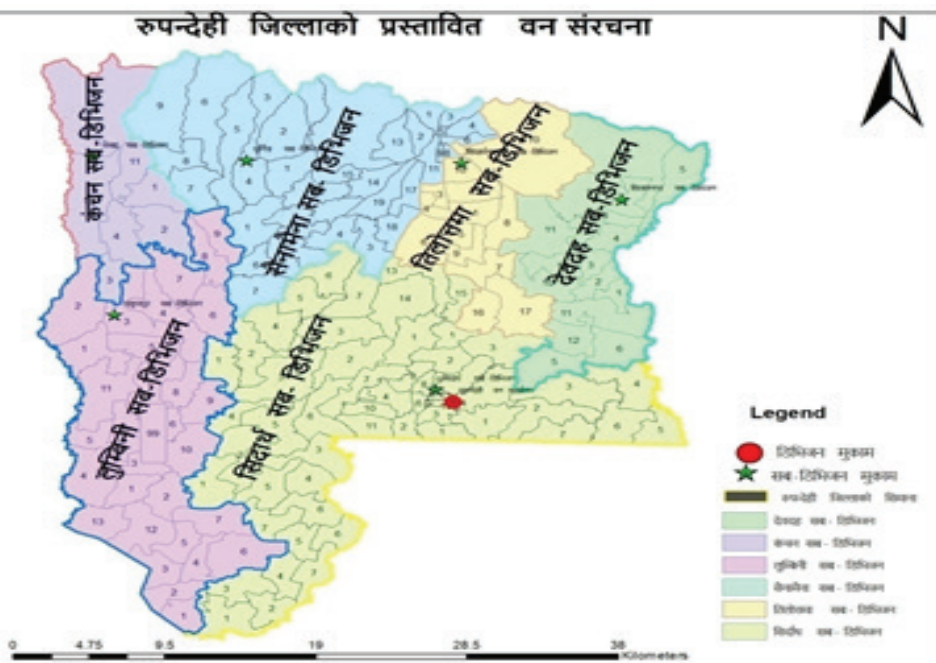
सघीय सरकारबाट हस्तान्त्रित कार्यक्रम									
कार्यक्रमको नाम	एकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च	
		परिमाण	भार	बजेट रु	परिमाण	भार	भार		
वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको अनुसन्धान, तहकितात र मुद्दा दायरी (वन अपराध नियन्त्रणमा सरोकारवाला विच समन्वय बैठक समेत) (व्याकेज)	संख्या	१	०.६४३२९	१.५	१	०.६२	१.४४		
अतिक्रमण नियन्त्रण समन्वय समिति/सुरक्षा निकाय बैठक तथा अन्य संस्थागत समन्वय	व्याकेज	१	०.२१४४३	०.५	१	०.२१	०.५०		
संकटापन तथा लोपोन्मुख वनस्पति, वन्यजन्तुको बास स्थान संरक्षण कार्यक्रम (व्याकेज)	संख्या	१	२.१४४३१	५	१	२.१४	४.९९		
वन्यजन्तु संरक्षण र उदारका लागि च्यापिड रेस्पन्स टिम (चब्डभ च्भकउयलकभ त्भक) परिचालन (व्याकेज)	संख्या	१	०.२१४४३	०.५	१	०.२१	०.५०		
विषालु सर्प उद्धार तथा पुनस्थापनाका लागि सिप तथा प्रविधि सहयोग	जिल्ला	१	०.४२८८६	१	१	०.४३	१		
पीडितसँग प्रदेश सरकार कार्यक्रम मार्फत मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन (व्याकेज)	संख्या	१	४.७१७४९	११	१	३.८९	९.०६		
एक वडा: एक पोखरी कार्यक्रम	संख्या	६	९.००६११	२१	६	८.८१	२०.५४		
वन, वन्यजन्तु, अतिक्रमण, चोरी निकासी तथा चोरी शिकारी नियन्त्रण सम्बन्धी प्रचार प्रसार (पर्चा, पम्पलेट, होडिड बोर्ड, भित्ते लेखन, रेडियो, टेलिभिजन पत्रपत्रिका समेत) तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन (व्याकेज)	संख्या	१	१.२८६५९	३	१	१.०८	२.५२७६		
वनसँग सेलब्रेटी कार्यक्रम	व्याकेज	१	०.८५७७२	२	१	०.८६	२.००		
प्रदेश स्थापना दिवस, सिमसार दिवस, राष्ट्रिय वृक्षारोपण दिवस, जैविक विविधता दिवस, विश्व वातावरण दिवस, वन्यजन्तु सप्ताह आदि	संख्या	१	०.४२८८६	१	१	०.३५	०.८१		
वन कर्मचारीहरूको शारिरीक तन्दुरुस्तीका लागि खुला जिम निर्माण तथा सञ्चालन कार्यक्रम (डिभिजनस्तर)	वटा	१	२.१४४३१	५	१	२.१३	४.९६		
डिभिजन वन कार्यालयको वेब साईट संचालन र प्रविधिमित्री सब डिभिजन निर्माण तथा व्यवस्थापन (व्याकेज)	संख्या	१	०.४२८८६	३	१	०.४३	०.९९२		

सघीय सरकारबाट हस्तान्त्रित कार्यक्रम									
कार्यक्रमको नाम	एकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			हाल सम्मको खर्च	
		परिमाण	भार	बजेट रु	परिमाण	भार	भार		
सव डिभिजनमा सुशासन तथा सबलीकरण कार्यक्रम	वटा	६	१.९२९८८८	४.५	६	१.९२	४.४७८		
योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	०.२५	०.१०७२२	०.२५	०	०.००	०		
चौमासिक र वार्षिक प्रगति समिक्षा गोष्ठी	पटक	०.७५	०.३२१६५	०.७५	१	०.११	०.२५		
स्थानीय तहसंग समन्वय बैठक (सव डिभिजन स्तर)	वटा	१.२	०.५१४६३	१.२	१	०.५१	१.२०		
वन संरक्षणको लागि फिल्ड गियर व्यवस्थापन		८.५०५	३.६४७४८	८.५०५	१	३.६५	८.५०५		
स्वच्छ वातावरण एवम कार्यालय परिसर सौन्द्यकरण			०.६४३२९	१.५	०	०.६३	१.४८		
वन क्षेत्र भित्रका खोला/खोल्सी व्यवस्थापन तथा नदीजन्य पदार्थ संकलन		१	१००	१५	१	९९.९२	१४.९८८		
वन क्षेत्र भित्रका खोला/खोल्सी व्यवस्थापन तथा नदीजन्य पदार्थ संकलन	वटा	१	१००	१५	१	९९.९२	१४.९८८		
वन उद्यम र पर्याप्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम			१००	१०		९९.८३	९.९८२९		
एक सामुदायिक वन: एक उद्यम विकास कार्यक्रम	प्याकेज	१	५०	५	१	४९.८३	४.९८		
वन क्षेत्रमा पर्याप्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	क्षेत्र	१	५०	५	१	५०.००	४.९९९९		

अनुसूची-२ : सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्र

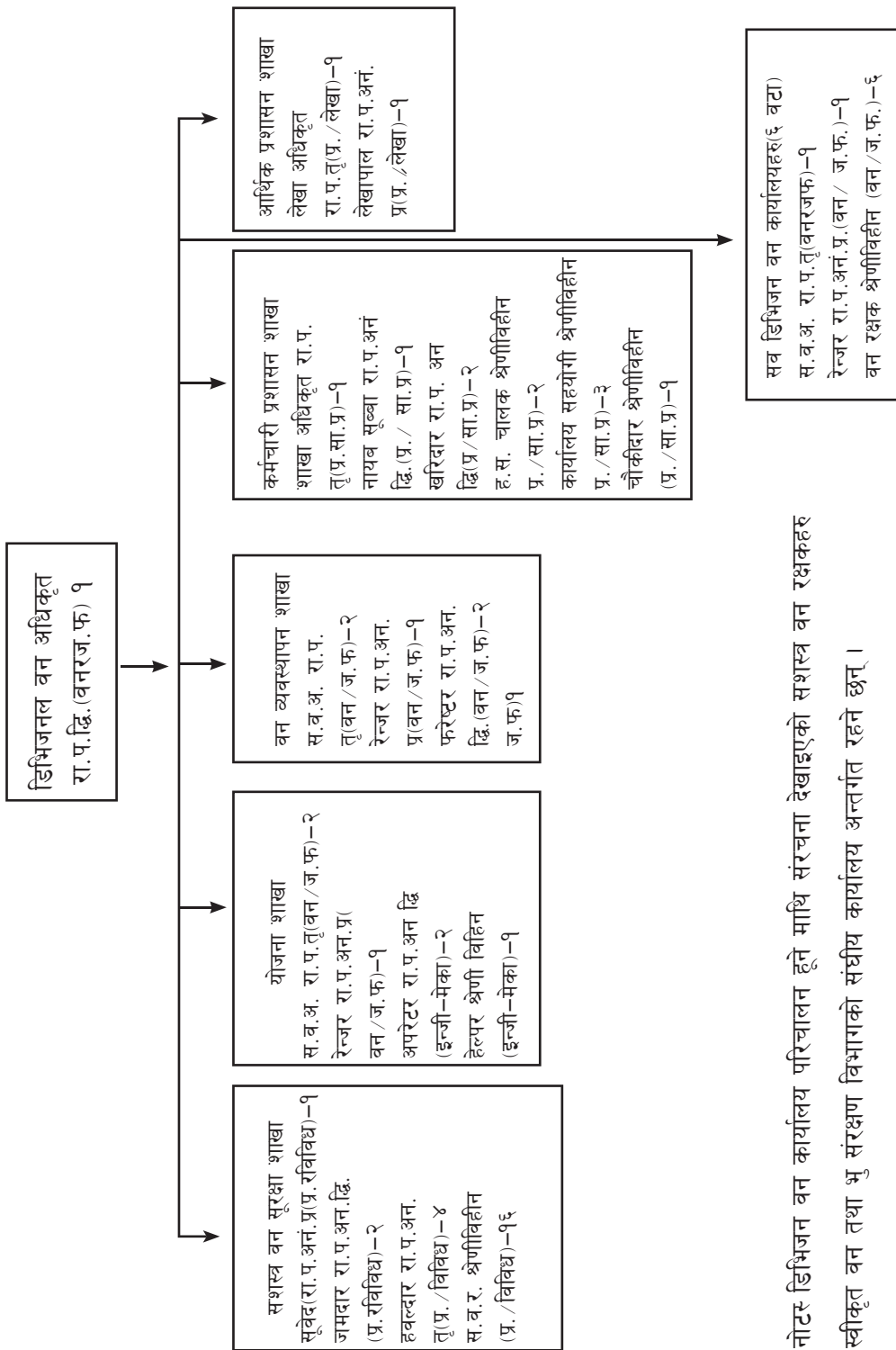
सि. नं.	सब डिभिजन कार्यालयको नाम	सब डि.व.का मुकाम	सब डिभिजन कार्यालयको सेवा क्षेत्र
१	कञ्चन	कञ्चन गा.पा.-५, फायरलाइन	कञ्चन गा.पा सबै र सैनामौना १० र ११
२	सैनामौना	सैनामौना न.पा.-४, मुर्गिया	बुटवल उप.न.पा वडा नं ७ र १० बाहेकको क्षेत्र। सैनामौना १ देखि ९ र सुद्धोधन गा.पा सबै
३	लुम्बिनी	गैडहवा गा.पा.-४, ठकुरापुर	गैडहवा गा.पा लुम्बिनी सा.न.पा र सम्मरीमाई गा.पा सबै
४	सिद्धार्थ	सिद्धार्थनगर न.पा.-७, भैरहवा	मयादेवी गा.पा, सियारी गा.पा, मर्चवारी गा.पा, सिद्धार्थ न.पा, रोहिणी गा.पा सबै, ओमसतिया गा.पा १,२,३,४, र तिलोत्तमा १३,१४, १५ र कोटहीमाई गा.पा सबै
५	देवदह	देवदह न.पा.-८, शितलनगर	देवदह न.पा १० बाहेक सबै, तिलोत्तमा न.पा १० देखि १२ र ओमसतिया गा.पा ५ र ६
६	तिलोत्तमा	बुटवल उ.प.म.न.पा-१०, रामनगर	देवदह न.पा १० बुटवल उप.न.पा ७ र १० तिलोत्तमा न.पा १ देखि ९ तथा १६ र १७

रुपन्देही जिल्लाको प्रस्तावित वन संरचना

अनुसूची-३ : संगठन तालिका (Organograms)

डिभिजन वन कार्यालय, रुपन्देहीको संगठन संरचना

नोट्स डिभिजन वन कार्यालय परिचालन हुने माथि संरचना देखाइएको सशस्त्र वन रक्षकहरु स्वीकृत वन तथा भु संरक्षण विभागको संघीय कार्यालय अन्तर्गत रहने छन् ।

अनुसूची-:४ हालसम्म कार्यरत डिभिजनल वन अधिकृतको विवरण

क्र.सं.	नाम	आएको मिति	गएको मिति
१	श्री धुवराज भट्टराई	०३३७१	०३७३३०
२	श्री वि.दिपकप्रसाद उपाध्याय	०३७६२	०३८११५
३	श्री गोकूलराज पाण्डेय	०३८१२२६	०३९१२३
४	श्री कन्हैयाराज श्रेष्ठ	०३९१०१७	०४०६२०
५	श्री हिक्मत सिंह के.सी.	०४०१११२	०४३२१५
६	श्री निवास खनाल	०४३२१९	०४४१९७
७	श्री गणेश राय	०४४१९२९	०४७४१२
८	श्री हरिहर सिग्देल	०४७४२४	०४७८११
९	श्री राजनकुमार पोखेल	०४७९३	०४८३३
१०	श्री गोपालकुमार श्रेष्ठ	०४८३१०	०५०९१५
११	श्री कृष्णराज बासुकला	०५०९१५	०५१४२२
१२	श्री राजबहादुर राउत	०५१४२३	०५३६२०
१३	श्री यमबहादुर थापा	०५३६२९	०५४१०२४
१४	श्री गोविन्द्रप्रसाद काफ्ले	०५४१०२०	०५५६९
१५	श्री गोपालप्रसाद बासकोटा	०५५६२९	०५६९२६
१६	श्री राजनकुमार पोखेल	०५६९०५	०६०२९
१७	श्री रामकृष्ण कार्की	०६०२१०	०६०९११
१८	श्री विश्वशुभाबु विारी	०६०९२	०६३५४
१९	श्री इमामुद्दिन अन्सारी	०६३४२६	०६४६२०
२०	श्री यमबहादुर थापा	०६४६२९	०६६१४
२१	श्री जीवनकुमार ठाकुर	०६६११३	०६६११९
२२	श्री शिवकुमार वाग्ले	०६६१०१४	०६९१६१८
२३	श्री दिपक ज्ञवाली	०६९६२२	०७१५१२
२४	श्री इन्द्रबहादुर प्रछाई	०७१६१२	२०७३६३०
२५	श्री रोमराज लामिछाने	०७३६२८	२०७५१०७०३
२६	श्री भरतबाबु श्रेष्ठ	२०७५१०७०७	२०७५११२८
२९	श्री ईन्द्र बहादुर प्रछाई	२०७६१०१०९	०७६१०८३०
३०	श्री बोधराज सुवेदी	२०७६१०९१०६	२०७९१०६२५
३१	श्री प्रभात सापकोटा	२०७९१०६२६	हाल सम्म

अनुसुची-५ : भवन तथा सम्पतीको विवरण

सि. न.	भवनको विवरण				जग्गा प्राप्तीको श्रोत	घर जग्गाको ठेगाना	कित्ता नं	जग्गाको किसिम
	पक्की	निर्माण बर्ष	तला	क्षेत्रफल				
१	पक्की		१	१००० १००० १००० १००० १००० १००० १००० १०००	मिति ०४९।०४।३२ को मा.पो.कार्यालय रुपन्देहीको निर्णयले दर्ता कायम	ओमसतिया ४, रुपन्देही	२४	अ.खे.
२	पक्की		१			ओमसतिया ४, रुपन्देही		
३	पक्की		२			ओमसतिया ४, रुपन्देही		
४	पक्की	०७२।०७३	१			ओमसतिया ४, रुपन्देही		
५	पक्की		१			ओमसतिया ४, रुपन्देही		
६	पक्की		१			ओमसतिया ४, रुपन्देही		
७	पक्की		१			ओमसतिया ४, रुपन्देही		
८	कच्ची टहरा					ओमसतिया ४, रुपन्देही		
९			०-५-०		देवदह न.पा. ५ रुपन्देही	९००		
१०	पक्की		१	६-५-१०	मिति ०४९।०४।३० को निर्णयले दर्ता कायम	बु.उप.महा.न.पा. रुपन्देही	१८ र २०	
११	पक्की		१	मध्ये धेरै		बु.उप.महा.न.पा. रुपन्देही		
१२	पक्की		१	जसो जग्गा		बु.उप.महा.न.पा. रुपन्देही		
१३	पक्की		१	बुटवलको वसपार्कमा गई एकिन हुन बाँकी		बु.उप.महा.न.पा. रुपन्देही		
१४	पक्की		१		देवदह न.पा. रुपन्देही			
१५	पक्की		१	०४-१३१/२	सि.न.पा. ७ रुपन्देही	४०६६		
१६	पक्की	०७४/०७५	२	०४-८-१५	सि.न.पा. ७ रुपन्देही	४०६७	निर्माणाधिन भवन	
१७	पक्की		१		गैडहवा गा.पा. रुपन्देही			
१८	पक्की		१		कञ्चन गा.पा. रुपन्देही			
१९	पक्की		१		सैनामैना न.पा. रुपन्देही			
२०	पक्की		१		देवदह न.पा. रुपन्देही			
२१	पक्की		१		देवदह न.पा. रुपन्देही			

अनुसूची- : ६ वन अतिक्रमणको विस्तृत विवरण

सि.न	सव डिभिजन	साविक गा.वि.स.	वडा नं	अतिक्रमण भएको स्थान	अन्दाजी क्षेत्रफल हे.	घरधुरी सं.	अतिक्रमण मिति	अतिक्रमण हटाउन सकिनेर नसकिने	कैफियत
१	लुम्बिनी	वष्णुपुरा	५	बरगदवा	१०	१२०	२०३७ देखि	नसकिने	
२	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	६	बरगदवा	४	१०	२०३८ देखि	नसकिने	
३	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	५	गैडहवा	३५	२५	२०३८ देखि	नसकिने	
४	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	१	गैडहवा ताल पूर्व	१२	३८	२०३८ देखि	नसकिने	
५	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	१,९	गैडाताल उत्तर	१०	१५	२०४९ देखि	नसकिने	
६	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	९	चंचलीमाइको थान	२२	४१	२०३७ देखि	नसकिने	
७	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	४	कुशमहवा मुखियाटोल	५०	५०	२०३७ देखि	नसकिने	
८	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	४,१	जितपूर सा.व मुडफुटुवा उत्तर	५०	३०	२०५४ देखि	सकिने प्रयास जारी	७ वटा खरको कच्चि घर
९	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	१	पोहिया	२५	१७	२०३७ देखि	नसकिने	
१०	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	१	मिनमिनहवा	३५	२०	२०३७ देखि	नसकिने	
११	लुम्बिनी	विष्णुपुरा	१	घठेनिया	१५	१५	२०३७ देखि	नसकिने	
१२	लुम्बिनी	रुद्रपुर	७	मनथहवा	२०	८	२०३७ देखि	नसकिने	
१३	लुम्बिनी	रुद्रपुर	९	ठकुरापुर	३	३०	२०३७ देखि	नसकिने	
१४	लुम्बिनी	रुद्रपुर	७	करडघारी	५०	१८०	२०३७ देखि	नसकिने	
१५	लुम्बिनी	रुद्रपुर	९	हनुमान नगर प्रतापपुर जिगनीया डाडा	१३०	१५५	२०३७ देखि	नसकिने	
१६	लुम्बिनी	रुद्रपुर	७,१	अरुनैया	१५०	१२५	२०३७ देखि	नसकिने	
१७	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	५	कार्कीटोल धमिनाताल	११५	१५०	२०३७ देखि	नसकिने	
१८	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	१	हुसुवाः हर्नैया	१००	४४०	२०३७ देखि	नसकिने	
१९	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	५	शान्ति बजार सालघारी	४०	४०	२०३७ देखि	नसकिने	
२०	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	५	ऐचावाल	२०	१५	२०३७ देखि	नसकिने	खेत
२१	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	२	पिपरीचापा	१५०	३५०	२०३६ देखि	नसकिने	
२२	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	२	कोवहवा	१००	५००	२०३६ देखि	नसकिने	
२३	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	३	भैसाहि	१६०	३००	२०३६ देखि	नसकिने	
२४	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	४	सन्डहवा	२००	४००	२०३६ देखि	नसकिने	
२५	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	५	वनकासियाचापा	१५०	३००	२०३६ देखि	नसकिने	
२६	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	६	रुद्रपुर	२००	४००	२०३६ देखि	नसकिने	
२७	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	८	बरगदवा, भारगौरा, रुद्रपुर	१५०	२५०	२०३६ देखि	नसकिने	
२८	लुम्बिनी	सुर्यपुरा	१,२	हुस्सा सितलडाडा मैनहिया आमी	२९०	१७५		नसकिने	

सामुदायिक वन अनुगमन तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, आ.व. २०७९/०८०

सि.न	सव डिभिजन	साविक गा.वि.स.	वडा नं	अतिक्रमण भएको स्थान	अन्दाजी क्षेत्रफल हे.	घरधुरी सं.	अतिक्रमण मिति	अतिक्रमण हटाउन सकिनेर नसकिने	कैफियत
२९	कञ्चन	सालभण्डी	१	पुलबारी भिमपुर	७५	१००	२०३६ देखि	नसकिने	
३०	कञ्चन	सालभण्डी	२	कटनी	२५	३०	२०३६ देखि	नसकिने	
	कञ्चन	सालभण्डी	५	जरलेवा र वनभुसडी	३०	७५	२०३६ देखि		
३१	कञ्चन	सालभण्डी	३	पानवारी	२०	५०	२०३६ देखि	नसकिने	
३२	कञ्चन	सालभण्डी	७	वनकट्टि डाडा	२०	८५	२०३६ देखि	नसकिने	
३३	कञ्चन	गजेडी	२	बेलभरीया	२८		२०२७ देखि / २०५३ देखि	नसकिने	
३४	कञ्चन	गजेडी	१,२	बकुल्लाघाट	९		२०२७ देखि / २०५३ देखि	नसकिने	
३५	कञ्चन	गजेडी	३	रातडाडा	८		२०२७ देखि / २०५३ देखि	नसकिने	
३६	कञ्चन	गजेडी	९	चौधरीघोला	१२		२०२७ देखि / २०५३ देखि	नसकिने	
३७	कञ्चन	गजेडी	५	मसिना	११९	९०		नसकिने	
३८	कञ्चन	गजेडी	६	बगइ	१५०	६०		नसकिने	
३९	कञ्चन	गजेडी	७	सुकताल	११०	१५०		नसकिने	
४०	कञ्चन	गजेडी	८	राफलपुर	८०	११०		नसकिने	
४१	कञ्चन	गजेडी	२	बेलभरीया बकुल्लाघाट शान्तिबजार	२१५	१४५		कठिन	
४२	कञ्चन	गजेडी	१	लौसा ठुलो उकाली रातडाडा लौसाताल	२७५	३१५		कठिन	
४३	कञ्चन	गजेडी	३	दानापुर कुचेरा सोनपुर	२१०	१९०		कठिन	
४४	कञ्चन	गजेडी	४	कुता भैरकघाट गजेडी गाउको केहीभाग	१७०	३५०		कठिन	
४५	कञ्चन	गजेडी	९	ढोले	६५	५५		कठिन	
४६	सैनामैना	बु.म.न.पा	१४	चिडियाखोला राजमार्ग देखि पश्चिम दक्षिण	८	५५	२०५० देखि	नसकिने	
४७	सैनामैना	बु.म.न.पा	९	सतगढी खोला पूर्व	३	१५	२०५० देखि	नसकिने	
४८	सैनामैना	बु.म.न.पा	१५	जितगढी डाँडा	२	२५	२०५० देखि	नसकिने	
४९	सैनामैना	बु.म.न.पा	१	सिख देउराली	१	५०	२०५० देखि	नसकिने	
५०	सैनामैना	बु.म.न.पा	१४	ज्याभिरे पहिरो मुनी	१	१	२०५० देखि	नसकिने	
५१	सैनामैना	बु.म.न.पा	५	चिडियाखोला राजमार्ग देखि पश्चिम दक्षिण	३	१५०	२०५० देखि	नसकिने	
५२	सैनामैना	बु.म.न.पा	५	बमघाट नाग मन्दिर	२	४०	२०५० देखि	नसकिने	
५३	सैनामैना	बु.म.न.पा	६	आदर्शनगर	५	१५	२०५० देखि	नसकिने	

सामुदायिक वन अनुगमन तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, आ.व. २०७९/०८०

सि.न	सब डिविजन	साविक गा.वि.स.	वडा नं	अतिक्रमण भएको स्थान	अन्दाजी क्षेत्रफल हे.	घरधुरी सं.	अतिक्रमण मिति	अतिक्रमण हटाउन सकिने नसकिने	कैफियत
५४	सैनामैना	पर्पोहा	१	कान्छीबजार सिसौडाडा अस्नैया, लु.रोड छेउछाउ	६०	१५०	२०२५ देखि	नसकिने	
५५	सैनामैना	पर्पोहा	२	वर्माडाडा	४०	८०	२०२५देखि	नसकिने	
५६	सैनामैना	पर्पोहा	४	मुर्षिया बजार पारी र खासी खप्पर खोला पर्सवाल	२००	२००	२०२५ देखि	नसकिने	
५७	सैनामैना	पर्पोहा	५	मुग्धनीटोल सोरौली उचादेहवा	७५	१५०	२०२५ देखि	नसकिने	
५८	सैनामैना	पर्पोहा	६	खगनपुर सैनामैना वन कट्टा रानीकुवा	७५	२००	२०२५ देखि	नसकिने	
५९	सैनामैना	दुधराक्ष	५	बनकट्टी डाँडा उपल्लो बाँसगढी	२५५	१९५		कठिन	
६०	सैनामैना	दुधराक्ष	५	बाँसगढी	१८५	११७		कठिन	
६१	सैनामैना	दुधराक्ष	७	देवापार	१७५	११७		कठिन	
६२	सैनामैना	दुधराक्ष	४	बनरहवा बाचखीपुर भजेनी कुमारगढी	२१५	१६०		कठिन	
६३	सैनामैना	दुधराक्ष	६	बालापुर	७५	१००		कठिन	
६४	सैनामैना	दुधराक्ष	६	बक्सर्ड	१०	१५		कठिन	
६५	तिलोत्तमा	मक्रहर	६	भु.पु सैनिक	२५०	८००	३८०४	नसकिने	
६६	तिलोत्तमा	मक्रहर	६	मन्द्रानी	३०	२१०	२०३८०४	नसकिने	
६७	तिलोत्तमा	मक्रहर	६	पेट्रानी	२५	८०	२०३०	नसकिने	
६८	तिलोत्तमा	मक्रहर		महनाजोत	४००	१०००	३६।३७	नसकिने	
६९	देवदह	देवदह	९	बरेलीडाडा	३०	६०	३५।३६	नसकिने	
७०	देवदह	देवदह	९	मुठाबास	१०	३०	४०।०४२	नसकिने	
७१	देवदह	देवदह	३	सरनटाडी	१२०	५५	२०३४।०३५	नसकिने	
७२	देवदह	देवदह	७	घोडाहा उत्तर दक्षिण	३५	७५	२०४०।०४२	नसकिने	
७३	देवदह	देवदह	३	केउली	१०	१५	२०४०।०४२	नसकिने	
७४	देवदह	देवदह	३	सटरखोला	५	१५	२०४०।०४२	नसकिने	
७५	देवदह	देवदह	३	गजेडी	१५	२०	२०४०।०४२	नसकिने	
७६	देवदह	देवदह	८	बागकुमार	१०	२०	२०२४	नसकिने	साइमन्डर समेत
७७	देवदह	देवदह	१	टटेरीचापी	२००	४५०	२०३३	नसकिने	
७८	देवदह	देवदह	५	बाढीपिडित	५०	३५०	२०३६	नसकिने	
७९	देवदह	देवदह	५	सितलनगर	६०	२००	२०३६	नसकिने	
८०	देवदह	देवदह	१, २, ३, ४	पिपलडाडा खैरनी दाउने, प्रगती बजार कोलवा	४८०	१०५०	२०२८	नसकिने	

सामुदायिक वन अनुगमन तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, आ.व. २०७९/०८०

सि.न	सव डिभिजन	साविक गा.वि.स.	वडा नं	अतिक्रमण भएको स्थान	अन्दाजी क्षेत्रफल हे.	घरधुरी सं.	अतिक्रमण मिति	अतिक्रमण हटाउन सकिनेर नसकिने	कैफियत
८१	देवदह	देवदह	६	मुखीयाटोल	६०	१२५	२०३६	नसकिने	
८२	देवदह	देवदह	६	स्यालभुके प्रगतीटोल	६०	४००	२०३६	नसकिने	
८३	देवदह	देवदह	७	टटेरीचापी	४५	११५	२०३६	नसकिने	
८४	देवदह	केरवानी	७	पिप्रेया डमरुवा भवानीपुर	१५०	१२००	२०२९	नसकिने	
८५	देवदह	शिवनगर	९	चरङ्गे	१०००	१५००	२०२९	नसकिने	
जम्मा					८३४६	१५६०९			

हटाउन नसकिने कारण

१. ५ वर्ष देखि २५ वर्ष सम्मका पुराना बसोबास भैसकेको ।
२. हाल स्थानहरूमा यातायात बिजुली, खानेपानी आदिको भौतिक सुविधा भएकोले ।
३. मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भइसकेको ।
४. राजनैतिक दवावको कारणले बाधा हुने ।
५. सुकुम्बासीका जग्गालाई भूमि आयोगले लालपूर्जा वितरण गर्ने भएकोले

अनुसूची-७ : बिरुवा उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विकास क्षेत्र	विकास क्षेत्र	डिभिजन वन कार्यालय उत्पादन भएका बिरुवा विवरण आ व २०७९/०८०										
			मर्चवारी		बाउन्नकोटी		जिल्ला		जिल्ला		शितलनगर		जम्मा
			एकवर्षीय	बहुवर्षीय	एकवर्षीय	बहुवर्षीय	एकवर्षीय	बहुवर्षीय	एकवर्षीय	बहुवर्षीय	एकवर्षीय	बहुवर्षीय	
१	टिक	१६४०५	२०४९०	२५१२२	२२५००	३०८३	३४०४	३२०४	८५२५	४४५८	१३७८४१		
२	मसाला	१४१२४	१८१८	०	९९४०	०	८०८०	०	०	०	३३९६२		
३	खयर	८०००	१०१८४	०	०	०	९९१	०	०	०	१९१७५		
४	इमिल	०	२१३२	४९१०	०	०	०	०	०	०	७०४२		
५	बकाईनो	६००	०	७९५१	०	०	४२२	०	४१८९	०	१३१६२		
६	कैशिया स्यामिया	६४८०	०	०	०	०	०	०	०	०	६४८०		
७	अर्जुना	२४९९	२९६८	०	०	१७१०	९३१७	०	०	२२१	१६७१५		
८	सितलखनी	०	०	०	०	०	२०८८	०	०	०	२०८८		
९	अमला	०	६३५६	०	२८८०	२३८५	१४३१	१८४३	१६१५	०	१६५१०		
१०	सिसौ	०	०	०	२७८०	०	२५३९	२०	०	०	५३३९		
११	सिरिस	५००	४२०	०	०	०	२८५	०	०	०	१२०५		
१२	हरौ	०	०	०	०	०	०	०	०	५०	५०		
१३	बरो	०	०	०	०	२२५	०	०	०	१५०	३७५		
१४	निम	०	०	०	०	०	२	२०९३	०	०	२०९५		
१५	जामुन	०	०	०	०	५७०३	०	२५९२	०	०	८२९५		
१६	तेजपात	०	०	७६५८	०	०	०	२३३५	०	५६२४	१५६१७		
१७	किमेबु	०	०	०	०	०	०	०	३५५६	०	३५५६		
१८	धुपी	०	०	३०६	०	४५६०	३६८८	१०३६	११०६	१०६९६			
१९	कगती	०	३०००	१०४०	०	९१५	०	९६७०	७६०१	२२२२६			
२०	कुरिलो	०	०	०	०	०	०	२७९०	०	०	२७९०		
२१	कल्की	०	२५४८	०	०	५१०	०	०	०	०	३०५८		
२२	बिरुवाकुल	०	८४	०	०	३४८०	०	२३९८	०	०	५९६२		
२३	साल	१५००	०	०	०	०	०	०	३२५	०	१८२५		
२४	मोनामोहर	४००	०	११९	०	१२१५	०	१८९६	१२६	०	३७५६		
२५	अमोका	०	०	०	०	१२४६	०	४१३५	०	०	५३८१		
२६	कस	०	०	०	०	१८२	०	१२	०	०	१९४		
२७	गुल्बाममन	०	०	०	०	३४३५	०	०	०	०	३४३५		
२८	कपूर	०	०	०	०	१६५	०	१८२	४३१५	४६६२			
२९	पायीजात	०	०	०	०	१६९५	०	०	०	०	१६९५		
३०	सिपल	०	०	०	०	४५	०	०	०	०	४५		
३१	बर	०	०	०	०	१३६५	०	३०	०	०	१३६५		
३२	बास	०	०	०	०	३२४०	०	०	०	०	३२४०		
३३	बेल	०	०	०	०	४०५	०	४१९	०	०	८२४		
३४	राजबुध	०	०	०	०	१८५६	०	२८०	०	०	२१३६		
३५	विभिन्न फुल	०	०	०	०	३४२०	०	०	०	०	३४२०		
३६	म्यागो रिटम	०	०	०	०	०	०	०	९००	०	९००		
३७	छलिबन	०	०	०	०	०	०	४६२३	३५०	०	४९७३		
३८	किन्चु	०	०	०	१४०	०	०	०	०	०	१४०		
३९	टाकी	०	०	१६४०	२०४१	०	२५	०	०	०	३७०६		
४०	जरल	०	०	०	०	३६४०	२००२	३६४०	०	०	९२८२		
४१	असना	०	०	०	०	०	६०५	०	०	०	६०५		
४२	मोनामोहरी	०	०	०	०	०	४२६	०	०	०	४२६		
४३	डुबी	०	०	०	०	०	६६८	०	०	०	६६८		
४४	महुवा	०	०	०	०	०	१९९६	०	०	०	१९९६		
४५	साल	०	०	०	०	०	१०८९	०	०	०	१०८९		
४६	सिपल	०	०	०	०	०	२	०	०	०	२		
४७	बास	०	०	०	०	०	१९७०	०	०	०	१९७०		
४८	बाह्रमासे फुल	०	०	०	०	०	०	३६१	०	०	३६१		
४९	फुल प्रजाति	०	०	३७२५	०	०	०	३९४२	०	०	७६६७		
५०	काइयो	०	०	०	०	०	०	३७४	०	०	३७४		
	जम्मा	५०५०८	५००००	५२४७१	४०२८१	४४४८०	६२२६७	३०१४५	४५१२४	२५१००	४००३७६		

अनुसूची - ट : यस कार्यालयमा दर्ता भएको निजी वन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं./ द.नं.	दर्ता मिति	निजी वन धनिको नाम र ठेगाना	निजी वन रहेको स्थान	निजी वनको क्षेत्रफल			दत्ता हुँदा रहेका विरूवाको विवरण
				वि.	क.	धुर	
१	२०४२.१.२१	श्रीमती नानु पौडेल सि.न.पा. ९	सि.न.पा. ९	१	१०	१२	
२	२०४२.३.३१	मो. मुसल्लिम	वागाहा ३	०	१	७	
३	२०४२.३.३२	मो. रजाक खाँ	वागाहा ३	०	१	७	
४	२०४३.४.१३	राजेन्द्र कठरिया, राधेश्याम चौधरी	सि.न.पा. ४	३	१७	९	
५	२०४३.४.१७	श्रीमती पूर्ण कुमार श्रेष्ठ	सि.न.पा. ८	१	१२	१५	
६	२०४४.३.३०	श्री हेरम्बराज ढुङ्गेल	हाटि वनगाई ६	०	११	२	
७	२०४४.४.४	श्री उद्धव प्रसाद अधिकारी	हाटि वनगाई २	२	१०	५	०४५।१।११ मा लागत कट्टा
८	२०४४.४.१९	श्री वामन लारायण पाण्डे	मर्यादापुर ३	३	११	१४	
९	२०४४.७.३०	श्रीमती सावित्री देवी चौधरी	मैनिहवा २	६	१८	११	
१०	२०४४.८.२७	बसन्त कुमारी साङ्गाछे सुनार काठमाण्डौ		०	९	१५	
११	२०४५.३.७	प्रसाद तेली	पडसरी ३	०	७	०	
१२	२०४६.१२.२	टिकाराम भण्डारी	आमा १	०	१	१०	
१३	२०४८.११.३०	सोनुमती जैसवाल	जोगडा ७	०	१७	०	
१४	२०४९.१०.४	मोहनीलाल पाण्डे	आनन्दवन ७	०	४	०	
१५	२०५०.१.२३	टेक नारायण श्रेष्ठ	छिपगाढ ७	१	८	२	
१६	२०४८.१०.१४	शुरेश प्रसाद पन्थ	मैनिहवा १	१८	२	०	
१७	२०५०.२.५	जिवनेश्वरी सेन	बु.न.पा. १०	०	७	१६	
१८	२०५०.४.२८	जय सिंह छन्तेल	सालभण्डी ४	०	३	०	सिसौ ३७५
१९	२०४९.४.७	राजेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ	केवानी ६	३	४	१४	
२०	२०५१.३.२१	रिता देवी अधिकारी	देवदह ८	०	१	१६	

क्र.सं./ द.नं.	दत्ता मिति	निजी वन धनिको नाम र ठेगाना	निजी वन रहेको स्थान	निजी वनको क्षेत्रफल			दत्ता हुँदा रहेका विरूवाको विवरण
				वि.	क.	धुर	
२१	२०५१.१२.२	ओम बहादुर के.सी.	मक्रहर ४	०	२	१०	
२२	२०५३.१.१२	काशीराम वनिया	बिष्णुपुरा १	०	१६	१	
२३	२०५३.१.११	बाबुराम शर्मा	मानमटेरीया ८	०	१३	६	
२४	२०५४.२.१९	बिजय प्रसाद धिताल	आनन्दवन १	५	०	१२	
२५	२०५४.२.२७	छमकला खड्का	मक्रहर	०	१२	१४	
२६	२०५४.४.१६	मुक्तिराम चापागाई	शंकरनगर	०	३	०	सिसौ ३७ लहरे पिपल ७
२७	२०५४.४.१६	कृष्ण प्रसाद अर्याल	टिकुलिगाढ ८	०	१५	३	सिसौ ९००
२८	२०५४.४.१६	श्रीमती दुलारी थरुनी, कृष्ण विहारी चौधरी	मक्रहर ७	१	०	३	लहरे पिपल ९०, सिसौ १५० सिमल ३
२९	२०५४.४.१६	बिष्णु प्रसाद पौडेल	कौरैया ९	४	३	१८	लहरे पिपल ३८५, मसला २२००, सिसौ १८०० औं प लिची १४०
३०	२०५४.४.१६	भिम माया पुन	आनन्दवन ६	१	१२	१८	लहरे पिपल, २०९, सिसौ ३००
३१	२०५४.४.१६	प्रसाद थारु	मक्रहर १	०	८	०	लहरे पिपल १०८, सिसौ ३००
३२	२०५४.४.१६	कर्ण वहादुर पुन	आनन्दवन ६	१	५	८.३	लहरे पिपल २००
३३	२०५४.४.१६	पुनराम भण्डारी	पर्वाहा २	०	१०	०	लहरे पिपल १३७
३४	२०५४.४.१६	शुक्र बहादुर थापा आले	बु.न.पा. १५	०	९	१०	लहरे पिपल १९ सिसौ १०
३५	२०५४.४.१६	दिलिप सिंह काडचा	बु.न.पा. १५	०	१६	२	लहरे पिपल ५०, सिसौ ३००
३६	२०५४.४.१६	रुद्रमणी उपाध्याय	पर्वाहा ६	०	११	१०	लहरे पिपल ४४
३७	२०५४.४.१६	खडानन्द चौपागाई	आनन्दवन ३	३	१२	१८	विभिन्न ३५६
३८	२०५४.४.१६	श्रीमती जुक्त माया राना	पर्वाहा ५	०	१०	०	लहरे पिपल ५४
३९	२०५४.५.१८	लाल बहादुर राना	बु.न.पा. १५	०	१८	१०	सिसौ १८५५, औं प ११, निम ३, खयर ५, अन्य ७
४०	२०५४.६.९	मंगला देवी क्षेत्री आचार्य	मक्रहर ४	१	१०	१०	सिसौ २००, औं प ५, अन्य २५०

क्र.सं./ द.नं.	दत्ता मिति	निजी वन धनिको नाम र ठेगाना	निजी वन रहेको स्थान	निजी वनको क्षेत्रफल			दत्ता हुँदा रहेका विरुवाको विवरण
				वि.	क.	धुर	
४१	२०५४.१०.१५	निल प्रसाद पुन	बु.न.पा. १५	०	१८	०	लहरे पिपल ३५, सिसौ २०, ५५
४२	२०५४.१०.१५	कुशमाखर काफ्ले	आनन्दवन २	०	३	१.५	सिसौ २० २०
४३	२०५४.१०.१५	रुद्र नाथ काफ्ले	आनन्दवन २	३	१९	६	सिसौ ५२०, लहरे पिपल १८० ७००
४४	२०५४.१०.१५	गोविन्द बहादुर पुन	बु.न.पा. १५	०	१७	१५	लहरे पिपल ६०, सिसौ ६२ १२२
४५	२०५४.१०.१५	राम कुमार चौधरी		०	३	१६	लहरे पिपल ८२, ८२
४६	२०५४.१०.१५	मोहनीलाल पाण्डे	आनन्दवन ७	१	१०	६	लहरे पिपल ९२, सिसौ २५ ११७
४७	२०५४.१०.१५	कृष्णलाल भण्डारी	आनन्दवन ९	०	३	०	लहरे पिपल ८०, ८०
४८	२०५४.१०.१५	आत्माराम गौतम	बु.न.पा. १४	१	७	०	लहरे पिपल ९६, सिसौ ३० १२६
४९	२०५४.१०.२०	ओम प्रसाद राना	बु.न.पा. १५	१	१६	५	लहरे पिपल २०, सिसौ ९ २९
५०	२०५४.१०.२०	प्रमे ब. थापा	बु.न.पा. १५	०	१०	६	लहरे पिपल ८९, सिसौ ३३ १२२
५१	२०५४.१०.२०	देवेन्द्र नाथ पाण्डे	सेमलार १	१	०	०	सिसौ ४०९, ४०९
५२	२०५४.१०.२२	राम प्रसाद मिश्र	पडसरी ५	१	१२	१०	लहरे पिपल ४४० ४४०
५३	२०५४.११.१७	मान बहादुर आले	करहिया ७	२	१	०	सिसौ १९०० १९००
५४	२०५४.११.२७	निज बहादुर क्षेत्री	शंकरनगर ७	१	०	०	सिसौ १२४८ टिक १०, मसला ५०, अन्य ४० १३३८
५५	२०५५.२.५	श्रीमती नुर कुमारी न्यौपाने	हाटी वनगाई ४	०	१६	९	लहरे पिपल २४७, सिसौ ६१ आँप १ ३०९
५६	२०५५.२.१०	गोविन्द मणी त्रिपाठी	मभगावा १	१	४	११	लहरे पिपल १०२, सिसौ ८०० आँप १५ ९१७
५७	२०५५.२.२७	उजर सिंह दलामी	आनन्दवन ६	३	२	५	सिसौ २००, सिमल १००, अन्य १५ ३१५
५८	२०५५.४.७	श्रीमती उमा अधिकारी	बुटवल न.पा. १४	०	१६	३	सिसौ १०७ १०७
५९	२०५५.५.२९	रुद्र बहादुर खत्री	खडवा वनगाई ८	१	०	१५	लहरे पिपल ८०, सिसौ ७५ आँप १० १६५
६०	२०५५.८.२३	खुमानन्द खनाल, ज्ञान प्रसाद खनाल	पर्रोवा ७	१	१२	१०	सिसौ २४०० २४००

क्र.सं./ द.नं.	दत्ता मिति	निजी वन धनिको नाम र ठेगाना	निजी वन रहेको स्थान	निजी वनको क्षेत्रफल			दत्ता हँदा रहेका विरूवाको विवरण
				वि.	क.	धुर	
६१	२०५५.१२.२५	कर्ण बहादुर सुनवार	सि.न.पा. १	४	७	११	जात सिसौ ८१५० संख्या ८१५०
६२	२०५५.३.२५	लक्ष्मी माया अधिकारी	करहिया ८	१	१६	०	सिसौ १३५ संख्या १३५
६३	२०५६.४.४	जंग बहादुर बुढाथोकी	आनन्दवन २	२	३	१०	सिसौ १२०९, ऑप २२, लिचि १७ लहरे पिपल ४८ संख्या १२९६
६४	२०५६.९.१५	ब्रजेन्द्र नाथ शुक्ला	गोनाहा ५	३	१८	२	सिसौ १३३२, सिमल ६०, संख्या १३९२
६५	२०५६.९.१५	श्रीमती बिन्दु देवी शुक्ला	गोनाहा ५	४	११	१४	सिसौ ४७७, लहरे पिपल २३५ संख्या ७१२
६६	२०५६.१०.७	कतवारु सैथवार	गंगालिया ५	०	१३	५	लहरे पिपल ८०, सिसौ १०७ अन्य १३ संख्या २००
६७	२०५६.१०.७	शिव कुमार चौधरी	मक्रहर १	१	४	१४	लहरे पिपल २००, संख्या २००
६८	२०५६.१०.१९	नारायण प्रसाद पाण्डे	दुधराक्ष ७	०	१४	०	लहरे पिपल १९९, सिसौ ३६, मसला संख्या १३८
६९	२०५६.१०.२०	तोयनाथ भण्डारी	दुधराक्ष ७	०	६	१२	लहरे पिपल १२०, सिसौ २६, मसला संख्या १५६
७०	२०५६.१०.२०	केवल प्रसाद भण्डारी	दुधराक्ष ७	०	७	१८	लहरे पिपल १५०, सिसौ ३०, मसला ५, सिमल ५ संख्या १९०
७१	२०५७.६.८	श्रीमती माया गुरुङ्ग	मक्रहर ९	०	१०	५	सिसौ ६८०, जामुन २५, सिमल ७ संख्या ७१२
७२	२०५७.६.८	श्रीमती विमला गुरुङ्ग	मक्रहर ९	०	१०	१	सिसौ ७००, सिमल १०, जामुन २० संख्या ७३०
७३	२०५७.६.८	चित्र बहादुर गुरुङ्ग	मक्रहर ९	१	०	०	सिसौ १३५०, जामुन ३०, बरौ २ संख्या १३८२
७४	२०५७.९.२६	अम्बिका चाई	बसन्तपुर ८	०	४	८.५	सिसौ ३८७, ऑप ७, लिची १ संख्या ३८५
७५	२०५७.१२.३	सुर्यध्वज खाण	कमरिया	१	१३	१९	सिसौ १४००, ऑप ३२, सिमल १८ अन्य १३८ संख्या १५८८
७६	२०५८.२.१२	चिरञ्जिवी लाम्साल	दुधराक्ष ४	२	११	१६	सिसौ २४८, अन्य ४६ संख्या २९४
७७	२०५८.६.१६	नरेश आसवानी सिन्धी	बसन्तपुर ८	०	६	१३	टिक ४५० संख्या ४५०

क्र.सं./ द.नं.	दर्ता मिति	निजी वन धनिको नाम र ठेगाना	निजी वन रहेको स्थान	निजी वनको क्षेत्रफल			दर्ता हुँदा रहेका विरुवाको विवरण	
				वि.	क.	धुर	जात	संख्या
७८	२०५८.६.१६	उमेश कुमार सिन्धी	बसन्तपुर ८	३	२	३	टिक १४२०, सिसौ १२२०	२६४०
७९	२०५८.६.१६	गोवर्धन लाल सिन्धी	बसन्तपुर ८	२	९	७	टिक ९१५, सिसौ ७५६	१६७१
८०	२०५८.७.१	महेन्द्र बहादुर श्रेष्ठ	केरवानी ९	२	८	९	सिसौ १७८०, सिमल ५७९, अन्य २१८	२५७७
८१	२०५८.८.१४	अबुहेश खॉ	बागाहा ७	०	२	७	सिसौ २५०	२५०
८२	२०६०.१.२	गोमा जिंसी	सिक्टहन ८	२	७	०	सिसौ १७९५	१७९५
८३	२०६०.१.२	अमित कुमार गुप्ता	सिक्टहन ८	३	१४	०	सिसौ २५४५	२५४५
८४	२०६५.३.१७	अशोक कुमार गुरुङ्ग	सि.न.पा. १२	२	४	१६	सिसौ २५००	२५००
८५	२०७४.२.२४	राम कुमार खनिया	बिष्णुपुरा १	०	९	११	टिक १४५, सिसौ १७ सिमल ३, ऑप १५ मसला ४ इमिचि १	१८५
जम्मा १४१ विगाहा ७ कठ्ठा ९.१२ धुर अर्थात ९५.७७८ हे.				१०४	७१६	६२८		५२५८९

अनुसूची-५ : सामुदायिक वनको विवरण

सि. न.	सा व.को नाम	ठेगाना	सामुदायिक वनको कोड	क्षेत्रफल (हे.)	घरघुरी संख्या	कार्यसमिति			हस्ताल्लरण मिति	कैफियत
						महिला	पुरुष	जम्मा		
१	जितेश्वरी	बु.न.पा. १५	RUP/TA/16/03	९०५।७५	१९०५	२	८	१०	२०५४।२।१६	
२	सैनामैना	सैनामैना १	RUP/PA/41/03	९५६।६९	१९००	५	६	११	२०५९।१।१७	चुरे
३	बोलवम	सैनामैना २, ३, ४ र सुब्बोधन १	RUP/PA/41/02	६२३।०३	११८०	३	८	११	२०५९।१।१७	चुरे
४	परोहा	सैनामैना ४	RUP/PA/41/01	४९९	१५९२	४	७	११	२०५९।१।१७	चुरे
५	मलमला	दुधराक्ष १, २, ३, ६, ७ र परोहा ९	RUP/BA/42/01	२६१।८	१३४९				२०६७।२।२८	
६	इंगुरिया	सैनामैना १० र ११	RUP/BA/42/02	४८७।२	८०८	५	१०	१५	२०७०।३।३१	चुरे
७	वरपानी	सैनामैना १२	RUP/BA/42/03	७६	५१४	८	९	१७	२०७३।१०।१८	
८	नमुना	सैनामैना ६, कंचन १	RUP/BA/40/03	११५।६६	२१९	२	११	१३	२०५७।४।२	
९	लक्ष्मी आदर्श	बुटवल ६ र ८	RUP/TA/16/01	१८६।५	६९८	४	९	१३	२०६९।३।२५	चुरे
१०	चुरे	बुटवल ५	RUP/TA/16/02	२३१।८६	४१०	५	१२	१७	२०५०।७।२४	चुरे
११	चारपाला	बु.न.पा. १४	RUP/TA/16/04	२०१।०४	६८३१	१०	१९	२९	२०५४।२।१६	चुरे
१२	बुटवल	बु.न.पा. ११४	RUP/TA/16/04	४९,७९७	९१९	५	२०	२५	२०५०।१।०३	
१३	महिला	मोतिपुर ९	RUP/TA/27/01	१।८९	३७	६	३	९	२०५६।९।१९	
१४	मनोहरा स्वाबलम्बन	मोतिपुर ९	RUP/TA/27/02	१।४५	३५	६	३	९	२०५७।२।२९	
१५	रतनपुर	सेमलार २	RUP/TA/26/01	१।४।५	१२५			१३	२०५८।५।१२	संरक्षणमुखी
१६	मोतिपुर	मोतिपुर ८	RUP/TA/27/03	१०	२६०	५	६	११	२०५८।६।४	वृक्षारोपण
१७	हरिहरपुर	मोतिपुर ५	RUP/TA/27/04	१।२।७	९६	५	४	९	२०६२।३।३०	
१८	धन्दापुर	मोतिपुर ६	RUP/TA/27/05	१।७।६	४९	५	६	११	२०६३।२।२१	वृक्षारोपण
१९	सौराहा	मोतिपुर ८	RUP/TA/27/06	२।०।४८	७२	५	४	९	२०६३।७।१४	
२०	सौराहिया	बु.उ.न.पा २०	RUP/PA/27/07	१।६।५.९	१०६	६	५	११	२०६५।३।१२	
२१	तिनाखोला नियन्त्रण	मोतिपुर १	RUP/TA/27/08	२।०।५	११५	५	६	११	२०६६।४।३२	
२२	नेरुवर	बुटवल १८	RUP/TA/16/06	१।४।९.७	१०१				२०७२।९।१२	

सि. न.	सा व.को नाम	ठेगाना	सामुदायिक वनको कोड	क्षेत्रफल (हे.)	घरघुरी संख्या	कार्यसमिति			हस्ताल्लरण मिति	कैफियत
						महिला	पुरुष	जम्मा		
२३	गौडी	मानमटोपीया ५	RUP/PA/31/02	६१२४	१२८	६	३	९	२०६५।३।२३	वृक्षारोपण
२४	सिसवा	मानमटोपीया ७	RUP/PA/31/03	७६	७५	५	६	११	२०६५।३।२३	संरक्षणमुखी
२५	जितेश्वरी	मानमटोपीया ९	RUP/PA/31/01	७६६	६८	६	५	११	२०६३।३।३२	
२६	फूलवारी	ख. वनगाई ४	RUP/PA/28/01	६१५	१६१	४	११	१५	२०७४।१।१६	संरक्षणमुखी
२७	रजाड	मानपकडी ३	RUP/PA/25/01	९।२	१४२				२०६२।३।३०	
२८	हेर्नेया प्रगतिशिल	हेर्नेया ६ र ७	RUP/TA/30/01	६।५	१४१	३	२	५	२०६५।३।३१	वृक्षारोपण
२९	ज्य हनुमान	शुद्धोधन ७		१।५	६०	५	६	११	२०७७।०३।२९	वृक्षारोपण
३०	सालभण्डी	सालभण्डी ४	RUP/SA/43/02	१४९।०७	१७२	३	८	११	२०५९।१०।१	छत्र प्रणाली
३१	सिंहदर्जा	सालभण्डी २ र ३	RUP/SA/43/03	७५।२२	१६१	४	९	१३	२०६६।७।२६	छत्र प्रणाली
३२	शान्ति	सालभण्डी ६,८ र ९	RUP/SA/43/04	१६४।७३	३५३	३	६	९	२०६०।०२।०९	छत्र प्रणाली
३३	शान्ति	सालभण्डी ६,८ र ९	RUP/SA/43/04	१६४।७३	३५३	३	६	९	२०६०।०२।०९	छत्र प्रणाली
३४	पिपलडाडा	सालभण्डी	RUP/SA/43/06	२४।४६	४९२				२०६२।२।१८	
३५	भिमभूमिया मुल्केपानी	सैनामैना १०	RUP/SA/43/05	७४१।४३	७२७				५२८२२०६०	
३६	पिपलडाडा	सालभण्डी	RUP/SA/43/06	२४।४६	४९२				२०६२।२।१८	
३७	पहिलाखोला	सैनामैना १० र ११	RUP/SA/43/10	१२५।९९	३०१	२	११	१३	२०६८।२।१७	
३८	कञ्चन	सालभण्डी ३	RUP/SA/43/07	१३१।५५	२१९	५	६	११	२०६६।२।२९	छत्र प्रणाली
३९	राजापानी	सैनामैना १०	RUP/SA/43/01	२७०।५५	३७२	४	९	१३	२०५८।१०।१७	छत्र प्रणाली
४०	रुद्रपुर	रुद्रपुर १, ६ र ८	RUP/BI/44/01	४४६।४१	२९००	७	१२	१९	२०५४।१।२।३०	
४१	समयमाई	गजेडी ३	RUP/BA/40/01	९,२।०३	३०८	४।००	७।००	११	२०५५।६।१९	चुरे
४२	देउराली	कंचन १, २	RUP/BA/40/01	६७०।४	१०६५	४।००	९।००	१३।००	२०५५।१०।२७	
४३	रुद्रपुर धामिनाताल	रुद्रपुर १, ७, ८, ९	RUP/BI/44/02	१३१।९	१४८२	५	६	११	२०५६।१।१८	छत्र प्रणाली
४४	पिपरीचाँपा महिला	रुद्रपुर २	RUP/BI/44/04	१८५।६५	३६४	५	६	११	२०६५।१।२।२८	छत्र प्रणाली

सि. न.	सा व.को नाम	ठेगाना	सामुदायिक वनको कोड	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	कार्यसमिति			हस्ताल्लरण मिति	कैफियत
						महिला	पुरुष	जम्मा		
४४	सिक्टहन	सिक्टहन ९	RUP/SI/8/01	११५६	४६९	४	५	९	२०५०।१।३१	
४५	सिक्टहन	सिक्टहन १ र ७	RUP/SI/08/02	१७७७	२००				२०५४।३।१७	
४६	परषेत्तमपुर	सिक्टहन २	RUP/SI/08/03	८	४८	६	७	५	२०५४।३।१७	
४७	शृजना	देववह ७ र ८	RUP/SI/05/01	१४११	१६५	५	८	१३	२०५४।३।३१	
४८	बुद्धमावली	देववह ६	RUP/SI/05/02	६३०४	७२	९	४	१३	२०५८।३।३१	छत्र प्रणाली
४९	महामाया महिला	देववह ९ र ७	RUP/BH/05/03	६९९	४५	११		११	२०५९।१।२४	
५०	मायादेवी	केरवानी ७ र ८	RUP/SI/04/02	१५९२	२५९	५	६	११	२०५९।४।२०	
५१	बुद्धनगर	देववह ९	RUP/BH/05/04	९८२१	१४१	५	८	१३	२०६०।१।२४	छत्र प्रणाली
५२	शृष्टी	केरवानी ६ र ७	RUP/SI/04/03	६०८५	४६२	५	४	९	२०५४।१०।१४	
५३	चेतना महिला	केरवानी ५	RUP/SI/04/04	६७६	३६	२	५	७	२०६१।१।१७	
५४	पाल्पाली	देववह ३	RUP/BH/05/05	१८८१३	७८	३	८	११	२०६६।७।२६	छत्र प्रणाली
५५	प्रगति	देववह ७	RUP/BH/05/06	२८४७४	३५०	७	५	१२	२०६६।७।२९	छत्र प्रणाली
५६	मिलन	मकहर ६ देववह ६ र ८	RUP/BH/05/07	१४५।२१	३३९	५	६	११	२०६६।४।६	छत्र प्रणाली
५७	जनप्रिय	देववह १०, ११	RUP/BH/05/08	२३७१७	४०५	५	६	११	२०६६।९।३	छत्र प्रणाली
५८	शिवालय	देववह ६, ७, ८	RUP/SI/05/09	१८३	६७५	८	९	१७	२०६६।९।३	
५९	हरियाली	देववह ८, ९	RUP/BH/05/11	४३१३	४२७	६	५	११	२०६६।४।५	
६०	बुद्ध	देववह ५, ६	RUP/SI/05/12	४९७५२	४४३	४	११	१५	२०६९।३।३१	छत्र प्रणाली
६१	हरियाली	केरवानी ६	RUP/SI/04/05	१०३	५१	५	६	११	२०६९।३।३१	
६२	रम्भादेवी	देववह ९	RUP/SI/05/13	४७८६	६१				२०७०।३।३१	
६३	स्मृती	देववह ४, ८, ९	RUP/SI/05/13	३०५।५५	१०००	११	१४	२५	२०७१।३।३१	छत्र प्रणाली
६४	सरहनकालिका	देववह ६	RUP/BH/05/15	४८१।१८	६४	४	९	१३	२०७२।५।१९	
६५	जनौरा	सिक्टहन ६	RUP/SI/8/14	४३४	८०				२०७२।९।१९	
६६	बड्कीगुम्मी	देववह ११		३०१	१०२	४	९	१३	२०७५।४।२५	छत्र प्रणाली

सि. न.	सा व.को नाम	ठेगाना	सामुदायिक वनको कोड	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	कार्यसमिति			हस्ताल्लरण मिति	कैफियत
						महिला	पुरुष	जम्मा		
६७	पेटबनिया	देववह न.पा ३	RUP/SI/04/01	२०।६५	१७०	६	७	१३	२०४७।८।११	
६८	सगरहवा	तिलोत्तमा १३	RUP/BH/06/02	२४।४१	९६	५	६	११	२०४९।३।६	
६९	नव रोहीणी	सिक्टहन २,५	RUP/SI/8/5	७.३	५४				२०७२।९।१९	
७०	गांजाजमुना	मकहर ६	RUP/BH/06/04	१५।२८	१७७				२०६६।४।६	
७१	सम्भाना	देववह १०		१७।९९	१९५	५	६	११	२०७८।०३।३०	
७२	रामनगर	साविक रामनगर १२, हाल बु.उ.म.न.पा १०	RUP/SI/SH/16/05	७।८६	४८६	६	६	१२	२०६६।०६।०६	छत्र प्रणाली
७३	शंकरनगर	तिलात्तमा न.पा १, ५	RUP/SI/SH/01/05	५८४।६०	३७५	७	१२	१९	२०४७।८।१८	छत्र प्रणाली
७४	शिवनगर	बु.उ.म.न.पा ९, १० र १३	RUP/SI/SH/06/01	३९२।६०	१९७९	८	१८	२६	२०५०।०३।१७	
७५	करहिया	तिलात्तमा न.पा ८	RUP/SH/01/18	२६९।००	३२८५	११	१२	२३	२०५४।०९।२५	छत्र प्रणाली
७६	रोहिणी	देववह न.पा.१०, ११	RUP/BH/05/14	२०।७४१	४३३	७	१०	१७	२०७१।१।२१	छत्र प्रणाली
७७	अल्की	देववह न.पा. १०	RUP/SV/05/17	३६।७५०	१८४	६	८	१५	२०७२।०६।२५	छत्र प्रणाली
७८	त्रिशुली	देववह न.पा. १०	RUP/BH/05/16	५९।६४	१०१	६	९	१५	२०७२।१।२२	
७९	आनन्दवन	आनन्दवन ७	RUP/SH/17/01	५०।८४	१२७				२०४९।०३।०६	
८०	कालिका	तिलोत्तमा ११	RUP/BH/06/02	६४।९३	८३२	२	५	७	२०५४।०२।२४	
८१	आनन्दवन मधुवन	आनन्दवन ११	RUP/SH/17/02	१।७३२	२४४				२०६२।३।३०	
८२	तिलोत्तमा	सौ फर्साटिक ३	RUP/TA/30/01	२०।५	३५५	६	३	९	२०६४।३।३१	छत्र प्रणाली
८३	सुखौरा हरियाली	तिलोत्तमा न पा ११	RUP/BH/06/05	१९२।४९	४३३४				२०७३।३।३१	
८४	जमुनाघाट	तिलोत्तमा १८	RUP/CH/25/01	१०।३८	५१				२०६५।३।२९	
८५	समैया	तिलोत्तमा १५	RUP/BH/06/03	१५।४२	५८२	३	८	११	२०६५।०३।२९	
८६	गौतमबुद्ध	देववह ८	RUP/SI/	३०५।५५	१०००	११	१४	२५		
८७	रोहीणी	रोहिणी गा.पा.२	RUP/DH/12/01	९।८९	१३४	२	१३	१५	२०६२।३।३२	
८८	रोहीणी	धकधई ३	RUP/DH/10/01	१३।०६	३२				२०७४।३।३०	

सि. न.	सा व.को नाम	ठेगाना	सामुदायिक वनको कोड	क्षेत्रफल (हे.)	घरधुरी संख्या	कार्यसमिति			हस्ताल्लरण मिति	कैफियत
						महिला	पुरुष	जम्मा		
८८	कुस्मी	रोहीणी १	RUP/DH/10/2	४९३	२९				०७५/११/२५	
८९	दुर्गा	रोहीणी ४		११०६३	२४				२०५/०७/११	
९०	समाज	छोटकीरामनगर ७,८,९	RUP/DH/03/01	१५९	११०	६	९		२०५/९/११	
९१	रचना	पटवौली १	RUP/DH/09/01	१४७	१८	६	१२		२०७/०३/३१	
९२	वेतवनिया	बसन्तपुर ४	RUP/DH/14/01	४३५	८०				२०७/४/२/१६	
९३	शिव मन्दिर	ओम सतिया ३	RUP/CH/20/01	२०७	१३७	४	९		०७५/२/१३	संरक्षणमुधी
९४	बाइसारी	ओम सतिया ३		५८९	७६				२०५/४/१५	
९५	मर्चवार	मर्चवार क्षेत्र	RUP/MA/57/01	८२३२	३०००				२०५/४/१५	
९६	समथमाई	प. अमुवा ७	RUP/TA/32/01	३०३	८१				२०६/९/१९	
९७	रामजानकी	हर्निया ९	RUP/TA/34/02	३	७९				२०७/१/३/३२	
९८	बाउन्नकोटी	चि. म. टि. प.	RUP/CH/24/01	१५४१७	५५८२				२०५/९/२/३०	वृक्षारोपण
९९	नवदुर्गा	गैडहवा गा.पा ३, ४, ५	RUP/BUT/TH/46/02	१९६१७	५५०	५	२०		२०५/८/१०/१७	
१००	ऐचवार ठकुरापुर	गैडहवा गा.पा ७	RUP/BUT/TH/39/01	४३७५	३७६	२	११		२०६/७/०२/१७	
१०१	सगरहवा	गैडहवा ३, ४	RUP/BUT/TH/46/01	१११७४	७०२	६	२३		२०५/०५/१०/९	
१०२	गैडालाल	गैडहवा गा.पा ४	RUP/BUT/TH/46/03	७०५४	१००	३	११		२०६/५/०८/२६	
१०३	जितपुर	गैडहवा ४, ५, ६	RUP/BUT/TH/46/05	१२१	६४०	११	३१		२०६/५/१२/२८	
१०४	सिद्धार्थ	गैडहवा ७	RUP/BUT/TH/46/02	४१५६	३९५	५	१३		२०६/५/१०/९/१२	
१०५	शान्ति श्रृजना	गैडहवा ४, कञ्चन ३	RUP/BUT/TH/44/03	१८१६	२२४	९	९		२०५/९/१०/९/१२	
१०६	मातृभूमी	गैडहवा ७	RUP/BUT/TH/38/03	२०३८	८०	३	९		२०६/३/०२/२२	
१०७	बुद्ध	गैडहवा १	RUP/BUT/TH/45/01	१०३८	३२०	२	९		२०५/०६/१७	
१०८	पोहवा माण्डधारीबाबा	गैडहवा ३, ४, ५	RUP/BUT/TH/46/04	१२८५८	५०५	७	२७		२०६/५/०५/१२	

श्रीत सामुदायिक वनको अनुगमन मुल्यान फारम

अनुसूची-१० : जिल्लामा हाल सम्म भएको वृक्षरोपणको विवरण

क्र.सं.	अवधि	क्षेत्रफल (हे.)	वृक्षारोपण गर्ने निकाय/ स्थानको विवरण
१	२०१८-०२५	१६३	लुम्बिनी वन डिभिजन
२	२०३२-०४३	६२०.३२	सामुदायिक तथा निजी वन महाशाखा
३	२०४१-०५०	५९०.४६	तराई सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम
४	२०५१-०५६	९७.५	कबुलियती वन
५	२०५७-०५९	१८.९	कबुलियती वन र वन व्यवस्थापन कार्यक्रम
६	२०६०-०६१	२८.७६	एल.एफ.पी.को सहयोगमा (सरकारी वनमा ४.२५ हे.सामुदायिक वनमा १०.५ सार्वजनिक जग्गा धकधई ९.२५ र मानमटेरियामा ४.६७ हेक्टर जग्गा)
७	२०६१-०६२	७२.९४	२९.०६ सामुदायिक क्षेत्रमा ३३.८८ नेकोसबाट र १० हे. जि.ब.का.बाट सार्वजनिक पर्तिमा
८	०६२-०६३	४१.५	मोतिपुर २० हे. कालीगण्डकी जलविद्युतको क्षतिपूर्ति वृक्षारोपण र विभिन्न सा.ब.मा २१.५ हेक्टर
९	०६३-०६४	१०८.८६	सार्वजनिक जग्गा २३.५ सामुदायिक १० हे, सौराहा ४ हे नेकोसबाट ०६२/०६३ मा थप ३७ हे र ०६३ आषाढ श्रावणमा ३४.८६ हे. वृक्षारोपण सम्पन्न भएको । विभिन्न सा.वन र सार्वजनिक जग्गामा लाखौं विरुवा लगी वृक्षारोपण गरेको क्षेत्रफल रेकर्ड प्राप्त नभएको
१०	०६४-०६५	५५.७९	एल.एफ.पी.को आर्थिक सहयोगमा देवदह चरङ्गेमा ६ हेक्टर जग्गामा अमला रोपण, तिनाउ नदी किनारामा २० हेक्टर बांस रोपण र विभिन्न २० स्थानमा २९.७९ हेक्टर सार्वजनिक जग्गामा समुह मार्फत वृक्षारोपण भएको ।
११	०६४-०६५	१२ कि.मी.	मर्चवार नहर किनाराका सार्वजनिक जग्गाहरूमा वृक्षारोपण गरेको ।
१२	०६६-०६७	२५.० हे.	सार्वजनिक
१३	०६७-०६८	८.० हे.	सार्वजनिक
१४	०६८-६९	३० हे.	सार्वजनिक जग्गा (आमा १० हे., तेनुहवा ५ हे., भगवानपुर २ हे., जोगडा ३ हे.) सामुदायिक वन: ८हे. (प्रगति, बुद्धनगर, मिलन, हरियाली, बुद्धमावली, प्रगति महिला, शिवालय, बुद्ध सा.व.उ.स. देवदहमा १। १ हे. का दरले), बु.न.पा.संग साभेदारीमा १ हे. र बसन्तपुर गा.वि.स. ६ को गोनहिया जलउपभोक्ता संग समन्वय गरी १ हे.मा ।
१५	०६९-७०	७० हे.	जितपुर सा.व. विष्णुपुरामा ३० हे., रोहिणी खोलाको नदी उकास जग्गामा १० हे., नीजि तथा सार्वजनिक जग्गामा १० हे. र विभिन्न सा.व.मा २० हे.
१६	०७०-०७१	१५१.३३ हे.	बुद्ध सा.व., देवदह १९.२९ हे., जितपुर १८ हे., बु.न.पा.- ४ २ हे, सर्वजनिक र निजी जि.व.का. मार्फत ५६.२५ हे., ३९ सा.ज.व्य.स. मा Rims Nepal and Necosमार्फत ५५.७९ हे.

क्र.सं.	अवधि	क्षेत्रफल (हे.)	वृक्षारोपण गर्ने निकाय/ स्थानको विवरण
१७	०७१-०७२	११३.३४ हे.	नवदुर्गा सा.व. ६.५ हे., सगरहगा १० हे., पोखरभिन्डी १.७८ हे., बसन्तपुर ४.३५ हे., तिलोत्तमा १६ मा १२ हे., बुद्ध सा.व. १३.७५ हे., देवदह क्षेत्र १२.३८ हे., मिलन सा.व. ६.५ हे., प्रगति सा.व. ३ हे., हरियाली सा.व. ५.५९ हे. (Rims Nepal, Naso and dfo), मानमटेरिया ६ हे., लु.सा.न.पा. ५ हे., मभगापा ५ हे., हर्नेया २.५ हे., सिक्टहन ३.२५ हे., मानपकाडि २.५ हे., सिपवा ४.५ हे., सुर्यपुरा २.२८ हे., मकहर १.५ हे., सौ फर्साटिकर १.५ हे., अमुवा १.५ हे., अन्यत्र १.९६ हे.
१८	२०७२/०७३	१४५.०२ हे.	सिक्टहन बडकिगुम्बी ३.२० हे., हाटिफर्साटिकर छठिमाइ १.४८ हे., पिपलडाँडा सा.व. २.५ हे., देउराली सा.व. १५ हे., शिवालय सा.व. १०.३७ हे., रतनपुर सा.व. ३.१० हे., स्मृति सा.व. ८ हे., हरियाली २ हे., सगरहवा सा.व. २१.७७ हे., नवदुर्गा सा.व. १० हे., जितपुर सा.व. ९ हे., ऐचावल सा.व. २.५ हे., जितेश्वरी सा.व. मानमटेरिया, ८.५ हे., बेतवलिया ३ हे., बुद्ध सा.व. ५ हे., समाज सा.व. १ हे., गौतमबुद्ध सा.व. १ हे., समयमाइ सा.व. ५.५ हे., रुद्रपुर धमिनाताल १५.१० हे., सैनामैना ७.५ हे., नमुना सा.व. २.५ हे., बुद्धमावली सा.व. ३ हे., रोहिणी १.५ हे. र मिलन सा.व. २.५ हे.
१९	२०७३/०७४	८६.६० हे.	शिवालय सा.व. ९ हे., खैरेनीकुट्टा सार्वजनिक जग्गा ५.६५ हे., बुद्धनगर सा.व. २.३२ हे., शिवनगर सा.व. ३.२५ हे., देउराली सा.व. १.५ हे., नमुना सा.व. २ हे., धकधई इ.व.का. क्षेत्र अन्तरगत ८ हे., ऐचावल ठकुरापुर सा.व. ४ हे., गौतमबुद्ध सा.व. १ हे., नवदुर्गा सा.व. ६ हे., रुद्रपुर धमिनाताल सा.व. ११.३८ हे., जमुनाघाट सा.व. २.५ हे., शंकरनगर सा.व. ७ हे., रुद्रपुर सा.व. ४ हे., वोलवम सा.व. ३ हे., चारपाला सा.व. १० हे., स्मृती सा.व. ६ हे.
२०	२०७४/०७५	३७ हे.	रुद्रपुर धमिनाताल सा.व ५ हे, जितपुर सा.व २ हे. , ऐचावल ठकुरापुर सा.व ३ हे. बुद्ध सा.व ५ हे, नवदुर्गा, मैनीहवा, कुश्मी, र गौतमबुद्ध १२ हे, सग्रहवा सा.व ५ हे. र सुखौरा हरियाली सा.व ५ हे.
२१	२०७५/०७६	३६.११ हे.	गैडाताल सा.व ८ हे., जितपुर सा.व १ हे. ऐचावल ठकुरापुर सा.व ३ हे., शिवालय सा.व १ हे., श्रृष्टि सा.व सा. १ हे. नवदसर्गा सा.व १० हे. , गौतमबुद्ध सा.व ०.५ हे, देउराली सा.व ०.६ हे., मिलन सा.व १ हे. सग्रहवा सा.व २ हे., सुनगाभा हर्नाचौर शान्ति पार्क ०.५१ हे. र तिलोत्तमा न.पा १७मा ३ हे.
२२	२०७६/०७७	१८ हे.	डोलइ सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन समुह, गैडहवा ८ मा ३ हे., रतनपुर सा.व.उ.स, बुटवल उप महानगरपालिका १३ मा ३ हे.,सूखौरा, नमुना सा.व, सिक्टहन सा.व, मा १२ हे.

क्र.सं.	अवधि	क्षेत्रफल (हे.)	वृक्षारोपण गर्ने निकाय/ स्थानको विवरण
२३	२०७७।०७८	३९।३९ हे.	गरुण दल गणको ब्यारेकमा ७।३६ हे , सग्रहवा सा व मा ३।५२, नमुना सा व ४ हे, सजावन ठकुरापुर सा. व. ५.४७, खरामनगर सा. व. ३.४८ हे, मायादेवी सा व ०.८८ हे, जितेश्वरी सा.व. ४ हे, चारपाला सा व. ३ हे, सालभण्डी सा. व. २.१ हे, भिमभिमिया सा. व. ३ हे, रदपुर सा. व. १.५ हे , पहिलोखोला १ हे
२४	२०७८।०७९	५९ हे	रुद्रपुर सा.व.मा ५ हे. जितेश्वरी सा व मा ७ हे. सिसवा सा व मा ३ हे. नवदुर्गा सा. व.मा ५ हे. रुद्रपुर धमिनाताल सा व मा १० हे., पोहवा मण्ठधारीबाबा सा व मा १६ हे., पमलन सा व २ हे. शिवालय स व २ हे., पेटवनिया २ हे., गौ तमबुद्ध ०.५ हे., दउराली सा व १ हे. , वरपानी सा.व १ हे. देवदह साभेदारी वन ५ हे गरी ५१ हे. वृक्षारोपण गरिएको ।
२५	२०७९।८०	५२ हे.	नवदुर्गा सा.व. मा ८ हे. , जितेश्वरी सा.व. मा २ हे., जितपुर सा.व. मा ८.३३ हे. , सग्रहवा सा.व. मा १० हे., सैनामैना सा.व. मा २ हे. शंकरनगर सा.व. मा ३ हे. , नमुना सा.व. मा १.५ हे., शिवालय सा.व. मा २ हे., चुरे सा.व. मा ५हे., स्मृति सा.व. मा १ हे., चारपाला सा.व. मा ३ हे., पोहवा मण्ठधारी सा.व. मा ५हे.

अनुसूची-११ : अन्य प्रयोजनको लागि दिइएको वन क्षेत्रको विवरण

सि. नं.	वन क्षेत्र	क्षेत्रफल	उद्देश्य	विकाय/संघ/संस्था	नेपाल सरकारको निर्णय	अवधी	राजश्व असुली तरिका	राजश्व
१	बुटवल उ.म.न.पा ६, लक्ष्मीनगर	चारकिल्ला मात्र उल्लेख भएको ३.२५ हे.	बुटवल टैकिमकला इन्स्टिच्युट सञ्चालनार्थ	बुटवल टैकिमकल इन्स्टिच्युट	२०३५।९।२८ राज्यमन्त्रीस्तर			
२	बुटवल उ.म.न.पा	३.२५ हे.	सुकुम्बासी समस्या सामाधान गरी पूर्जा वितरण गर्न	बुटवल उ.म.न.पा	२०५०।६।३			
३	जिल्ला भित्र	२७४ हे.	सुकुम्बासी समस्या सामाधान गरी पूर्जा वितरण गर्न	सुकुम्बासी समस्या सामाधान आयोग	२०५१।१।१६			
४	चिल्हया	१.० हे.	धर्मशाला निर्माण गर्न	चिल्हया क्षेत्रमा धर्मशाला निर्माण	२०५१।१।२।३			
५	सिद्धार्थनगर	०.०८ हे.	कार्यालय निर्माण तथा सञ्चालनार्थ	जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय, रुपन्देही हाल प्रदेश वन निर्देशनालय	२०५७।७।२७			
६	बुटवल उ.म.न.पा ९, शिवनगर	०.१४हे. (४ कठठा)	सुस्त मनस्थिती बाल विद्यामन्दिर सञ्चालन	सुस्त मनस्थिती विद्यामन्दिर बुटवल	२०५७।७।१६			
७	सिद्धार्थनगर	०.१४ हे.	कार्यालय निर्माण तथा सञ्चालनार्थ	जिल्ला अदालत रुपन्देही	२०५८।८।५			
८		०.०७ हे.		जिल्ला खानेपानी कार्यालय	२०५८।९।६			
९	बुटवल उ.म.न.पा १२	०.३४ हे.	विद्यालय सञ्चालनार्थ	मावनज्ञान नि.मा.वि.बुटवल	२०५८।९।६			
१०	देवदह न.पा	१५ कटठा (०.५ हेक्टर)	विद्युत सब स्टेशन निर्माण तथा सञ्चालन	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय, बुटवल	२०६०।७।२४ मा विभागीय मन्त्रिज्यूबाट भएको निर्णय	४० वर्ष	वन नियमावली २०५९ को अनुसुची २० अनुसार	७५०
११	बुटवल उप.न.पा. ५(गोल्पाक)	४ रोपनी (०.२ हे.)	केबुलकार निर्माण	लुम्बिनी केबलकार	२०६१।१२।२४	२० वर्ष	वन नियमावली २०५९ को अनुसुची २० अनुसार	१२०० प्रति हे.का दरले
१२	बुटवल उप.न.पा. १२	११.२५ हे.	बुटवल मण्डप निर्माण	बुटवल नगरपालिका	२०६३।१२।१	-	वन नियमावली २०५९ को अनुसुची २० अनुसार	८,९८,५९१।४०

सि. नं.	वन क्षेत्र	क्षेत्रफल	उद्देश्य	विकाय/संघ/संस्था	नेपाल सरकारको निर्णय	अवधी	राजश्व असुली तरिका	राजश्व
१३	साविक (सालफण्डी दुधराख गा.वि.स.) सैनामैना न.पा	१.५०२.३ हे.	एकिकृत सैन्य तालिम केन्द्र निर्माण तथा सञ्चालन	नेपाली सेना (रणसार्दुल गण रामनगर ब्यारेक बुटवल)	२०६६।११।२३	-	-	-
१४	बु.उप.न.पा १२	१.१६९ हे.	३३ के.भी. औद्योगिक फिडर चार्ज गर्न	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वितरण तथा ग्राहक सेवा, ३३ के.भी. फिडर आयोजना बुटवल	२०६८।१२।१०	-	-	-
१५	बु.उप.न.पा.१४, तामनगर	९ विघा १३ कट्टा (६.३ हे.)	इन्स्ट्रुट अफ टेक्नोलोजी सञ्चालनको लागि	कोरिया नेपाल इन्स्ट्रुट अफ टेक्नोलोजी, तामनगर	मन्त्रीपरिषद, २०६५।८।०४	२५ वर्ष	रु. ९४५० प्रत्येक आ.व.मा	८४९५१०
१६	बु.न.पा. १२ धागोकारखाना पूर्व	२८ रोपनी (१.४ हे.)	धागो कारखाना		दण्डबटाछ	-	-	-
१७	रुद्रपुर २, (कञ्चन गा.पा ३) फायरलाइन	१५ विघा (१० हे.)	दंगा नियन्त्रण गण स्थापनाको लागि	नेपाल प्रहरी	दण्डडाघादद	-	-	-
१८	बु.उप.न.पा. ९	४.८४ हे.	बुटवल न.पा. को फोहरमैला केन्द्र निर्माण (ल्याण्डफिल साइट)	बुटवल नगरपालिका	दण्डडाघादद	२५ वर्ष	वन नियमावली २०५१ को अनुसुची २० अनुसार	रु. ५०००। प्रति हे.
१९	सैनामैना न.पा १, बुटवल उप.म.न.पा १२, को संगमस्थल बमाहा खोला किनारा	४.४५ हे.	चिकित्सा केन्द्र	नेपाल सामुदायिक योग तथा प्रकृतिक चिकित्सा केन्द्र	दण्डणजडाजघ	-	जुठापौवा ३ पाल्पाको ९५-१५-३-०२ जग्गा सट्टा भर्ना प्राप्त	जि.व.का. पाल्पाको नाममा
२०	देवदह न.पा ५	५ कठ्ठा	क्याम्पस संचालन	देवदह आदर्श बहुमुखी क्याम्पसलाई	०६९।९।१२	-	कैवानी ७ मा ५ कठ्ठा जग्गा सट्टा भर्ना प्राप्त	-
२१	सि.न.पा.	७८७.७३ वर्ग मि. (०.०७९ हे.)	कार्यालय स्थापना	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	०७०।७।२१	-	-	-
२२	बु.उ.म.न.पा ९	१० विगाहा (७.८ हे.)	अस्पताल संचालन	सिद्धार्थ बाल तथा महिला अस्पताल	०५४।१।२३	-	-	-

सि. नं.	वन क्षेत्र	क्षेत्रफल	उद्देश्य	विकाय/संघ/संस्था	नेपाल सरकारको निर्णय	अवधी	राजश्व असुली तरिका	राजश्व
२३	बुटवल उ.म.न.पा १०	२५ कठ्ठा (०.८५ हे)	सब स्टेसन निर्माण	ग्रामिण विद्युत्करण तथा वि.प्र.सु.आ.	२०५९।२।२	४० वर्ष	-	-
२४	बु.उ.म.न.पा १०	३०० रोपनी	औद्योगिक क्षेत्र	बुटवल औद्योगिक क्षेत्र	०३१।१०।२२	-	-	-
२५	बु.उ.म.न.पा १०	५रोपनी (०.२५४३)	सब स्टेसन विस्तार	१३२ के.भि. प्रसारण लाइन	०६१।३।२९	-	-	-
२६	बु.उ.म.न.पा फुलवारी	०.७० हे.	पेन्सन क्याम्प संचालन	भारतीय पेन्सन पेइङ्ग अफिस	नेपाल सरकारको इण्टरज्जाइठ को नि० यिले मिति	-	-	-
२७	बु.उ.म.न.पा ९, शिवनगर	१.४४ कठ्ठा हे.	बुटवल खानेपानी उप आयोजनाको रिजर्वायर टर्की निर्माण	बु.उ.म.न.पा	इण्टरज्जाइठ	-	-	-
२८	सिद्धार्थ केवलकार प्रा.लि	३.०६ हे.	केवलकार संचालनको लागि	सिद्धार्थ केवलकार प्रा.लि	नेपाल सरकार म.प.को २०७५।०४।१९ नि० यिले मिति २०७५।५।१५मा संभौता	-	-	-
२९	बुटवल सबस्टेशन (योगिकुटी स्वीचयार्ड)	०.४८ हे.	सबस्टेशनको लागि	योगिकुटी स्वीचयार्ड	नेपाल सरकार म.प.को २०७६।०५।२२ निर्णयले मिति २०७६।६।७ मा संभौता	-	-	-
३०	बुटवल ३ सपन्देही	३।१६ हे	केवलकार	लुम्बिनी केवलकार प्रा.लि.बुटवल ३ सपन्देही	म.प.वै.सं. ६५२७७ मिति २०७६।१०।२६ निर्णयानुसार मिति २०७६।१०।२८मा संभौता	२५	-	-
३१	देवदह ८ सपन्देही	६१.२५ हे.	विश्व विद्यालय	लुम्बिनी बौद्ध विश्व विद्यालय देवदह ८ सपन्देही	म.प.वै.सं. ६८।०७७ मिति २०७७।११।११ निर्णयले २०७८।२।०५ मा वन विभागसँग संभौता	-	-	-

श्रोत : डि.व.का.को. अभिलेख, २०७९/०८०

अनुसूची-१२ : विगत ७ वर्षको काठ दाउरा उत्पादन, विक्री वितरण तथा संकलित राजश्व सम्बन्धी विवरण
अनुसूची-१२ (क) : विगत ७ वर्षमा उत्पादन तथा बिक्री वितरण भएका काठ दाउराको विवरण

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	वन पैदावारको नाम	कुल उत्पादन					विक्री विवरण		
			सामुदायिक वन (वैज्ञानिक व्यवस्थापन)	सामुदायिक वन (अल्प व्यवस्थापन)	सामुदायिक वन (अल्प व्यवस्थापन)	सामुदायिक वन (आन्तरिक)	सामुदायिक वन (वाह्य)	सामुदायिक वन (आन्तरिक)	सामुदायिक वन (वाह्य)	सामुदायिक वन
१	०७३/०७४	काठ (स्यु.फि.)	५३७३८	७०७७	२२६६५	७७०८८	७०७७	१३९९३	१८३३०	
		दाउरा (चट्टा)	१६४	१७०	४४	१९०	१७०	२९	४	
२	०७४/०७५	काठ (स्यु.फि.)	१२६३७६	५९७७४	३४४२२	४४५९१	५९७७४	२२७८९	२००४७	
		दाउरा (चट्टा)	१८१	१२५	४१	६१	१२५	३७	५४	
३	०७५/०७६	काठ (स्यु.फि.)	८५७५०	८९२९१	७७०१०	९३०३८	११५६३७	३२६५२	३७२०६	
		दाउरा (चट्टा)	१२९	१२०	१५३	७७	२५५	९२	९७	
४	०७६/०७७	काठ (स्यु.फि.)	१०५८९७	५२७२८	४१४९७	३८२३९	४९६६१२२	४३२७७	४०४८६	
		दाउरा (चट्टा)	१२८४७	८७१३	१७	४३	११४	९८	६१	
५	०७७/०७८	काठ (स्यु.फि.)	१३५४२४३	३१४६८८	४४४८२१५	१३०२०६८	१३५४२४३	३१४६८८	१०४४०१४	
		दाउरा (चट्टा)	२२	१७६१	११७००	१६३९९	२२	१७६१	३०	
६	०७८/०७९	काठ (स्यु.फि.)	१२०२०३१०९		३४०४२१०१	१६३८५५१७७	१२०२०३१०९		३४०४२१०१	
		दाउरा (चट्टा)	१२४६४	३२	३२	१६६१७४	१२४६४	३२	३२	
७	०७९/०८०	काठ (स्यु.फि.)	२०९७३९१३६		८६२२३६२	१४६२७११९६	२०९७३९१३६		२८०११७६	
		दाउरा (चट्टा)	४३७१२		१७६६८	३५३१६	१९५१२०		५६५५	

अनुसूची-१२ (ख) : विगत ७ वर्षमा वन पैदावार विक्री वितरणबाट प्राप्त राजश्व सम्बन्धी विवरण

वन व्यवस्थापन पध्दती	आ.व. ०७३ ०७४	आ.व. ०७४ ०७५	आ.व. ०७५ ०७६	आ.व. ०७६ ०७७	आ.व. ०७७ ०७८	आ.व. ०७८ ०७९	आ.व. ०७९ ०८०
सामुदायिक वन (मु.अ समेत)	३२२३५८२	३३९८५४२	८२२८६४२	१३५८९०३७	२१५१४२५	१०७२०९२००	३८०२१५८७३४
साभेदारी वन	३०१०४४४४	२७४०९३८३०८	३२४२७९९०१८७	५०३६५३८२	२१२१०५१५	४५६३४९४५	१९४९००
निजी (मु.अ. कर)	१६७८५२८	१०३२५४	२५४८०८८	७८१५४४	३१२६४३५६०	१४१००५००	५५४८४७६१५४
जम्मा	३५००६५५४	३०९१११७९१०८	४३२५८७२०१८७	६४७३५९६३	२६४८८३७५६	४६८४८०४२	४३७६४९६४

अनुसूची-१२ (ग) : विगत ७ वर्षमा जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितीबाट विक्री वितरण भएका काठ दाउरा तथा प्राप्त राजश्व सम्बन्धी विवरण

आ.व	जात	इकाइ	प्राप्तिको स्रोत	गत आ.व.को मौज्जात	चालु आ.व.को उत्पादन	कूल परिमाण	वितरणको क्षेत्र	वितरण गरेको परिमाण		बाकि मौज्जात		कुल आम्दानी
								काठ	दाउरा	साल काठ	दाउरा	
७३१०७४	साल	म्यू.फि	डि.व.का	१४८१०	४७६३७२	४९११८२	घरकाज	१४५८४९६	०	०	०	१७७६९६७७५
	साल	म्यू.फि	सा.व.उ.स	०१००	१०४९२०७	१०४९२०७	विकास निर्माण	९९१४५	०	०	६	
	जम्मा			१४८१०	१५२५५१७९	१५४०३८९	दैनिक प्रकोप	४५०१४८	०	३२६५१	०	
	दाउरा	चट्टा		११००	५१००	१६१००	अन्य प्रयोजन	०	०	३२६५१	०	
७४१०७५	साल	म्यू.फि	डि.व.का, सा.व.उ.स	३२६५१	१०५४८११	१०८७५	घरकाज	१५१३४९२	१०	३२६५१	६	१७७६९६७७५
	अन्य	म्यू.फि	डि.व.का	०	२१०१४७	२१०१४७	विकास निर्माण	५४३२६	०	१९२०२	३४५०	
	जम्मा			३२६५१	१०७५८११	११०८५	दैनिक प्रकोप	७२२०२	३५५०	३३०१४०	०	
	दाउरा	चट्टा		६	६४	७०	अन्य प्रयोजन	०	०	३२६५१	३४५०	
							जम्मा	१८६०२७९	३५५०	५२२६८	३४५०	२९६४०५४११०८

सामुदायिक वन अनुगमन तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, आ.व. २०७९/०८०

आ.व	जात	इकाई	प्राप्तिको स्रोत	गत आ.व.को मौज्जात	चालु आ.व.को उत्पादन	कूल परिमाण	वितरणको क्षेत्र	वितरण गरेको परिमाण		बाकि मौज्जात		कूल आम्दानी
								काठ	दाउरा	साल काठ	दाउरा	
७५०७६	साल	क्यू.फि	डि.व.का	५२२०७	६२९४८४	६८१७५४	घरकाज	१४८६८०२		१२९६१५	३४५	
	साल	क्यू.फि	सा.व.उ.स	०	९१०७४४	९१०७४४	विकास निर्माण	०	०	०	०	
	जम्मा			५२२०७	१५४०२२८	१५९२४१८	द्वैविक प्रकोप	३५५३२	०	०	०	१९५६१५९१००
	दाउरा	चट्टा		३४५	०	३४५	अन्य प्रयोजन	०	०	०	०	
७६१०७७	साल	क्यू.फि	डि.व.का	१२९६१५	३९३०१०६	५१४६२९	घरकाज	१५२२३३४	०	१२९६१५	३४५	१९५६१५९१००
	साल	क्यू.फि	सा.व.उ.स	०	५२२९	५२२९	विकास निर्माण	६५२८१७२	०	३३३७४	२२	
	जम्मा			१२९६१५	९१५९१०६	१०३७५२९	द्वैविक प्रकोप	१९५	०	०	०	
	दाउरा	चट्टा		३४५	७	४१५	अन्य प्रयोजन	६०९७२६	०	३३३७४	२२	९३४८६५२००
७७१०७८	साल	क्यू.फि	डि.व.का				घरकाज	४०८४१४५				
	साल	क्यू.फि	सा.व.उ.स		४५३२६०	४५३२६०	विकास निर्माण			४४८१५		
	जम्मा				४५३२६०	४५३२६०	द्वैविक प्रकोप					
	दाउरा	चट्टा					अन्य प्रयोजन	२७				५८७८९५
७८१०७९	साल	क्यू.फि	डि.व.का	२९६८५	७८९८६९	८१५५४	घरकाज	६०९७२६	३१.५०			
	साल	क्यू.फि	सा.व.उ.स	१७९१९९	९०४४१	९२२४०९	विकास निर्माण	१५५३१८८	२७	१८०७७५	०	
	जम्मा				४५३२६०	४५३२६०	द्वैविक प्रकोप					३०३६१५५५
	दाउरा	चट्टा		०	२७	२७	अन्य प्रयोजन					
७९१०८०	साल	क्यू.फि	डि.व.का	१८०७७५	१०२२६१९९	१२०३४७४	घरकाज	१२०३४७४	९०			१५१३०१४२
	साल	क्यू.फि	सा.व.उ.स				विकास निर्माण			०	०	
	जम्मा						द्वैविक प्रकोप					
	दाउरा	चट्टा		०	९०	९०	अन्य प्रयोजन					१५१३०१४२

अनुसूची-१२ (घ) : विगत ७ वर्षोंमा सरकारी जग्गाबाट उत्पादन, बिक्री वितरण भएका काठ दाउरा तथा प्राप्त राजश्व सम्बन्धी विवरण

आ.व	प्रजाती	गत वर्षको अ.ल्यो	यस आ.व. आम्दानी	जम्मा आम्दानी	विक्रि	जि.व.पै. आ.स.	राजश्व	मौज्दाल
७३/०७४	साल	५१३८।०८	०	५१३८	१४६८२	०		०
	अन्य	१०५६२।९	४३०९	१४८७२	१५६४७	०	९४८३००५	२५०।९
	दाउरा	०	७।५	७।५	१०७	०		११२
७४/०७५	साल	०	९२५।१	९२५।१	५६३।८	०		२४।५३
	अन्य	२५०।९४	६६८८	६९३९	८०८।५७	०	६९००००	४६३।१
	दाउरा	०	१७०।३	१७०।३	०।१५	०		१५१।८
७५/०७६	साल	२४।४३	०	२४।४३	०	०		०
	अन्य	४६३।१२४	१९६६६	२४२९७	५५८।३२	०	७६९४००	२३८६२
	दाउरा	०	५५	५५	१८७।७५	०		४३।५
७६/०७७	साल	०	९२१।७	९२१।७	३५९४।९	०		५६२२
	अन्य	२३८६१।७	६८४१	३०७०३	२०५५२	०	१०६१८९५६	११६१६
	दाउरा	०	२	२	४०	०		२४।१५
७७/०७८	साल			२०८८२८।९	१८३४८।९	८७४६०।५८	
	अन्य						
	दाउरा					५८७८९।५	९३३३९५३
७८/०७९	साल	३५९१।३४	१४०८३।६५	४९९९४।९९	३४१६१।१४		
	अन्य	९३७३।७९	६८३५।८१	१६२०९।६०	१३४९५।२१		
	दाउरा				१४८		
७९/०८०	साल		०	१९००।६०	१९००।६०	०	
	अन्य	५८५४.०१	०	१३३८।०१	१३३८।०१	०	१३९००००	२६१।४०
	दाउरा	७	०	७	७	०		७

अनुसूची-१२ (ड) : विगत ७ वर्षमा बेबारीसे तथा मुद्दामा जफत भएका काठ दाउरा बिक्री वितरण तथा प्राप्त राजश्व सम्बन्धी विवरण

आ.व	प्रजाती	यस आ.व. आमदानी	जम्मा आमदानी	विक्रि	राजश्व	मौज्दात
७३/०७४	साल	१२३३२६	१२३३	१२३३३	११२१५२५	०
	अन्य	०	०	०		०
	दाउरा	०	०	०		०
७४/०७५	साल	०	०	०	३०५०००	२४५३
	अन्य	०	०	०		४६३१
	दाउरा	४५	४५	४५		१५१८
७५/०७६	साल	५२५१०२	५२५	०	१०५०००	०
	अन्य	९०५१०३	९०५	५१३१५		२३८६२
	दाउरा	०५	०५	०		४३५
७६/०७७	साल	८११४७	८११५	२५५१७	१११२०००	५५६
	अन्य	१९५८८७	१९५९	१७३४८		२२४१
	दाउरा	०	०	०		०
७७/०७८	साल	०	०	०	०	०
	अन्य	०	०	०		०
	दाउरा	०	०	०		०
७८/०७९	साल	१३०५१८६	१३०५१८६	१३०५१८६	४२५०००	०
	अन्य	०	०	०		०
	दाउरा	०	०	०		०
७९/०८०	साल	१५०१७३	१५०१७३	०	०	१५०१७३
	अन्य	१५४१७१	१५४१७१	०	०	१५४१७१
	दाउरा	०	०	०	०	०

अनुसूची-१२ (घ) : विगत ७ वर्षमा डि.व.का र आपूर्ति समितीबाट काठ दाउरा बिक्री वितरण सम्बन्धी विवरण

सि.न.	आ.व.	डि.व.का वाट विक्रि			आपूर्ति समितिको विक्रि		
		साल (क्यु.फि)	अन्य(क्यु.फि)	दाउरा (चट्टा)	साल (क्यु.फि)	अन्य (क्यु.फि)	दाउरा (चट्टा)
१	७३।७४	१४२७६	२२४०२	१०७	१५१३५	०	१०
२	७४।७५	११९७१	८९८७८	५६४	१८३४१	२१०७५	३५५
३	७५।७६	३६३४८	२९९१२	११६	९१०७४	६२८६८	०
४	७६।७७	२६६४२	३५६०४	९३५	६५२८७	०	१९५
५	७७।७८	६१७७.०५	२५९२४.७४	७३.१५	५६३६.२८	४५९.८८	३१.५०
६	७८।७९	३४१६८।१४	१३४९५।२१	१४८	१७३३९।६३	०	२७
७	७९।८०	-	-	-	१२०३४।७४	०	९०

अनुसूची-१२ (छ) : विगत ७ वर्षांना सामुदायिक वन र निजी आवदी काठ दाउरा बिक्री वितरणसम्बन्धी विवरण

सि.न.	आ.व.	सा.व.आन्तरिक विक्रि			सा.व.को वाहय विक्रि			निजी आवदीको विक्रि		
		साल (क्यु.फि)	अन्य (क्यु.फि)	दाउरा चट्टा	साल (क्यु.फि)	अन्य (क्यु.फि)	दाउरा चट्टा	अन्य (क्यु.फि)	दाउरा चट्टा	अन्य (क्यु.फि)
२	७३।७४	४६७३१।८	२४०३९	१७०	६८००।६२	७१९२।२	२९	७७०८८।४	१९०।२	६०।९७
३	७४।७५	४६००३।४	१३७७	१२४।८	५५२९।०३	१७२६०	३६।७५	४४५९०।७	६०।९७	६०।९७
४	७५।७६	८१६४६।२	३३९९१	२५५	१४८०९	१७८४३	९१।०५	९३०३८	७६।६	७६।६
५	७६।७७	३१५४८।५	१८०८८	११४	२४३१३।४	१८९६४	९७।५	३८२३९।३	४३।३	४३।३
६	७७।७८	४५०११।३१		३९।६१	१६८९४.७८		२२	१३०२०६।८	१६३.९९	१६३.९९
७	७८।७९	९९०२४।६		१००।६	२११७८।५४		२४	१६३८५।७७	१६६।७४	१६६।७४
८	७९।८०	१९४७५।१४		४०।५	१७५५२।२५		१६	१४६२७।९६	३५।३१६	३५।३१६

अनुसूची-१२ (ज) : विगत ७ वर्षांना वन क्षेत्रबाट प्राप्त राजश्व सम्बन्धी विवरण

सि.न.	आ.व.	वन क्षेत्रको आय	गोलपत्र विक्रि तथा अन्य प्रशासनिक	दण्ड जरिवाना	वन क्षेत्रको अन्य आय	नेरजु दाखिला	धरौटी सदस्यता	कुल जम्मा
१	७३।७४	४०३८९०५९।५७	३५७९००	८२२१३।४		३२८६६१		४१८९७७५।९७
२	७४।७५	३३८०२८०।५४	३०००००	५३७००		४४१८२९		३४५९८३३०।५४
३	७५।७६	१२०९०८९।९८	१३०६	११५९४०		४०२०३४६९।६२		४२६०८४९९।६
४	७६।७७	७१५३३६२०	६५६०००	५०००		४५,०००।००		७१६४९,२१९।७
५	७७।७८	२२१२७६६९	३,४५,१००	०		३,०९,५२०		२२७८२२८९
६	७८।७९	६८१३२१०।७६	९६७८००	०		५०६९६४५	४१८७६९२	२२७८२२८९
७	७९।८०	१०४८५३६७	४२५००	०		३४१८९,३६८	०	२४६३३०४५।६८

अनुसूची-१३ (क) : विगत ७ वर्षमा दायर भएका विभिन्न वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको विवरण

आर्थिक वर्ष	गत तथा यस आ.व.मा दायर मुद्दा विवरण											
	काठ दाउरा चोरी तथा ओसारपसार		वन अतिक्रमण		वन्यजन्तु तथा अखेटोपहार		अन्य		जम्मा मुद्दा	प्रतिवादी		
	गत अत्या	यस आ.व.	गत अत्या	यस आ.व.	गत अत्या	यस आ.व.	गत अत्या	यस आ.व.				
७३।७४	५	८	३	०	०	०	०	०	०	१६	६१	
७४।७५	३	४	१	०	३	०	०	०	०	११	२८	
७५।७६	१	६	१	०	०	०	०	०	०	८	८७	
७६।७७	७	१	१	०	०	०	०	०	०	९	८९	
७७।७८	८	१४	१	०	१	४	०	०	०	२८	१८८	
७८।७९	११	०	१	०	०	०	०	०	०	१२	९८	
७९।८०	११	०	१	०	०	०	०	०	०	१२	९८	

अ

नुसूची-१३ (ख) : विगत ७ वर्षमा फछ्यौट भएका विभिन्न वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको विवरण

आ.व.	मुद्दा फछ्यौट विवरण											
	फछ्यौट वन पैदावार		फछ्यौट अतिक्रमण		फछ्यौट वन्यजन्तु रअ.प.		जम्मा फछ्यौट	धरौटीमा	सदरस्याहा रकम			
	गत अत्या	यस आ.व.	गत अत्या	यस आ.व.	गत अत्या	यस आ.व.						
७३।७४	५	५	३	०	०	०	१३	०	१२४२९			
७४।७५	६	०	०	०	३	०	९	०	१७७४३४			
७५।७६	०	०	०	०	०	०	०	१४५८९६	०			
७६।७७	०	०	०	०	०	०	०	६८८००	०			
७७।७८	०	०	०	०	०	०	०	०	०			
७८।७९	०	०	०	०	०	०	०	०	०			
७९।८०	०	०	०	०	०	०	०	०	०			

अनुसुची-१३ (ग) : विगत ७ वर्षमा फछ्यौट हुन बाकि भएका विभिन्न वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी मुद्दाको विवरण

आ.व.	फछ्यौट बाकी मुद्दा				
	फछ्यौट बाकी वन पैदावार		फछ्यौट हुन बाकी मुद्दा अतिक्रमद्दा		फछ्यौट हुन बाकी मुद्दा
	गत अल्या	यस आ.व	गत अल्या	यस आ.व.	
७३।७४	०	३	१	०	४
७४।७५	०	१	१	०	२
७५।७६	१	६	१	०	८
७६।७७	७	१	१	०	९
७७।७८	११	०	१	०	१२
७८।७९	११	०	१	०	१२
७९।८०	११	०	१	०	१२

अनुसुची-१३ (घ) : डिभिजन वन कार्यालय, रुपन्देहीमा दायर वन मुद्दाको विवरण

सि.नं.	आ.व.	मुद्दा सख्या	अभियुक्त सख्या	बरामद काठ (क्यु.फि)
१	७३।७४	८	१९	६२०।१६
२	७४।७५	८	१९	६२०।१६
३	७५।७६	७	१५	१६६।५३
४	७६।७७	९	८९	१९४।७८
५	७७।७८	१२	९८	१२२।६८
६	७८।७९	०	०	०
७	७९।८०	०	०	०

अनुसुची-१३ (ङ) : रुपन्देहीमा जिल्ला अदालतमा दायर भएको मुद्दाको विवरण

सि.नं.	आ.व.	मुद्दा सख्या	अभियुक्त सख्या	बरामद काठ (क्यु.फि)
१	७३।७४	८	१९	६२०।१६
२	७४।७५	८	१९	६२०।१६
३	७५।७६	६	१६	३१९।४३
४	७६।७७	६	२०	४७।०४
५	७७।७८	१६	९०	५१४।६२
६	७८।७९	१६	५५	५६३।२५
७	७९।८०	७	१९	७७९।९५

अनुसूची-१४ : कर्मचारी दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था

सि. नं.	पद	श्रेणी	तह	सेवा	समुह	स्वीकृत दरवन्दी	पदपूर्ति सख्या	रिक्त सख्या	कैफियत
१	डिभिजनल वन अधिकृत	ग.प.द्वि	अधिकृत स्तर दर्शौ	नेपाल वन	ज.फ	१	१		
२	लेखा अधिकृत	ग.प.तृतीय	अधिकृत स्तर सातौं/आठौं	नेपाल प्रशासन	लेखा	१	०	१	
३	शाखा अधिकृत	ग.प.तृतीय	अधिकृत स्तर सातौं/आठौं	नेपाल प्रशासन	सा.प्र	३	१	०	
४	सहायक वन अधिकृत	ग.प.तृतीय	अधिकृत स्तर सातौं/आठौं	नेपाल वन	ज.फ	१०	१०	०	
५	लेखापाल	ग.प.अनं प्रथम	अधिकृत स्तर छैठौं	नेपाल प्रशासन	लेखा	१	१	०	
६	नायव सुब्बा	ग.प.अनं प्रथम	अधिकृत स्तर छैठौं	नेपाल प्रशासन	सा.प्र	१	१	०	
७	रेन्जर	ग.प.अनं प्रथम	सहायकस्तर पाचौं	नेपाल वन	ज.फ	८	६	२	
८	सुवेदार	ग.प.अनं प्रथम	ग.प.अनं प्रथम	विविध		१	०	१	
९	खरिदार	ग.प.अनं द्वितिय	सहायकस्तर चौथो/पाचौं	नेपाल प्रशासन	सा.प्र	१	०	१	
१०	फोरेटर	ग.प.अनं द्वितिय	सहायकस्तर चौथो/पाचौं	नेपाल वन	ज.फ	२	१	१	७ जना संघबाट कामकाजको लागी खटाइएको
११	जमदार	ग.प.अनं द्वितिय		विविध	ज.फ	२	३	०	
१२	अप्रेटर	ग.प.अनं द्वितिय	सहायकस्तर चौथो/पाचौं	ईन्जिनियरिङ		१	१	०	
१३	हल्वदार	ग.प.अनं तृतीय		विविध	ज.फ	४	१	३	
१४	शसस्त्र वन रक्षक	ग.प.अनं चतुर्थ		विविध		१६	०	१६	१६ जना शसस्त्र वन रक्षक करारमा कार्यरत
१५	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन	चौथो/पाचौं स्तर	नेपाल प्रशासन	सा.प्र	२	१	१	
१६	वन रक्षक	श्रेणी विहिन	प्रथम/द्वितिय/तृतीय/ चौथो/ पाचौं स्तर	नेपाल वन	ज.फ	३७	३२	५	
१७	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	चौथो/पाचौं स्तर	नेपाल प्रशासन	सा.प्र	३	३	०	
१८	चौकादार	श्रेणी विहिन		नेपाल प्रशासन		१	१	०	१ जना करारमा कार्यरत
१९	हेल्पर	श्रेणी विहिन		ईन्जिनियरिङ		१	०	१	
कुल जम्मा						९४	६३	३१	

अनुसूची-१५ : छत्र प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यक्रम कार्यान्वयन शुरू गरिएका सामुदायिक वनहरूको विवरण

क्र.स.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल (हेक्टर)		कैफियत
			जम्मा वनको	छत्र प्रणाली वनको	
१	सालभण्डी	सैनामैना १०	१४९.०७	१६.७२	तराइ साल वन
२	सिंहदर्जा	सैनामैना १०	७५.२२	७.७८	
३	शान्ति	सैनामैना १०	१६४.९७	२०.२२	
४	भिमभिमिया	सैनामैना १०	३५०.५३	२१.३	
५	भुल्केपानी	सैनामैना १०	३९०.९	३२.४	
६	कञ्चन	सैनामैना १०	१३१.५५	१४.०७	
७	राजापानी	सैनामैना ११	२७०.५५	३३.६३	
८	रुद्रपुर	कञ्चन गा पा ४	४४६.१	४९.९१	
९	पिपरीचापा महिला	कञ्चन गा.पा ५	१८५.८२	२४.७१	
१०	बुद्धमावली	देवदह न.पा ८	६३.०५	७.७९	
११	बुद्धनगर	देवदह न.पा ९	९८.२१	१०.४५	
१२	पाल्पाली	देवदह न.पा ६	१८८.३१	१५.०२	
१३	प्रगती	देवदह न.पा ९	२८४.७३	२९.७८	
१४	मिलन	देवदह न.पा ९	१४५.२१	२०.२१	
१५	जनप्रिय	देवदह न.पा ९	२३७.१७	३२.६१	
१६	शिवालय	देवदह न.पा ६ र ७	१८३	१६.११५	
१७	बुद्ध	देवदह न.पा ५ र ६	४९७.५२	३४.२७	
१८	स्मृती	देवदह न.पा ७	३०५.५५	१४.१९	
१९	रामनगर	बु.उप.न.पा १२	७१.८६	१५.२९	
२०	शंकरनगर	तिलोत्तमा न.पा १ र ४	५८४.६०	१४.०५	
२१	शिवनगर	बु.उप.न.पा ७, ८, ९ र ११	४७२.७७	९३.९७	
२२	करहिया	तिलोत्तमा न.पा ८	२६९.००	१०.०९	
२३	रोहिणी	देवदह न.पा १० र ११	२०७.४१	२३.९९	
२४	अल्की	देवदह न.पा ११	३६७.५०	१६.१५	
२५	बाउन्नकोटी	चि.म.टि.प	१५४.७५	२०	
२६	नवदुर्गा	गैडहवा गा.पा ३ र ४	१९३.३३	२४.१७	
२७	रुद्रपुर धमिनाताल	कञ्चन गा.पा ३	१३१.८७	१५.४६	
		जम्मा	६६२०.६	६३४.३४५	

अनुसूची-१६ : उत्कृष्ट पुरस्कार पाउनेको विवरण

क) आ.व ०७५।०७६ मा उत्कृष्ट सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	पुरस्कार रकम(कर सहित)
१	श्री बाउन्नकोटी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	चि.म.टि.प.	७०००।००
२	श्री पिपरीचापा महिला सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	कञ्चन	५०००।००
३	श्री ऐचावल ठकुरापुर सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	गैडहवा	३०००।००

ख) आ.व ०७६।०७७ मा उत्कृष्ट सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	सामुदायिक वन को नाम	ठेगाना	पुरस्कार रकम (कर सहित)
१	श्री बुद्धनगर सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	देवदह न.पा ९	२०,०००।००
२	श्री नमुना सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	सैनौना न.पा ६, ७ र कञ्चन गा.पा १	१५,०००।००
३	श्री गैडाताल सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	गैडहवा गा.पा ३ र ४	१०,०००।००

ग) आ.व ०७८।०७९ मा उत्कृष्ट सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	पुरस्कारको विवरण	स्थान	पुरस्कार प्राप्त गर्ने संस्था, व्यक्तिको नाम
	वन तथा भू संरक्षण विभागबाट प्राप्त पुरस्कार		
१	गणेशमान सिंह सामुदायिक वन पुरस्कार	प्रथम	शंकरनगर सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह
२	साभेदारी वन राष्ट्रिय पुरस्कार	प्रथम	लुम्बिनी साभेदारी वन व्यवस्थापन समुह
३	गणेश बहादुर शाही संरक्षण पुरस्कार	दोस्रो	वन रक्षक छविलाल अर्जेल
	प्रदेश सरकार, लुम्बिनी प्रदेश, वन वातावरण तथा भू संरक्षण मन्त्रालयबाट		
४	गौतम बुद्ध वृक्ष प्रवल पुरस्कार		चारपाला सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह

घ) आ.व ०७९।०८० मा उत्कृष्ट सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू

सि.नं.	पुरस्कारको विवरण	स्थान	पुरस्कार प्राप्त गर्ने संस्था, व्यक्तिको नाम
	वन तथा भू संरक्षण विभागबाट प्राप्त पुरस्कार		
१	गणेशमान सिंह सामुदायिक वन पुरस्कार	तेस्रो	बाउन्नकोटी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह

अनुसूची-१७ (क) : सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह बाहिर बिकि भएका काठ, दाउरा , प्राप्त कर तथा समुहको आम्दानी

सि. नं.	सामुदायिक वनको नाम ठेगाना	काठको जात	परिसरण क्यू.फि.	दाउरा	सकार अंक	सु.अ.क.	आ.क.	प्रदेश सं.कोष	जम्मा	कैफियत
१	चुरे सा.व.उ.स. बुटवल ३	साल अन्य	१७४५।७२	१४	९२४५५३।७७	१३६१०६	१८६४८	२३११४०	१३१०४६१।५२	
२	चुरे सा.व.उ.स. बुटवल ३	साल अन्य	१५१९१।३	०	७८००२३।९७	१२९२५०	१४९१४	१९५००६	१११९१९३।९७	
३	प्रगति सा.व.उ.स देवदह ९	साल अन्य	१६४८।१७	२	७२००००	१२३७३५	१४६५५	१८००००	१०३८३९२	
४	जनप्रिय सा.व.उ.स. देवदह ९ लट नं १	साल	५६४।८५	०	५१९०००	७७७५	८९	१२९७५०	७३५४८०	
५	जनप्रिय सा.व.उ.स. देवदह ९ लट नं ४	अन्य	८१४।७४	०	२९८२२७४	५३६०४	६१८६	७४५६९	४३२६३३	
६	बुद्ध सा.व.उ.स. गौडहवा ३ र ४ लट नं ४	असना विजयसाल कर्मा जामुन बाफ्नी जिगाड अन्य	९३८।८३	०	२७५०००	५२८३७	६०९७	६८७५०	१२७६८४	
७	स्मृति सा.व. देवदह १० रुपन्देही	साल असना	१९९२।५६	०	१८७४२९६	२८१४८०	३२४८०	४६८५७४	२६५६८३०	
८	वरपानी सा.व. सैनामैना	साल	१२२३।३९	०	४६२७६८	८०८२३	९५५५	११५६९२	६६८८३८	
९	पाल्पाली सा.व. देवदह ६ लट नं १, २, ३, ४	साल असना जामुन बाफ्नी मौवा	४३४२।९३	४	३१८९५०२	४८५९००	५७३५	७९७३८०	४५२९८३१	
१०	बुद्ध सा.व.उ.स. देवदह लट नं १	साल	१०२२।१३	०	९२२०००	१३८४६३	१५९७७	२३०५००	१३०६९४०	
११	बुद्ध सा.व.उ.स. देवदह लट नं २	साल	८२४।१४	०	७६५०००	११४४५०	१३२०६	२९४५२५	११८७।८१	
१२	जनप्रिय सा.व.उ.स. देवदह	सिसौ	८५९।३८	०	६६२०००	१०१७०१	११७३५	१६५४००	९४०९३६	
१३	बुद्ध सा.व.उ.स. देवदह लट नं ५	कर्मा, जामुन, विजयसाल, जिगाड, बाफ्नी, खयर, असना	८१८।५८	२	३८८५००	७००८४	८०८७	११९२२५	५८५८९८	
१४	बुद्ध सा.व.उ.स. देवदह लट नं ३	असना, कर्मा, जामुन, बाफ्नी, जिगाड, कुम्भी	७९७।०३	०	१९२०००	३९४६६	४५५४	४८०००	२८४०२०	
१५	बुद्ध सा.व.उ.स. देवदह लट नं १	साल	६३।६२	०	०	०	०	६३८०	६३८०	
१६	मिलन सा.व.उ.स. देवदह	असना कुम्भी	१०७९।२	०	७७६०००	१२०५२५	१३९१०	२७६००	११८२०३५	
१७	प्रगति सा.व.उ.स देवदह लट नं २	साल	९४३।१५	०	८६२०००	१२९२२६	१४९११	३०१७००	१३०७८३७	
१८	प्रगति सा.व.उ.स. देवदह ६	साल	८४०।६६	०	७८००००	११६७०१	१३४६६	२७३०००	११८३१।६७	
१९	फिमिफिमिया भुक्केपानी सा.व.उ.स.	साल	८६७।१७	०	१३०२५००	१८३९८१	२१२३०	३२५६२५	१८३३३३६	
२०	फिमिफिमिया भुक्केपानी सा.व.उ.स. कञ्चन	साल	७४०।८३	०	२३०००००	३११७२५	३५९७०	५७५०००	३२२२६९५	

सामुदायिक वन अनुगमन तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, आ.व. २०७९/०८०

सि. नं.	सामुदायिक वनको नाम ठेगाना	काठको जात	परिसर व्यु.फि.	दाउरा	सकार अंक	सु.अ.क.	आ.क.	प्रदेश सं.कोष	जम्मा	कैफियत
२१	फिमफिमिया भुल्केपानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं. १	साल	२३३२३५	०	३४२२०००	२४७८८४५	५४९०६	११९७७००	७५०४५१	
२२	सिंहदुर्जा सामुदायिक वन कञ्चन	साल असना बाभी, अन्य	११५८८८२	०	६३१०००	९९१७२	११४४३	१५७७५०	८९९३३५	
२३	शान्ति सा.व.उ.स. सैनमैना जङ्गल स्पन्देही	बाभी	७००१७	०	१८१०००	३४९२०	४०३०	४५२५०	२६५२००	
२४	शान्ति सा.व.उ.स. सैनमैना १? स्पन्देही	असना	४४११८	०	१६८०००	२९०२०	३३४९	५८८००	२५९१६९	
२५	कञ्चन सा.व.उ.स. सैनमैना १० लट नं २	साल बाभी	९५५३३८	१	६८००००	१०५८४६	१२२१३	१७००००	९६८०६०	
२६	कञ्चन सा.व.उ.स. सैनमैना १० लट नं ३	साल असना	१००९१७२	०	७४००००	११३२३५	१३०७०	१८५०००	१०५१३०५	
२७	कञ्चन सा.व.उ.स. सैनमैना १० लट नं ४	साल कर्मा विजयसाल बरौ	८२४१९	०	६४७०००	९६०४०	११४६५	१६१७५०	९१६२५५	
२८	श्री राजापानी सा.व.उ.स. सैनमैना १? स्पन्देही लट नं ५	साल	७९४१७	०	८३७०६४	१२३२८२	१४२२५	२९२९७३	१२६७४४४	
२९	सालभण्डा सा.व.उ.स. सैनमैना १० लट नं १	साल असना बरौ	९३३३३३	०	८६१३२६५	१२५३२०	१४४६०	३०१४६५	१३०२५७१५	
३०	पिपरीचापा महिला सा.व. कञ्चन ५ स्पन्देही	साल		३	८२०००	६०४५	१९३०	२०५००	११०४७८	
३१	पिपरीचापा महिला सा.व. कञ्चन ५ स्पन्देही लट नं ४	असना	८३९१०३	०	३८२०००	६२७५०	७२४५	९५५००	५४७४९५	
३२	पिपरीचापा महिला सा.व. कञ्चन ५ स्पन्देही लट नं ३	असना	९९४१०२	०	४३३०००	७१७९७	८२८५	१०८२५०	६२१३३२	
३३	राजापानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं ११	असना बाभी	८५८१५	०	२८७०००	५२९४३	६१०९	७१७५०	४१७८०२	
३४	राजापानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं १०	असना बाभी	८०६६६	०	३३४०००	५८१०२	६७०४	८३५००	४८२३०६	
३५	राजापानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं ८	साल	७६०८५	०	७८१०००	११५३७८	१३३१३	१९५२५०	११०४९४१	
३६	राजापानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं १	साल	६९९६६	०	७७५०००	११३४८५	१३०९५	१९३७५०	१०९५३३०	
३७	राजापानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं ९	साल	७९३१२	०	८७८०००	१२८५७	१४८३६	२१९५००	१२४०९११	
३८	राजापानी सा.व.उ.स. कञ्चन लट नं २	साल	८५०१५२	१	८३५०००	१२४०२५	१४३१५	१३२०००	११०५३४१	
३९	फिमफिमिया भुल्केपानी सा.व.उ.स. सैनमैना १० लट नं ९	असना	५५८६२	१	५२८०००	५८५८१	१०३६०	१३२०००	७२८९४२	
४०	फिमफिमिया भुल्केपानी सा.व.उ.स. सैनमैना जङ्गल लट नं १०	साल	७७५५२	०	९९००००	१४१८०७	१६३६३	३४६५००	१४९४६७०	
४१	राजापानी सा.व.उ.स. लट नं ४	साल	७०८६५	०	७५५०००	१११०४७	१२८१४	१८८७५०	१०६७६११	

सि. नं.	सामुदायिक वनको नाम ठेगाना	काठको जात	परिसरा व्य. फि.	दाउरा	सकार अंक	सु. अ. क.	अ. आ. क.	प्रदेश सं. कोष	जम्मा	कैफियत
४२	अल्की सा. व. उ. स. देवदह ज्ञापनस्थली	असना, कर्मा, क्यामुना	६८५।६१	०	८२५०००	१२९१४५	१४९०२	२०६२५०	११७५२९७	
४३	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं ४	साल	५५८।६३	०	५२२०००	७३३०१	८९२०	१३०५००	७३८७२१	
४४	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं १०	साल	०	०	१२६०००	९७५०	३०१५	३१५००	१७०२६५	
४५	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं १२	साल	६६४।४९	०	६३००००	९३१३०	१०७४६	२२०५००	९५४३७६	
४६	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं ११	साल	६६५।०६	०	१०४४०००	१४६९६०	१६९५७	३६५४००	१५७३३१७	
४७	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं ३घ	साल	०	४	६२०००	७८००	१८३०	१५५००	८७१३४	
४८	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं १५	साल	७०४।१६	२	५८१०००	८३५३१	१०५४०	१४५२५०	८२०३२३	
४९	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं ५	साल	६४८।१२	०	४६००००	७०७५५	८१६५	१६१०००	६९९९२०	
५०	राजापानी सा. व. लट नं ३	साल	७९४।५१	०	८८७०००	१२९७७५	१४९७४	२२१७५०	१२५३४९५	
५१	राजापानी सा. व. लट नं ७	साल	७३०।८८	०	७९००००	११६००५	१३३८५	१९७५००	१११६८९०	
५२	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं ७	साल	६१४।९१	०	५१२०००	७६९५५	८८८०	१२८०००	७२५८३५	
५३	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. सैनामैना १० लट नं ६	साल	६५७।७३	०	४१५०००	६५०५६	७५१०	१४५२५०	६३८९६	
५४	पिपरीचापा महिला सा. व. उ. स. कञ्चन लट नं २	असना कर्मा जामुन बाभी	८६४।३७	०	२८००००	४९८८५	५७५६	७००००	४०५६४१	
५५	राजापानी सा. व. उ. स. लट नं ७	बाभी	६७५।४	०	१८००००	३५६२३	४१११	४५०००	२६४७३४	
५६	फिमफिमिया भुल्केपानी सा. व. उ. स. लट नं २	साल	६४६।६४	०	६७२०००	९८२९०	११३४१	१६८०००	९४९६३१	
	जम्मा		१७५५२	३४	१४९६४०००	२२२८४४७	२६४४७१	४०१८१५०	९४९६३१	

अनुसूची-१८ : यस कार्यालय अर्न्तगतका कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

डिभिजन वन कार्यालय				सैनासैन सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, सुर्खेत			
क्र.सं.	पद	कार्यकारीको नाम वर	मेसर्स नं.	क्र.सं.	पद	कार्यकारीको नाम वर	मेसर्स नं.
१	क्रि.सं.स.	श्री प्रभरत खासकरेडा	९८५७०१५१०९	१	स.स.स.	श्री प्रो.सुरेन्द्र भण्डारी	९८५५०४०८५९
४	स.व.अ	श्री जय प्रकाश गुप्ता	९८४८०४८२९३	२	रेन्जर	श्री राजु प्रसाद भण्डारी	९८४७४८०८५६
५	स.व.अ	श्री सदीप वासुकला	९८५१२३९०२१	३	फरेष्टर	श्री मुकेश कुमार गुप्त तेली	९८६०२९१०३
६	अधिकृत छैठो (लेखा)	श्री पदमराज भट्टराई	९८४७०२५७५५	४	वन रक्षक	श्री प्रेम चन्द्र वि.क.	९८४७०३४८४७
७	अधिकृत छैठो प्रशासन	श्री तेज प्रसाद पाण्डे	९८५०१५५४९	५	वन रक्षक	श्री पिताम्बर कुवर	९८४७०२६५९४
८	फरेष्टर	श्री भूदरनाथ अधिकारी	९८४७०८८२९७	६	वन रक्षक	श्री सिता घिमिरे	९८४४७४८८७६४
९	जमदार	श्री राम नेवास चौधरी	९८४७२७८८२२	७	वन रक्षक	श्री रोहित प्रसाद पौडेल	९८४७१३७१७२
१०	क.अ.	श्री करिष्मा मौतम	९८४७३३१७८२	८	वन रक्षक	श्री रमा भण्डारी	९८४७१२९३४
११	कृषि वन प्रा.	श्री सुरज घिमिरे	९८६७७०००३३	९	वन रक्षक	श्री निज घिमिरे	९८६७१९५५८३
१२	हवलदार	श्री विष्णु बहादुर सारु	९८४७४३७४१५	१०	स.व.र	श्री शेर बहादुर रायमाझी	९८१३९५५५१६
१३	हलका सवारी चालक	श्री बेल बहादुर लम्साल	९८४७०२१२७४	११	स.व.र	श्री फर्ब बहादुर काकी	९८४७४०४५४४
१४	अप्रेटर	श्री इश्वर काकी	९८४७५०००००	वेदबहा सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, भद्रपुर			
१५	व.र	श्री गौरी शंकर अहिर	९८४७०३०७२६	१	स.स.स.	श्री विपिन शर्मा	
१६	का.स.	श्री रत्न बहादुर पोडे	९८४७०३९७५५	२	रेन्जर	श्री मधुमाया राना	९८४७०६८३९८
१७	का.स.	श्री सुनिता चौधरी	९८१६४०९२१५	३	फरेष्टर	श्री श्रीराम चौधरी	९८६१२३८२७४
१८	का.स.	श्री सन्धी गणत	९८१४४६४३३८	४	जमदार	श्री राम किसुन यादव	९८४७०२०५७६
१९	स.व.र	श्री इश्वरी थारु	९८४७३२४४५८	५	वन रक्षक	श्री हरि बहादुर ठकुरी	९८४७०४६७२२
२०	स.व.र	श्री टामलाल पन्थी	९८६७७९९७७३	६	वन रक्षक	श्री राधेश्याम यादव	९८४७४१०६९०
२१	स.व.र	श्री यम बहादुर पुन	९८४७२४४४४	७	वन रक्षक	श्री नानादेन प्र. कोहार	९८४७०३७८०५
२२	स.व.र	श्री श्रवण कुमार नाउ	९८५७०९००६९	८	स.व.र	श्री तिल बहादुर गुरुड	९८०७१०७६१८
२३	स.व.र	श्री सूर्य बहादुर काकी	९८४५१८७६६३	९	स.व.र	श्री मेख बहादुर थापा	९८१६४१८९९२
२४	स.व.र	श्री लोक ब. थापा	९८४७१००८६२	कञ्चन सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, सैनासैन			
सिद्धार्थ सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, सिद्धार्थनगर वनपरिसरका				कञ्चन सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, सैनासैन			
१	स.स.स.	श्री बसन्त भोसले	९८४७०५९०४७	१	स.स.स.	श्री बलराम बहादुर रायभट्ट	९८५७०६०१०५
२	रेन्जर	श्री कृष्ण सुवेदी	९८४७०३५५०९	२	रेन्जर	श्री विवेक कुमार घिमिरे	९८५७०३६२३२
३	फरेष्टर	श्री शंकर पाण्डेय	९८४१३५३२४२२	३	फरेष्टर	श्री युवराज पोखेल	९८५७०३७९३२
४	वन रक्षक	श्री वन बहादुर वस्नेत	९८६७००२९४४	४	जमदार	श्री रामा शंकर यादव	९८४७२०७२७७
५	वन रक्षक	श्री अभिमन्यु पाठक	९८०५४६२४५५	५	वन रक्षक	श्री केदार प्रसाद यादव	९८०४४१४९३४
६	वन रक्षक	श्री जगदिश प्रसाद चौधरी	९८५७०१६५८८	६	वन रक्षक	श्री दिनानाथ ठाकुर	९८४७०१८२५३
७	वन रक्षक	श्री सुनिल कुमार नायक	९८४७३०३०१३	७	वन रक्षक	श्री प्रेम चन्द्र वि.क.	९८४७०३४८४७
८	वन रक्षक	श्री अक्षय कुमार जानिया	९८४७०५१६७१	८	वन रक्षक	श्री धन बहादुर क्षेत्री	९८४७३५३००८
सिद्धार्थ सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, सप्तनगर				९	वन रक्षक	श्री हरि प्रसाद बुढा	९८४२३२२९६७
१	स.स.स.	श्री सुर्ष प्रसाद सैनासैनी	९८४४१४९१४९	१०	वन रक्षक	श्री जग मोहन कहार	९८६७५४८५९९
२	रेन्जर	श्री मनोज ज्ञवाली	९८४१८३१०२५	११	स.व.र	श्री डिल बहादुर थामी मगर	९८४७५१३१७६
३	फरेष्टर	श्री खुमानन्द भट्टराई	९८४७१५४८६९	१२	स.व.र	श्री अकबर अली अन्सारी	९८१९४१८८४२
४	फरेष्टर	श्री शोभा पराजुली	९८४६५८६९००	१३	स.व.र	श्री राम नाथ यादव	९८११४२८१०६
५	वन रक्षक	श्री छवि लाल अर्जेल	९८४७४९३०७०	सुर्खेत सशस्त्र डिभिजन वन कार्यालय, कञ्चनपुर			
६	वन रक्षक	श्री रामचन्द्र राय	९८१७५२२८८६	१	स.स.स.	श्री रामशंकर शर्मा	९८६६२५३०५
७	वन रक्षक	श्री विष्णु प्रसाद उपाध्याय	९८४७१३७१७२	२	फरेष्टर	श्री हेमन्त कुमार यादव	९८६०६९६७८५
८	वन रक्षक	श्री सत्य नारायण यादव	९८४७११२१३४	३	वन रक्षक	श्री कल्लु केवट	९८०४४४८०७३
९	वन रक्षक	श्री टोम बहादुर नेपाली	९८२३८३३४४२	४	वन रक्षक	श्री दिनानाथ यादव	९८२४४१५७७१
१०	वन रक्षक	श्री दिपक ज्ञवाली	९८१२९४७७४९	५	वन रक्षक	श्री रामानन्द ठाकुर	९८६७२२११२२
११	वन रक्षक	श्री विष्णु कुमारी ज्ञवाली	९८४७१४४२०६	६	वन रक्षक	श्री बन्नी प्रसाद यादव	९८२४४१२२६७
१२	वन रक्षक	श्री कमल पन्थी	९८४७१४४२०६	७	वन रक्षक	श्री दयाराम केवट	९८११४४४८०६
१३	वन रक्षक	श्री रेशम राज पाण्डे	९८४७४२५६४१				
१४	स.व.र	श्री अर्जुन पौडेल	९८४९८९६९३२				
१५	स.व.र	श्री दिपेन्द्र तामाङ	९८४१४३२४१				